Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 269

Poznań, czwartek dnia 13 czerwca 1929

Rok XXIV

Trzy rzeczywistości

1. P. Lamot, wojewoda pomorski, w przemówieniu wygłoszonem na kongresie eucharystycznym w Toruniu, mówił pięknie o znaczeniu religji w życiu narodu, o węzłach łączących państwo polskie z Kościołem Katolickim i zapewniał, że w nowej Konstytucji, „która w Polsce obowiązywać będzie", węzły te będą jeszcze zacieśnione.

2. P. Klotz, pełniący nader trudną funkcję starosty grodzkiego we Lwowie, zlekceważył stwierdzony już w początkowem śledztwie fakt profanacji procesji Bożego Ciała przez młodzież żydowskiego gimnazjum, domagania się satysfakcji ze strony polskiej młodzieży akademickiej uznał za intrygę „endecką", czy Obozu Wielkiej Polski, a w komunikacie na podstawie jednostronnej informacji podał rozmowę rabinów żydowskich z ks. biskupem Lisowskim w takiej formie i treści, która — jako, że nie zgadzała się z prawdą — została odparta w liście księży biskupów lwowskich do tamtejszego wojewody.

3. P. Spasowski, wysoki urzędnik państwowego pedagogjum, kształcącego zastępy wychowawców szerokich mas narodu — nauczycieli szkół powszechnych, zorganizował i prowadzi od szeregu lat w swoim zakładzie stowarzyszenie, które dąży wyraźnie do przewrotu społecznego w duchu komunistycznym, a w tym celu wypowiedziało walkę religji, przedewszystkiem Kościołowi Katolickiemu, głosi hasło szkoły antyreligijnej, propaguje wśród młodzieży swobodę płciową i kult nagiego ciała, a dla oświecania dorosłych zaleca nauczycielom bolszewicki tygodnik: „Chcę poznać wszystko". Lokal i punkt zborny tej jaczejki mieści się w instytucji państwowej, utrzymywanej z pieniędzy podatkowych, wykłady przeciw religji i moralności wygłaszają nauczyciele i profesorowie szkół państwowych, członkowie „koła spasowiaków" są nauczycielami w państwowych szkołach powszechnych.

Tak wyglądają trzy rzeczywistości. Wrażenia pięknych słów p. Lamota — miną. Zlikwiduje się jakoś postępowanie p. Klotza w sprawie wypadów lwowskich, które w ostatecznym rezultacie z pewnością nie tylko nie dadzą ujemnego rezultatu, lecz będą jednym z licznych przejawów wzrostu uczuć religijnych, co nie wszyscy narazie widzą i z czem liczyć się nie chcą.

Co innego robota p. Spasowskiego. Co innego to systematyczne od wielu lat zatruwanie dusz młodych adeptów zawodu nauczycielskiego rzekomo „naukowemi" teorjami o religji, walce klas, „wolności" wychowania i t. p. To jest ta najbardziej skuteczna, nigdy nie chybiająca celu praca kropli, co wydrąża skałę, praca górnika, co kopie rudę, aż wydobędzie z niej całą wartość, praca kornika, co drąży pień zdrowego drzewa, aż je zniszczy i powali.

Jeden spasowiak, przekonany o konieczności walki z religja w szkole i walki klas w społeczeństwie, to przygotowanie w tysiącach dusz młodzieży miejskiej i wiejskiej gruntu pod posiew komunizmu. Tysiąc spasowiaków — to miljony przyszłych komunistów.

I dlatego, nie upajając się uroczystościowemi przemówieniami, ani nie zadawalniając się odparciem prowokacji żydowskiej przez młodzież, zwrócimy uwagę na kuźnię p. Spasowskiego. Wskazujemy na jej antyreligijny, antynarodowy, antyspołeczny, wyraźnie antypaństwowy charakter. Domagamy się usunięcia niewłaściwych ludzi, rozwiązania jaczejki bolszewickiej, obecnie zupełnie legalnie działającej, a może nareszcie echo od Poznania, Lwowa i Torunia zwróci w Warszawie, na Krakowskim Przedmieściu, uwagę, czyją należy, na to, co się dzieje w państwowem pedagogjum!

To, co piszemy, to nie „intryga endecka"! To odruch instynktu samozachowawczego, to — poczucie groźnej rzeczywistości.

M. K.

Znowu napad na tle politycznem

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Dzisiejsze „ABC" podaje wiadomość o następującym wypadku:

Dzisiaj o godz. 6,15 rano zapukał ktoś do mieszkania urzędnika prywatnego Józefa Wójcika, zamieszkałego w Piastowie pod Warszawą. Wójcik zerwał się, przypuszczając, że to mleczarka i chciał otworzyć drzwi, zapytał się jednak: „Kto tam?" Głos męski odpowiedział: „Proszę otworzyć, krótka sprawa!"

Wójcik, przypuszczając, że może tu chodzi o wymianę listów, jaką przeprowadził z dowództwem 36 pp. na tle ostatnich zajść w związku z zagraniem „Pierwszej Brygady", ubrał się i wziąwszy nabity rewolwer, otworzył drzwi nieznanym gościom.

Weszło dwóch ludzi, ubranych w mundury, jeden jako kapitan, drugi jako porucznik. Jeden z nich sięgnął po szablę i zwrócił się do Wójcika ze słowami: „Pan pisał do 36 p. p.?" „Ja" — odpowiedział Wójcik. Wtedy jeden z przybyszów zamierzył się, aby Wójcika uderzyć. Wójcik cofnął się ku oknu i wystrzelił z rewolweru.

Z dalszego przebiegu zajścia Wójcik nie zdaje sobie sprawy. Faktem jest, że przyciśnięto go do szafy, poczem wywiązała się bójka, w której jeden z napastników przycisnął Wójcika swem ciałem, a drugi wywijał szablą. Na wrzawę i odgłosy szamotania się, wbiegła do pokoju żona Wójcika i zawołała „Ratunku, bandyci!" Na głos jej wpadli sąsiedzi, wobec czego napastnicy zbiegli.

Stróżka domu opowiada, że obaj przybysze pytali się jej o Wójcika i jak on jest zbudowany. Na dworze, jak opowiada, oczekiwało auto, w którem znajdowało się również dwóch wojskowych.

Sąsiedzi stwierdzają, że napastnicy dopytywali się, czy w Piastowie jest Kasa Chorych i gdzie.

Wójcik zgłosił się do prokuratury i przedstawił „corpora delicti", a mianowicie bandaż, koszulę nocną i rękznik zupełnie okrwawiony. Nadto Wójcik posiada guzik od munduru wojskowego oraz chwast od szabli.

W uzupełnieniu powyższej wiadomości należy zaznaczyć, że Wójcik był oficerem rezerwy. Po wypadkach majowych zrzekł się szarży. Kiedy pułk. Ulrych napisał znany list otwarty w sprawie stanowiska młodzieży akademickiej na uroczystości 36 p. p. Wójcik wystosował list do pułk. Ulrycha, zawierający krytyczne uwagi na temat postępowania „sanacji". List ten odesłano mu, nadmieniając, że nie będzie rozpatrywane podanie człowieka „chorego na umyśle". Wójcik ze swej strony pismo to powtórnie odesłał do 36 p. p., opatrzywszy je uwagami. (w)

Wezwanie do młodzieży akademickiej

Poznański Komitet Akademicki ogłasza następującą odezwę:

„Do ogółu młodzieży akademickiej!

W piątek, dnia 14 bm. o godz. 20 tej w kościele Farnym w Poznaniu odbędzie się uroczyste nabożeństwo ekspiacyjne za profanację procesji lwowskiej. Nabożeństwo celebrować będzie Jego Ekscellencja ks. bisk. Dymek, kazanie wygłosi duszpasterz uniwersytecki ks. prałat Prądzyński.

Wzywamy przeto młodzież akademicką, przebywającą w Poznaniu, do gremjalnego udziału w wspomnianem nabożeństwie celem udowodnienia jej prawdziwie katolickiego stanowiska."

Wileńska młodzież akademicka zapewnia o swem przywiązaniu do Kościoła

Wilno, 13. 6. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, w związku z zajściami we Lwowie odbył się w sali Śniadeckich Uniwersytetu Stefana Batorego wiec przy udziale 2.000 akademików. Na wiecu chwalono rezoducję potępiającą prowokacje żydowskie w czasie procesji we Lwowie i solidaryzującą się z akademikami lwowskimi. Rezolucję przesłano na ręce woj. Raczkiewicza.

Uchwalono też przesłać na ręce arcybiskupa Jałbrzykowskiego, rezolucję zawierającą wyrazy hołdu i synowskiego przywiązania do wiary i Kościoła Katolickiego.

Po wiecu zebrani rozeszli się spokojnie do domów.

Czterech studentów lwowskich zwolniono z więzienia

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Wczoraj we Lwowie zwolniono z więzienia 4 studentów. Dalsze zwolnienia nastąpić mają w dniach najbliższych. (w)

Lwów, 13. 6. (AW.) Jak się Agencja wschodnia dowiaduje, sprawa wypuszczenia na wolną stopę studentów aresztowanych w związku z zajściami we Lwowie, zdecydowana zostanie jutro przedpołudniem na posiedzeniu Izby Radnej Sądu Okręgowego Karnego. Informują, iż sprawa wypuszczenia studentów na wolną stopę znajduje się na dobrej drodze.

Walka o „Strzelca"

Donosiliśmy niedawno o ostrej walce, jaka rozegrała się na walnem zebraniu „Strzelca" o komendę nad nim między grupą „pułkownikowską", a lewicowym odłamem „sanacji". Walka ta skończyła się zwycięstwem grupy pułkownikowskiej. Okazuje się jednak, że na wewnątrz organizacji i w głębokiej ciszy toczy się ponadto zawzięta walka o „Strzelca" między całą „sanacją" a socjalistami. Wyrazem dążenia socjalistów do opanowania tej uzbrojonej kadry partyjnej jest tajny okólnik sekretarza generalnego P. P. S., posła Pużaka, rozesłany do organizacyj socjalistycznych w całej Polsce, a ogłoszony obecnie przez „Gazetę Warszawską".

Poseł Pużak dokładnie tłumaczy swoim towarzyszom partyjnym jak się mają zachować w „Strzelcu". W tych oddziałach „Strzelca", gdzie socjaliści mają większość, winni w nich pozostać, wyrugować B. B. i starać się, by „Strzelec" był organizacją tylko przysposobienia wojskowego. Podobnie winni postępować tam. gdzie „Strzelec" jest tylko w połowie opanowany przez socjalistów. W miejscowościach, gdzie socajliści stanowią w „Strzelcu" znikomą mniejszość, winni skorzystać z dążeń politycznych B. B. i ze „skandalem i protestem" wystąpić z organizacji.

Okólnik przypomina, że socjalistyczni członkowie „Strzelca" muszą być jednocześnie członkami milicji P. P. S. W „Strzelcu" mają oni nabywać niezbędną wiedzę wojskową celem zastosowania jej w milicji socjalistycznej. W razie otrzymania rozkazu od „Strzelca" i od milicji winni przyznawać bezwzględnie pierwszeństwo rozkazom milicji P. P. S., nawet wbrew rozkazom miejscowego „Strzelca". Naogół należy jednak unikać scysyj na tle zbiórek ze „Strzelcem". Okólnik kończy się następującemi uwagami ogólnemi:

„Uchwały tej nie publikujemy i przestrzegamy przed jej ogłaszaniem w prasie względnie komentowaniem w artykułach albowiem spodziewamy się, że przy pomocy towarzyszy na terenie Strzelca uda się nam rychło uchronić Strzelca przed partyjnictwem. Uważamy nadal Strzelca za instytucję użyteczną, dla wyszkolenia mas pracujących i przeciwstawiamy go np. Sokołowi, instytucji nawskróś reakcyjnej. I dlatego, zachowując nasze krytyczne stanowisko względem pewnych poczynań kierowników Strzelca, musimy się starać Strzelca jako instytucję utrzymać.

„Nasi towarzysze, członkowie Strzelca, muszą być na baczności, muszą być żywotnym ośrodkiem oddziałów Strzelca, muszą w nim usilnie pracować, starając się go opanowywać, nie zapominając przytem, by na wszelkie zjazdy strzeleckie, okręgowe czy ogólno - krajowe, delegatami Strzelca byli nasi towarzysze lub sympatycy. W ten sposób postępując, uchronimy Strzelca przed zepchnięciem go na manowce (?!).

„Powyższy okólnik jest poufny i należy odczytać na posiedzeniu Komitetów Partyjnych".

Wynika z tego jasno, że „Strzelec" jest doskonałą szkołą dla partyjnych bojówek radykalnych i socjalistycznych i jest w dużej części już opanowany przez P. P. S. Trudno się dziwić, że P. P. S. nie chce się pozbyć dostarczonego jej przez „sanację" gotowego narzędzia w walce partyjnej i klasowej.

Mała Ententa a Węgry

Budapeszt, 13. 6. (AW.) Prasa rządowa stwierdza, że wczorajsze demarche państw Małej Ententy odbyło się w formie o wiele łagodniejszej, niż to zapowiedziano.

Prasa węgierska przypisuje, to złagodzenie formy demarche wczorajszej interwencji wielkich mocarstw na rzecz Węgier.

Na stronie 10-tej

„POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA"

Po lwowskim tygodniu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Lwów, 11 czerwca.

Wystąpienie starosty grodzkiego Klotza wobec młodzieży, którego następstwem był strajk, a potem niezgodne z rzeczywistością przedstawienie rozmowy ks. biskupa Lisowskiego z rabinami w urzędowym komunikacie starostwa grodzkiego były temi ogniwami, które w łańcuchu lwowskich wypadków groziły wprost nieprzewidywanemi konsekwencjami.

List ks. ks. biskupów lwowskich do woj. Gołuchowskiego i jego konfiskata, zarządzona przez starostę grodzkiego, list, który prostował nieprawdziwość faktów podanych w urzędowym komunikacie odnośnie episkopatu i jego stanowiska, wywołały zupełne scementowanie całej opinji Lwowa.

Wspaniała, kilkunastutysięczna manifestacja, jaka odruchowo dosłownie w godzinę po rozejściu się wiadomości, podążyła pod pałac arcybiskupi, aby złożyć tam hołd wszystkim trzem biskupom lwowskim, była rzadkiem świadectwem odruchu obrażonych uczuć solidarności.

I należy tu z całym naciskiem napiętnować rozpowszechniane fałsze, jakoby list ks. ks. biskupów nie uległ konfiskacie we Lwowie. Rzecz chronologicznie i faktycznie przedstawia się tak: w czwartek popołudniu redakcja „Lw. Kurjera Porannego" otrzymała odpis oryginału listu i około godz. 6 wiecz. wydała nadzwyczajne wydanie, w którem obok listu znajdował się krótki komentarz redakcyjny. Wydanie to uległo konfiskacie. Redakcja, nie wiedząc o treści konfiskaty, usunęła swój dopisek z wydania i przystąpiła do wydania drugiego dodatku tylko z listem. W międzyczasie jednak przybyła policja do drukarni i wbrew obowiązującym przepisom poleciła w swej obecności rozrzucić c a ł y skład dodatku tj. także i list ks. ks. biskupów. Do nakazu tego zastosowano się.

Mimo to redakcja „Lw. Kurjera Porannego" w godzinę później wydała drugie wydanie tylko z listem episkopatu bez żadnych komentarzy. I właśnie to wydanie również uległo faktycznej konfiskacie, gdyż, jak stwierdzono w zapiskach komisarjatów policyjnych we Lwowie, — starostwo grodzkie wydało polecenie konfiskowania sprzedawanego przez chłopców na ulicach drugiego wydania, co też organa policyjne uskuteczniały, w szeregu wypadków dokonując takiej konfiskaty. Natomiast redakcja nie otrzymała formalnego zawiadomienia o konfiskacie. Rzecz charakterystyczna dla faktu skonfiskowania listu, że kiedy nazajutrz, w piątek, „Lwowski Kurjer Poranny" wydał znowu wydanie nadzwyczajne z listem, starostwo grodzkie wtedy dopiero — bez interwencji ze strony redakcji — powiadomiło ją telefonicznie, że list można drukować.

To suche zestawienie faktów stwierdza niezbicie, że listu zrazu nie chciano dopuścić do opinji katolickiej Lwowa.

Zaraz po ukazaniu się listu nastąpiły rewizje. Aresztowano dyrektora drukarni Brosia; w nocy — zupełnie nagle — policja wkraczała do prywatnych mieszkań narodowych dziennikarzy i działaczy, przeprowadzając szczegółowe rewizje. Przeprowadzono ją m. in. u zasłużonej i odznaczonej za zbiórkę złota na skarb państwa orderem „Polonia Restituta" p. Demelówny, przewodniczącej Narodowej Organizacji Kobiet w Wschodniej Małopolsce, kilkudziesięcioletniej kobiety, która w ciągu swoich 40 lat pracy społecznej nawet za czasów zaborczych nie miała u siebie nigdy policyjnej rewizji. Rewizja w redakcji „Lw. Kurjera Porannego" miała swoje specjalne cechy. Trwała właściwie blisko 12 godzin, gdyż posterunki policyjne obsadziły redakcję od godz. 1 w nocy do 12 w południe nazajutrz. Odrazu tu dodamy, że także w dniach następnych policja prawie bez przerwy siedziała stale w hali maszyn, gdzie drukuje się dziennik.

Poza tem urzędnicy policyjni usiłowali zabrać rękopisy artykułów, znajdujących się na kasztach drukarskich i dopiero na stanowczy protest naczelnego redaktora, że nawet prewencyjna cenzura nie przewiduje takich możliwości — rękopisy zostawiono.

Prawdziwie niezwykłemi były konfiskaty piątkowe „Lw. Kurjera Porannego", których dokonano aż czterech. Historycznym dokumentem niejako jest ostatnie wydanie piątkowego „Lw. Kurjera Porannego", w którem niema nic poza tytułem i ogłoszeniami. I ten numer uległ konfiskacie.

Napięcie we Lwowie doszło jednak do najwyższego stopnia w piątek wieczorem, kiedy po procesji eucharystycznej, młodzież — aby nie dawać przyczyny do jakichkolwiek zajść — udała się w liczbie kilku tysięcy daleko poza miasto na plac powystawowy. Za młodzieżą przybyła policja, rozpoczynając ją rozpędzać. Przyszło do gwałtownych starć, przyczem jako pierwsze ofiary padły studentki lwowskie. Młodzież cofnęła się do miasta, gdzie przyszło do nowych starć, w czasie których na ulicy zostało 17 rannych. Odwieziono ich do szpitali. Był wypadek zranienia asystenta St. Zuba bagnetem w brzuch.

Lwów znalazł się w niebywałem naprężeniu. Równocześnie nadeszły wiadomości z innych środowisk o wiecach ogólno - akademickich. Podniecenie wzrastało z chwili na chwilę.

W zrozumieniu powagi sytuacji Lwowski Komitet Akademicki wydał odezwę, ogłoszoną w znowu skonfiskowanym dodatku nadzwyczajnym „Lw. Kurjera Porannego", nawołującą do wstrzymania się od demonstracyj. Wiec, jaki się odbył w politechnice w sobotę wieczorem, dał wyraz jednomyślności młodzieży i uchwalił strajk kontynuować.

Dopiero w niedzielę nastąpiło odprężenie. Popołudniu ukazało się znowu nadzwyczajne wydanie „Lwowskiego Kurjera Porannego" ze znanym z telegramów drugim listem episkopatu, który dziękując młodzieży za hołd i przywiązanie do Kościoła, wezwał ją do zaniechania strajku i obiecał wpływem swoim uzyskać dla niej satysfakcję. List zrobił ogromne wrażenie.

Stworzył on nową sytuację, w której rezultacie nastąpiło zlikwidowanie strajku. Odezwa X. X. Biskupów dała pełną satysfakcję młodzieży. Stwierdziła miarodajnie przedewszystkiem fakt żydowskiej prowokacji. Po drugie odniosła się życzliwie do reacji młodzieży i jej wystąpienia. A wreszcie przyrzekła interwencję X. X. Biskupów na rzecz aresztowanych studentów i w sprawie dania im satysfakcji za doznaną obrazę.

Jakie jest znaczenie ogólne ostatnich czerwcowych wypadków we Lwowie?

1) Jeszcze raz, tym razem najenergiczniej i bez żadnych niedomówień, stwierdzone zostało, że młode pokolenie polskie nie pozwoli na najmniejsze choćby uszczuplanie praw i stanowiska narodu polskiego, jego religji i uczuć. Z pełną satysfakcją trzeba stwierdzić przytem, że znowu Lwów wysunął się w tej akcji na pierwszy plan, on stał się znowu szermierzem hasła obrony polskości i katolicyzmu. I tym razem nie zdradził swego zawołania: „Semper fidelis".

2) Zajścia lwowskie wykazały najzupełniejszą niemoc „sanacji", która w żadnym momencie wypadków ub. tygodnia nie potrafiła opanować sytuacji. Z drugiej strony te środki, jakie były stosowane wobec młodzieży i społeczeństwa we Lwowie przeszły wszelkie dotychczasowe doświadczenia. Przyjdzie czas na to, aby szeregiem dokumentów zilustrować ten szereg nieprawdopodobnych wprost zajść, jakich Lwów był świadkiem w czasie kilku dni ostatnich.

3) Front „sanacji" w obronie żydostwa i orgja bezecnych oszczerstw i napaści na episkopat lwowski i jego dostojnych reprezentantów, jaka się rozpętała w prasie od „Epoki" począwszy, stała się namacalnym dowodem właściwego stosunku „sanacji" do Kościoła katolickiego. Z całym naciskiem trzeba to podnieść i przypominać w przyszłości na każdym kroku.

4) Wreszcie zarówno siła odporu, z jaką młodzież zareagowała na prowokację Żydów, następnie zadziwiająca wprost karność szeregów młodzieży tak Lwowa jak wszystkich wogóle środowisk uniwersyteckich, dalej energja, z jaką przeprowadzono strajk lwowski, ani w jednym wypadku nie złamany a wreszcie ten nastrój prawdziwego entuzjazmu i solidarności, jaki cechował całe społeczeństwo, bez żadnych prawie wyjątków — w stosunku do akcji młodzieży, wszystko to znamionuje ogrom kapitału, jakim rozporządza obóz katolicko - narodowy w Polsce.

Kl. Hr.

Za profanację procesji lwowskiej

odbędzie się staraniem Stow. Młodz. Akad. Odrodzenie w piątek 14 czerwca br. o godz. 20 w kościele Farnym uroczyste nabożeństwo ekspiacyjne. Celebruje ks. biskup Dymek, kazanie wygłosi ks. Prałat Prądzyński.

Obywatelstwo miasta Poznania i młodzież akademicką uprasza się o liczny udział a organizacje katolickie i narodowe o przybycie ze sztandarami.

Teatr świetlny „SŁOŃCE"

Od czwartku, 13 czerwca r. b. codziennie

JEDNA NOC W LONDYNIE

wesoła komedja.

W rolach głównych: Liljan Harvey — Iwy Duke Robin Irwin.

Pw 1zK 80-24,126

Początek seansów 5, 7, 9. — Miejsca numerowane.

Przedsprzedaż biletów od 12—2 w południe przy kasach teatru oraz od godziny 12—7 po południu na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej w Pawilonie Obsługi Publiczności.

Co Federacja robiła, a czego nie robiła

Stworzona przez „sanację" z tendencją rozbicia „Polskiego Fidacu" w lutym 1928 Federacja P. Związków Obrońców Ojczyzny stara się spełniać dwa główne swe zadania: popieranie akcji B. B i podporządkowanie armji rezerwy dążeniom Piłsudskiego pocichu, na zewnątrz operując efektami demonstracyjno-propagandowo - dekoracyjnemi, mającemi służyć za pokrywkę i płaszcz, zakrywając właściwe cele oczom niewtajemniczonej opinji.

W czerwcu 1928 r. na walnym zjeździe Związku Oficerów Rezerwy w Toruniu prezes Federacji gen. Górecki oświadczył, że w dniu 11 listopada tego roku, w dzień święta 10-lecia niepodległości, 100.000 ludzi ze wszystkich organizacyj b. wojskowych musi „złożyć hołd Józefowi Piłsudskiemu, musi defilować przed marszałkiem".

Miał to być pierwszy występ publiczny Federacji, a że owe defilowanie 100 tysięcy mocno utkwiło przywódcom Federacji w głowie, więc przygotowywali się do tego dnia, nie szczędząc fatyki i kosztów. Organizacje b. wojskowych, wchodzące w skład Federacji, otrzymały tysiące bezpłatnych biletów na przejazd wagonami wszystkich klas P. K. P. do stolicy i z powrotem. W rezultacie defilada odbyła się przy udziale niespełna 20 kilku tysięcy uczestników, wliczając w to już i „Strzelca" i Związek Legjonistów.

Po tym pierwszym, szumnym geście, wielka, ciężka i nieruchawa machina federacyjna zastygła w bezruchu. „Deus" wyskoczył dopiero „ex machina" w marcu bieżącego roku, kiedy przywódcy Federacji postanowili wykorzystać dla celów Federacji i B. B. sprawę „funduszu dyspozycyjnego" min. Piłsudskiego.

Sejm Rzeczypospolitej pozostawił, jak wiadomo, ministrowi spraw wojskowych fundusz ów, równy co do wysokości funduszowi z poprzedniego okresu budżetowego (6.090.000 zł), nie godząc się na podwyższenie go o dalsze 2.000.000 zł. Wbrew temu Federacja wydała odezwę z datą 19. 3. 1929, w której zapoczątkowała zbiórkę na fundusz dyspozycyjny Piłsudskiego. O ściąganiu składek, które miały być „dobrowolnemi", pisała już niejednokrotnie prasa.

Była i jest to akcja czysto demonstracyjno - polityczna przeciwko Sejmowi i jego stronnictwom, a na rzecz B. B. Jeżeli bowiem sferom decydującym tak bardzo chodziło o dwa miljony dodatkowe funduszu dyspozycyjnego na walkę z szpiegostwem, to czemuż tych dwóch miljonów czynniki te nie zaoszczędziły z owych ośmiu miljonów, wydanych w okresie wyborów bezprawnie, poza budżetem? Zamiast tego robi się na gruncie Federacji akcję manifestacyjną o wyraźnej tendencji politycznej, równocześnie dla naiwnych deklamując o „bezpartyjności", o „jednomyślności", o „zgodzie" itp. I tylko naiwni, względnie ci, którzy naiwnych udają, nie orjentują się w tem — jedni istotnie, drudzy pozornie.

A teraz pytamy, gdzie była Federacja, gdy na dziesięć dni przed obchodem święta 10-lecia niepodległości, dnia 1 listopada 1928 r., Ukraińcy urządzili we Lwowie wrogie i krwawe demonstracje przeciw Polsce? Federacja lwowska nie pokazała się i nie wystąpiła. Godności państwa polskiego broniła przed napaścią hajdamacką młodzież narodowa.

W Paryżu, wiosną roku bieżącego, w pogrzebie marszałka Francji, Polski i Anglji, Ferdynanda Focha, brała udział wielka delegacja Międzysojuszniczej Federacji Byłych Kombatantów (Fédération Interalliée des Anciens Combattants), ale zbrakło przedstawicieli Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny. Podobne przykłady możnaby mnożyć z łatwością.

A gdzie jest realna, tendencji partyjno - politycznej pozbawiona, rzeczowa troska o przygotowanie obrony państwa, o przysposobienie wojskowe, o wychowanie fizyczne?

Nadszedł czas, aby społeczność b. wojskowych uświadomiła sobie, że Federacja jest „sanacyjnym" taranem partyjno-politycznym, klinem, używanym przez obóz pomajowy do unieruchomiania i opanowywania innych, wolnych od polityki i partyjnictwa, organizacyj. Nie ogląda się ona na to, że może w ten sposób przekształcić te organizacje w dyskutujące namiętnie kluby polityczne, które następnie zaczną się rozpadać i rozlatywać, tracąc karność i spoistość wewnętrzną, wogóle rację bytu.

I tu leży groźne niebezpieczeństwo, nad którem wszyscy byli wojskowi, którym losy ojczyzny leżą na sercu, winni się zastanowić.

Bezpodstawna skarga niemiecka

Wniesiona przez przedstawicieli mniejszości niemieckiej w Polsce, posłów Neumanna i Graebego, a poparta przez Stresemanna skarga do sekretarjatu Ligi Narodów, przeciwko rzekomej likwidacji własności obywateli — niemców, powołuje się na dwojakiego rodzaju likwidację.

W pierwszym przypadku skarga powołuje się na to, że rząd polski, w rzekomej niezgodzie z przepisami polsko-niemieckiej konwencji o obywatelstwie i opcji, przeprowadza likwidację majątku obywateli polskich w liczbie 203, w drugim zaś przypadku chodzi o będącą już w toku likwidację majątku 164 osób, rzekomo również obywateli polskich.

Skarga niemiecka była przedmiotem starannych badań władz polskich i te stwierdziły, że skarga jest pozbawiona wszelkich rzeczowych podstaw. Widoczną jest tu tendencja niemiecka wywarcia presji na rząd polski, aby wstrzymał likwidację majątków obywateli niemieckich, do której jest upoważniony przez traktaty.

Na kongres Polaków zagranicznych

Moskwa, 13. 6. (PAT). TASS. W Mińsku i w Kijowie wybrano obywatelskie komitety polskie, które mają dokonać wyboru delegatów na mający się odbyć w Warszawie kongres Polaków, zamieszkujących zagranicą.

PRZECIW ŁUPIEŻOWI I WYPADANIU WŁOSÓW

MYDŁO WODA SZAMPION TIO-PINOLOWE

LAB. WACŁAW KREMKY, WARSZAWA, MIODOWA 21

Z winy „sanacji" — rozłam

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się posiedzenie Komitetu Przyjęcia Polaków z Ameryki. Komitet taki powstał mniejwięcej przed pół rokiem. Na czele jego stali m. i. pp. Bertoni (jako prezes), Górecki i Ponikowski, a jako sekretarz generalny p. Miśkiewicz. Wskutek podania się prezydjum w dniu 8 maja do dymisji, zaatakowano bardzo gwałtownie p. Miśkiewicza.

Zebranie nie ustaliło całkowicie nowego składu Komitetu; wybrało 13 członków, w tem do prezydjum pos. Polakiewicza jako prezesa, p. Bertoniego oraz p. Ponikowskiego. Ponieważ były pewne trudności w ukonstytuowaniu się prezydjum, wyłoniła się komisja porozumiewiawcza.

W dniu 10 maja p. Miśkiewicz pełniący obowiązki generalnego sekretarza, zawiadomił członków komitetu, że p. Bertoni ustanowił własną decyzją tymczasowego sekretarza, mianowicie posła Cieplaka. Zaraz potem do lokalu komitetu przy ul. Foksal 17, gdzie urzędował p. Miśkiewicz, wkroczyła policja i opieczętowała lokal. Dnia 13 maja p. Miśkiewicz otrzymał pismo od posła Cieplaka, zawiadamiające go, że komisarz rządu na podstawie pisemnej i telegraficznej prośby Bertoniego wprowadził jego, t. j. Cieplaka do lokalu przy ul. Foksal 17 i rozpoczął tam urzędowanie. Domaga się zatem od p. Miśkiewicza złożenia kluczy i dokumentów.

14 maja poruszono tę sprawę na posiedzeniu komitetu a 27 maja 31 członków zażądało zwołania ogólnego zebrania. Zebranie odbyło się wczoraj, stwierdzono na niem, że podczas urzędowania p. Miśkiewicza nie było żadnych nadużyć i że p. Miśkiewicz utrzymywał wzorowy porządek. Szereg uczestników zebrania stwierdziło, że kilkunastu członków komitetu nie otrzymało żadnych zaproszeń. Nowy sekretarz komitetu, poseł Cieplak nie umiał tego wytłumaczyć.

Podczas dyskusji wniesiono wniosek, wyrażający p. Cieplakowi jako wprowadzonemu przez policję sekretarzowi, votum nieufności. Wśród „sanacji" wywołało to wielkie oburzenie, a najbardziej awanturował się marszałek Senatu p. Szymański.

Wniosek o votum nieufności przewodniczący p. Suligowski nie chciał poddać pod głosowanie, zanim komitet go nie rozpatrzy. Wobec tego postępowania prezydjum część zebranych opuściła salę, odmawiając komitetowi reprezentacji całego społeczeństwa. Wraz i innymi wyszedł także przedstawiciel weteranów z 63 roku.

(w)

Szkoły polskie w Złotowskiem

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) W wykonaniu rozporządzenia rządu pruskiego o szkołach dla mniejszości utworzono w powiecie złotowskim na pograniczu polsko-niemieckiem 5 nowych szkół dla mniejszości polskiej. Do jednej z tych szkół zgłosiło się 54 dzieci, do drugiej 40, ado dalszych po 25 dzieci.

Prasa nacjonalistyczna niemiecka napada na rząd pruski, zarzucając mu zbytnią lojalność wobec Polaków, czem rząd ten rzekomo pomaga do „polonizacji" kresów wschodnich Niemiec.

(w)

Polska delegacja wyjeżdża do Aleppo po prochy gen. Bema

Przygotowania do uroczystości na Węgrzech

Tarnów, 13. 6. (PAT). Polska delegacja, udająca się do Aleppo po zwłoki generała Bema, wyjeżdża dn. 13. b. m. ze Lwowa o godz. 19 min. 25 pociągiem pośpiesznym na Śniatyń, Konstanzę. Delegacji przewodniczy członek ścisłego komitetu sprowadzenia zwłok gen. Bema, szef Departamentu artylerji Min. Spraw Wojsk. pułk. dyplomowany Emil Krukowicz-Przedrzymicki, oficjalny przedstawiciel armji polskiej w czasie uroczystości przewiezienia zwłok z Syrji do Polski.

W skład delegacji wchodzą: członkowie polskiego Komitetu prof. Kazimierz Wojciechowski, asesor miasta Tarnowa, jako przedstawiciel rodzinnego miasta gen. Bema, rotmistrz 5-go pułku strzelców konnych, Ludwik Naimski, komendant krakowskiego okręgu Związku Strzeleckiego, sekretarz komitetu major w stanie spoczynku Włodzimierz Bem de Cosban, przedstawiciel rodziny gen. Bema w komitecie polskim.

Specjalny wagon z pociągu p. Prezydenta Rzplitej, oddany dla przewiezienia trumny z Konstantynopola do Polski, odszedł dn. 10. b. m. z Warszawy do Konstantynopola.

Tarnowa, 13. 6. (PAT). Na uroczystości generała Bema przybędzie do Polski z Węgier oficjalna delegacja węgierska w składzie 7 osób. Przewodniczącym delegacji jest generał baron Balas, przewodniczący węgierskiego krajowego komitetu gen. Bema.

Tarnów, 13. 6. (PAT). Na uroczystości z okazji przewiezienia zwłok gen. Bema przez Węgry w dniach 26—28 b. m. wyjeżdża z Polski do Budapesztu delegacja z ramienia wojska i komitetu polskiego w składzie kilkunastu osób. Poza tem wyjeżdża do Budapesztu grono osób ze społeczeństwa warszawskiego.

Niemcy w ofensywie

Biuro Wolffa o dotychczasowych zdobyczach niemieckich w Madrycie

Berlin, 13. 6. (Pat.) Biuro Wolffa w doniesieniu swem o onegdajszym wyniku obrad komitetu Rady dla sprawy mniejszościowej podnosi, że raport końcowy dotyczy tylko kwestyj proceduralnych i nie porusza wcale zasadniczej strony problemu mniejszościowego. Na podstawie wymiany zdań na komitecie istnieje, jak podkreśla Biuro Wolffa, porozumienie co do tego, iż każdy członek Rady na publicznem posiedzeniu Rady w czwartek będzie mógł złożyć wyjaśnienia i oświadczenia, albo zastrzeżenia w sprawie tego raportu, oraz że wszystkie dokumenty, dotyczące rokowań, a mianowicie nietylko raport londyński, lecz także protokóły posiedzeń komitetu Rady i posiedzeń Rady mają być zakomunikowane wszystkim członkom Ligi Narodów i opublikowane.

Odpowiednio do tego min. Stresemann, jak zapowiada Biuro Wolffa, w czwartek jeszcze raz przedstawi w zasadniczem oświetleniu stanowisko niemieckie.

Biuro Wolffa przytacza tutaj komentarz półurzędowy, podnoszący, że raport madrycki stanowi poważną poprawę w stosunku do dotychczasowej sytuacji. Jako dowód tej poprawy wskazuje Biuro Wolffa w swym komentarzu na to, że raport londyński, który był dla Niemiec nie do przyjęcia, stał się obecnie tylko załącznikiem, tak że przestał on stanowić punkt wyjścia w rozważaniach mniejszościowych, natomiast protokóły posiedzeń madryckich wraz z wszystkiemi oświadczeniami min. Stresemanna i sekretarza stanu Schuberta są zupełnie równoważne z raportem londyńskim. Poza tem, jako postęp z punktu widzenia niemieck., przytacza Biuro Wolffa fakt, że 6 punktów, dotyczących ulepszeń w procedurze mniejszościowej ma natychmiast wejść w życie, nie zaś, jak początkowo przewidywano, ma być przedłożonych rządom, które podpisały traktaty mniejszościowe, w formie zaleceń.

Berlin, 13. 6. (Pat.) W dalszych depeszach z Madrytu Biuro Wolffa podnosi, że przyjęcie raportu mniejszościowego przez Komitet Rady nie upoważnia jeszcze do wyciągania wniosku co do wyniku debaty na posiedzeniu publicznem, Rady, aczkolwiek przewidywać należy, że raport i tam zostanie przyjęty. Biuro Wolffa zastrzega jednak, iż nie jest rzeczą wykluczoną, iż z innej strony zostanie wysunięte żądanie utrzymania zasadniczej części raportu londyńskiego, odrzucającego utworzenie komisji studjów i rozszerzenie gwarancji Ligi.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" podkreśla, że onegdajszy tak nazwany przez to pismo „raport madrycki" różni się od londyńskiego raportu w trzech punktach, a mianowicie: 1) przez poprawki, wypracowane w toku sobotniej dyskusji nad kwestją procedury technicznej w sprawie mniejszościowej, 2) przez wyłączenie z raportu madryckiego ostatecznego i formalnego zasadniczego stanowiska; i po 3) przez to, że nie występuje on jako ostateczne rozwiązanie kwestji mniejszościowej przez Radę Ligi.

Paryż, 13. 6. (PAT.). „Petit Parisien zapowiada, że Stresemann wypowiedziawszy wszystkie swe skargi i narzekania, wyraził jednak w końcu radość z powodu, że dyskusja nad sprawami mniejszości umożliwiła wprowadzenie pożądanych zmian w procedurze, poczem zakończył odrzucając zasady zawarte w raporcie.

Briand wykaże, że największą troską Ligi Narodów jest los mniejszości narodowych. Liga Narodów zainteresowała się tą sprawą znacznie wcześniej, niż Rzesza niemiecka. Według dalszych przewidywań dziennika, minister Zaleski zabierze głos o tyle, o ile Stresemann zainterpeluje go bezpośrednio. Jest także rzeczą możliwą, że min. Titulescu w imieniu państw mniejszościowych oświadczy, że nie przyjmuje rezolucji Adatciego.

Początek dzisiejszego posiedzenia Rady

Madryt, 13. 6. (Radjo wł.) Rada Ligi Narodów zebrała się dzisiaj o godz. 10,30 rano najpierw na posiedzenie poufne celem przeprowadzenia nominacji urzędu opiumowego i wysłuchania oświadczenia sprawozdawcy Adatci'ego w sprawie mniejszości na Górnym Śląsku.

Krótko po godz. 11 posiedzenie zostało ogłoszone jako publiczne. Pierwszym i najważniejszym punktem obrad jest sprawa procedury mniejszościowej na podstawie sprawozdania, przyjętego przez komitet Rady we wtorek.

Po odczytaniu raportu przez Adatciego złożył oświadczenie w sprawie procedury mniejszościowej delegat Kanady p. Dandurand. Następnie obszerne przemówienie wygłosił Stresemann.

Sprawa Nadrenji

Berlin 13. 6. (PAT) Prasa berlińska komentuje naogół pesymistycznie widoki dalszego rozwoju akcji politycznej w sprawie Nadrenji.

„Kreuzztg." zaznacza pesymistycznie, że nieprawdopodobne jest, ażeby Anglja wywarła na Francję nacisk w kierunku wyrzeczenia się przez Francję żądania co do stałej kontroli w Nadrenji. Tego rodzaju nacisk jest tembardziej nieprawdopodobny, że Mac Donald jest przecież twórcą protokołu genewskiego, który reprezentuje te same tendencje, jakie wyrażają się w komisji konstatacyjno-koncyljacyjnej, projektowanej przez rezolucję genewską.

„Düsseldorffer Nachr." podnoszą, że Briand zupełnie dobrze zdaje sobie sprawę z tego, że jeden czynnik w jego obliczeniach politycznych zmienia się i że na przyszłość zamiast Chamberlaina, będzie miał przy swym boku Hendersona, jako przedstawiciela stronnictwa, które ewakuację Nadrenji wlicza do swego programu. Dziennik zauważa jednak pesymistycznie, że odejście wojsk angielskich z Nadrenji niewieleby pomogło, gdyż zostałyby one zastąpione natychmiast przez Francuzów, oraz podkreśla, że Labour Party zna doskonale metodę kompromisu i umie ją ocenić. Decydującem zagadnieniem pozostaje kwestja, co do jakich warunków przeprowadzenia ewakuacji Briand i Henderson porozumieją się. Na to pytanie Briand jeszcze nie ma odpowiedzi i dlatego stara się uchylić od dania odpowiedzi w tej sprawie.

Żydówka — „królową piękności"

Nowy Jork, 13. 6. (Radjo wł.) Na konkursie piękności w Galvestone wybrano królową piękności Żydówkę z Wiednia Lisl Goldarbeiter. Wicekrólową wybrano Rumunkę, Magdę Demetrescu.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89½ zł.

Kurs marki niem. 1 guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznania, płacił dziś za 100 mkn., w dewizach — 212,22 zł, gotówką — 211,59 zł; za 100 guld. gd., w dewizach — 172,47 zł, gotówką — 172,13 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań 13 czerwca 1929.

Przebieg giełdy dzisiejszej miał tendencję utrzymaną i ruch był nieco ożywiony.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych zyskała dalej na kursie 5 proc. poż. konwers. za którą chętnie płacono 52,5—53 proc., dalej poszukiwano 7 proc. oblig. mieszkaniowe m. Poznania po 85 proc., 8 proc. obligacje z 1926 r. po 92,5 proc., a z 1927 r. po 92 proc. Większy popyt zauważono na 8 proc. listy dolarowe ziemskie po kursie 92 proc. (przy dew. 8,90, przy szczupłym materjale), natomiast 4 proc. listy konwert. ziemskie były w oddaniu po 45 proc. Poza tem poszukiwano premj. dolarowe po 72,— (za sztukę 5-dol.).

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych nadal silny popyt na Bank Polski po 167,— oraz płacono za Centr. Rolników 100,— natomiast R. Maya oddawano po 102,—

Ceduła urzędowa z dnia 13 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 52,5—53% P.
7% oblig. mieszkaniowe miasta Poznania 85% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92,5% P.
8% oblig m. Poznania z 1927 r. 92,5 P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kredyt. 92% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 45% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 72,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167,— P.

Akcje Przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Centrala Rolników I em. zł. 100,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 102,— O.
Tendencja: Utrzym..a.

Giełda warszawska

dnia 13 czerwca 1929 r.

Waluty	Gotówka	
Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,88	sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy

Belgja	tr. 000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Holandja	„ 358,14	„	359,04	„	357,24
Londyn	„ 043,23	„	043,34	„	043,13
Nowy Jork	„ 008,90	„	008.92	„	008,88
Paryż	„ 034,86	„	034,95	„	034,77
Praga	„ 026 38	„	026,45	„	026,32
Szwajcarja	„ 171,56	„	171,99	„	171,13
Wiedeń	„ 125,23	„	125,54	„	124,92
Włochy	„ 046,67	„	046,79	„	046,55

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000,00	104,00	103,75
5% poż premi. dol.	000,00	072,50	072,75
5% poż. konw.	000,00	000,00	067,00
6% poż. dol.	000,00	000,00	083,50
10% poż. konw.	000,00	000,00	102,50
5% poż. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	000,00—167,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Kijewski	000,00—096,00
Lilpop	000,00—029,00
Modrzejów	023,00—021,00
Parowozy	000,00—020,00
Starachowice	025,00—026,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin. dnia 13 czerwca 1929

Pszenica marchijska	211,00—212,00
lipiec	222,00—223,50
wrzesień	232,00—234,00
Tendencja dla pszenicy mocna.	
Żyto marchijskie	187,00—189,00
lipiec	201,00—202,50
wrzesień	208,75—209,75
Tendencja dla żyta mocna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	178,00—188 00
lipiec	000,00—190,00
wrzesień	000,00—190,00
Tendencja dla owsa spokojna.	
Mąka pszenna	24,00—28,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	25,20—27,60
Tendencja stała.	
Otręby pszenne	11,75—12,00
Otręby żytnie	11,75—12,00
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	22,00—24,00
Wyka	27,00—30,00
Łubin niebieski	18.50—19.50
Łubin żółty	27,00—29,00
Seradela nowa	00.00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch lniany	21,30—21,60
Wytłoki suszone	00,00—11,25
Śrót Soya	18,50—19.40
Płatki ziemniaczane	16.90—17,40

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 13 czerwca 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,90—47,10
Noty wielkie: 46,775—47,175

Szwedzki lot transatlantycki

Dwaj lotnicy szwedzcy, kapitan Ahrenberg i porucznik Floden, którzy w najbliższych dniach wyruszą do lotu transatlantyckiego (Sztokholm—Nowy Jork przez Islandję i Grenlandję), oświadczyli, że przygotowania do podróży są już ukończone i przeprowadzone z największą starannością.

Celem lotu jest stwierdzenie możliwości wprowadzenia stałej komunikacji lotniczej pomiędzy obu kontyngentami. Dzielni piloci otrzymali już moc ostrzeżeń i pesymistycznych przepowiedni, lecz nie biorą ich poważnie i pewni są powodzenia.

Maszyna ich „Sverige" jest gotowa do startu i lotnicy czekają tylko sygnału „gotowe"! Od swego wysłannika w Grenlandji, Helge'a a Bangsteda, który zajmuje się uzupełnieniem depot w Ivigtut i urządzeniem przy pomocy Eskimosów ognisk na niektórych szczytach górskich Grenlandji, celem ułatwienia lotnikom orjentacji w czasie przelotu przez lodowe przestrzenie tego kraju.

Bangsted nadsyła również drogą radjową kilka razy dziennie komunikaty o pogodzie.

Kapitan Ahrenberg, znany wśród lotników, jako człowiek „bez nerwów", jest wytrwałym propagatorem lotnictwa od lat dziesięciu. Jako pilot lotniczej linji pasażerskiej, przewiózł 32.000 osób bez najmniejszego wypadku. W okresie, kiedy aeroplany nie przedstawiały jeszcze wielkiej pewności bezpieczeństwa, ulegał groźnym wypadkom i spadał wielokrotnie, ale zawsze wyszedł z nich obronną ręką. Pewnego razu — latając na starym aparacie, zgubił motor na wysokości 500 metrów, lecz dzięki niezwykłej przytomności umysłu, wyratował się, wpełznąwszy z siedzenia na miejsce motoru, przez co utrzymał aparat w równowadze, towarzyszowi zaś jego udało się wówczas splanować bezpiecznie bez silnika.

Porucznik Flowden jest również doświadczonym lotnikiem. Poza tem wyruszy z nimi wybitny znawca radjotelegrafji. Jeżeli pogoda pozwoli, start nastąpi w najbliższych dniach, lot zaś będzie trwał około 57 godzin.

WODA KOLOŃSKA

MAJOLA

O TRWAŁYM, PIĘKNYM, OŻYWCZYM ZAPACHU

WYSOKIE ZALETY WODY KOLOŃSKIEJ

MAJOLA

CZYNIĄ JĄ NIEZBĘDNĄ W KAŻDYM DOMU

FLAKONY W 5 WIELKOŚCIACH.

Pw 10 907-03,601

KINO APOLLO

Od piątku dwa piękne dramaty

Jarmark miłości — Billie Dove, Gilbert Roland, Noah Beery

Życie jest piękne — Mary Astor, Lloyd Hughes.

Przedstawienie o godzinie 5,30, 7,30, 9,30.

nw 10717/18

Demarche Małej Ententy w Budapeszcie

Budapeszt, 13. 6. (PAT). Z okazji przyjęcia, wydanego dla dyplomatów przez ministra spraw zagranicznych, poseł Czechosłowacji, a następnie poseł Jugosławji stwierdzili wobec ministra Walko, że przemówienie, wygłoszone przez prezesa rady ministrów hr. Bethlena dnia 26 maja z okazji uroczystości założenia kamienia węgielnego pod pomnik Nieznanego Żołnierza, dotknęło w przykry sposób ich rządy. Obaj posłowie powiadomili ministra węgierskiego, że w przyszłości nie będą brali udziału w podobnych uroczystościach. Jednocześnie obaj posłowie zakomunikowali, że rządy ich poruszą w odpowiednim czasie sprawy manifestacyj węgierskich na terenie międzynarodowym.

Minister Walko wyjaśnił w odpowiedzi, iż wszędzie znany jest punkt widzenia rządu węgierskiego, że traktat pokojowy jest niesprawiedliwy i wobec tego winien ulec zmianom; wiadomo również powszechnie iż rząd węgierski zdąża do tego celu nieustannie, jednakże przy użyciu środków pokojowych. Ten punkt widzenia był przedstawiony przez prezesa rady ministrów Bethlena niejednokrotnie w izbie i w ten sam sposób był uwydatniony w przemówieniu z dnia 26 maja. W sprawie udziału posłów Czechosłowacji i Jugosławji we wzmiankowanych uroczystościach minister Walko zaznaczył, iż zwyczajem rządu węgierskiego jest zapraszanie korpusu dyplomatycznego na doniosłe uroczystości. O ile jednak niektórzy członkowie korpusu dyplomatycznego, akredytowani w Budapeszcie, uważają za rzecz właściwą nie brać udziału w pewnych uroczystościach, to kwestja ta leży w zakresie ich własnej kompetencji. Tak samo posłowie węgierscy nie brali udziału w niektórych uroczystościach, organizowanych przez sąsiednie państwa.

W czasie przyjęcia dyplomatów również poseł Rumunji wręczył ministrowi Walko notę, która w zasadniczych rysach zgodna jest z przedstawieniami, uczynionemi przez posłów Cechosłowacji i Jugosławji. Na tę notę minister Walko udzieli odpowiedzi na piśmie.

Poważna Krajowa Fabryka Trykotaży i Pończoch

poszukuje właścicieli sklepów w najlepszym punkcie Poznania celem urządzenia wspólnie z fabryką specjalnego fabrycznego sklepu dla handlu wyłącznie wyrobami powyższej fabryki. Oferty tylko poważnych reflektantów kierować pod: „Solidny reflektant" do Tow. Rekl. Międz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Tw 2745

Budapeszt, 13. 6. (PAT) Wszystkie dzienniki budapeszteńskie omawiają demarche Małej Ententy w sprawie rzekomych irrendentystycznych manifestacyj węgierskich.

„Pester Lloyd" twierdzi, że ministrowi Beneszowi udało się ponownie wciągnąć swych sojuszników w awanturę, z której następnie wycofa się, zrzucając całą odpowiedzialność na swoich sprzymierzeńców..

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

MOTŁOCH nw 10716

Kongres „Wyzwolenia"

Warszawa, 13. 6. (AW.) Dzisiaj w sali Towarzystwa Hygjenicznego obradować będzie kongres „Wyzwolenia". Na kongresie ma być m. in. poruszona sprawa wspólnego frontu włościańskiego.

Zmniejszenie wydatków inwestycyjnych

Warszawa, 13. 6. (AW.) W Min. Reform Rolnych rozpatrywana jest od pewnego czasu sprawa zmniejszenia wydatków inwestycyjnych tak, aby suma tych wydatków nie przekroczyła 10 miljonów zł. Prawdopodobnie ogólna suma wydatków na inwestycje, które zostaną przeniesione na budżet przyszłoroczny, wynosić będzie 12½ milj. zł.

Przed wyrokiem w sprawie Pawłowicza

Lwów, 13. 6. (AW.) W kołach prawniczych utrzymują, iż werdykt przysięgłych i wyrok w sprawie Pawłowicza i towarzyszy zapadną dzisiaj późnym wieczorem.

Panika na giełdzie budapeszteńskiej

Budapeszt, 13. 6. Znany tutejszy Bank Kredytowy Ziemski S. A. zawiesił wypłaty. Pasywa banku wynoszą około 8 miljonów pengo. Upadłość tego banku wywołała na giełdzie ogromną panikę. Akcje Banku, które jeszcze w dniu wczorajszym notowano 70 pengo, dziś sprzedawano prywatnie po kursie 30.

Stosunki dyplomatyczne Watykanu z Włochami

Rzym, 13. 6. (PAT). Czynione są tu przygotowania do uroczystości wręczenia listów uwierzytelniających przez nuncjusza papieskiego królowi włoskiemu i przez ambasadora włoskiego Papieżowi.

Nuncjusz Borgongini Duca dopiero 30 czerwca wyświęcony zostanie przez kardynała Gasparriego na biskupa, to też dopiero w pierwszym tygodniu lipca odbędzie się wręczenie listów uwierzytelniających królowi. Niemal jednocześnie odbędzie się analogiczna ceremonja w Watykanie, poczem każdy z nowych dyplomatów wyda wielkie przyjęcie w nowych lokalach ambasady i nuncjatury.

Loty nad Atlantykiem

Nowy Jork, 13. 6. (AW.) Z Old Orchard donoszą, iż w dniu dzisiejszym wystartują do lotu transatlantyckiego do Europy samoloty „Zielona Błyskawica" z obsadą lotników amerykańskich i „Złoty Ptak", pilotowany przez Francuzów.

Ostatnie wiadomości o warunkach atmosferycznych nad Atlantykiem brzmią nad wyraz pomyślnie.

Rozruchy studenckie w Meksyku

Meksyk, 13. 6. (PAT) 2.000 studentów rozpoczęło strajk. Studenci opanowali uniwersytet i zatrzymali jako zakładników szereg funkcjonarjuszy uniwersytetu, domagając się dymisji rektora.

Strajk obecny wiąże się z wydarzeniami z końca maja, kiedy to studenci wystąpili manifestacyjnie przeciwko policji, która rozprószyła pochód strajkujących studentów, zorganizowany jako protest przeciwko egzaminom miesięcznym na uniwersytecie. Wczoraj wieczorem studenci wypuścili zakładników na wolność.

„Zabytki Wielkopolskie"

Pod takim nagłówkiem ukazał się w Poznaniu, nakładem p. Marcina Derdy, ilustrowany przewodnik po Poznaniu i Wielkopolsce. Jest to tom okazały, objętości 280 stron druku, w ładnem wykonaniu, ozdobiony kilkudziesięciu ilustracjami.

Opracowany przejrzyście i jasno, według powiatów, zawiera rys geograficzny, krótki zarys historyczny, najważniejsze daty statystyczne, oraz zabytki i osobliwości miast i wsi województwa poznańskiego. „Zabytki Wielkopolskie" powinny znaleźć jak najszersze rozpowszechnienie.

Do nabycia w aptekach

KUP LOS P. W. K.

Tylko 3 zł. Cztery główne wygrane wartości po 75.000 i wiele tysięcy innych.

Ciągnienie nieodwołalnie 26 czerwca

nw 10438

NAJLEPSZY TOWARZYSZ W MARSZU

Tp 2614

TOFFI

KARMELKI ŚMIETANKOWE

E. WEDEL

Pw 8842-62,150

„Lodzermenschen"

Do najbardziej znamiennych objawów w związku z zajściami lwowskiemi zaliczyć można uwagi poświęcone tym zdarzeniom na naczelnem miejscu przez tygodnik łódzki „Prawdę", pismo kół konserwatywno - gospodarczych, należących do Stronnictwa Prawicy Narodowej Zdzisława Tarnowskiego w Krakowie, Janusza Radziwiłła w Warszawie, a pp. Biedermana, Maurycego Poznańskiego i Solańskiego w Łodzi. Wystąpienie to łódzkiego pisma Prawicy Narodowej, po tygodniu, gdy wiadomości o zajściach były dostateczne, wybija się na szczyty przewrotności, jakie w tej sprawie wogóle osiągnięto.

Chociaż nieprzyzwoite i wyzywające zachowanie się młodzieży gimnazjum żydowskiego w czasie procesji odrazu stwierdziła na miejscu policja, chociaż potwierdzono to w doniesieniu urzędowem, chociaż są na to świadectwa kilkudziesięciu świadków, łódzka „Prawda" pławi się w nieprawdzie w przedstawieniu sprawy bez zachłyśnięcia:

„Późnym wieczorem w dzień Bożego Ciała rozeszły się po mieście alarmujące pogłoski o „napadzie" Żydów na procesję Bożego Ciała. Słowo „napad" ujmujemy w cudzysłów, ponieważ w czasie procesji nikt jakoś tego „napadu" nie zauważył, a nadewszystko nic podejrzanego nie zauważył kapłan-celebrans, jak sam zeznaje. W tych warunkach nie może być mowy ani o napadzie na procesję, ani o usiłowaniu zbezczeszczenia ceremonji religijnej".

Nie zadowalając się nieprawdą samą w sobie, łódzka „Prawda" okrasza ją jeszcze swemi objaśnieniami naprawdę cennemi:

„Procesja przechodziła widocznie pod oknami budynku szkolnego w czasie pauzy. Sztubaki w szkołach żydowskich, jak powszechnie wiadomo, zachowują się bardzo głośno. W pobliżu szkół żydowskich w czasie przerw w nauce uszy puchną od wrzasków i rejwachu. Także zbytniem zamiłowaniem do porządku uczniaki tych szkół się nie odznaczają. Dookoła takich szkół jest zawsze śmietnik. Uczestnicy procesji nie zwrócili też żadnej uwagi na harmider, ani na spadające z okien papierki czy odpadki. Wiedzieli zapewne, gdzie się znajdują".

Mniejsza już o to, że minister Składkowski zapewne niebardzo byłby rad, gdyby powszechnie przyjęto jako pewnik, że po trzech latach jego tak głośnych i tak stanowczych starań o czystość w miastach przed gimnazjum w śródmieściu lwowskiem w ul. Zygmuntowskiej jest śmietnik. Mniejsza i o to, że Magistrat miasta Lwowa zdołałby niewątpliwie przekonać pp. Poznańskich z Prawicy Narodowej w Łodzi, że we Lwowie na ulicach nie od trzech lat, ale od wielu dziesiątek lat niema śmietników. Mniejsza i o to, że łódzcy członkowie Prawicy Narodowej mogliby się dowiedzieć od swych towarzyszy w stronnictwie z innych miejscowości, że procesje Bożego Ciała wogóle w Polsce nie chadzają po śmietnikach i wcale do tego nie są przyzwyczajone, tak samo, jak do wrzasków i rejwachu i harmideru i spadania z okien na procesję odpadków, co wszystko ma być wedle niezrównanych pojęć pp. Poznańskich i Solańskich w Łodzi, złączonych z Zdzisławem Tarnowskim i Januszem Radziwiłłem, tak naturalne i zwyczajne w Polsce, że nikt na to wogóle nie zwraca uwagi.

Lodzermensche posuwają się tu cokolwiek za daleko w dawaniu obrazu Polski współczesnej w swym tygodniku. To bardzo niedobrze. Niech liczą się z tem, skoro przynajmniej liczyć podobno umieją, że kiedyś, a może wnet, przez całą Polskę przejdzie wielka procesja Bożego Ciała, która wszelki śmietnik i wszelkie odpadki z drogi sobie zmiecie w nieodwołalny już śmietnik w właściwem miejscu.

Stworzywszy sobie łódzką tkaninę o lwowskich śmietnikach i odpadkach i wrzaskach, wśród których staropolskim zwyczajem chadzają procesje Bożego Ciała, pismo Prawicy Narodowej w Łodzi nabiera dopiero rozmachu do dalszego procederu, mianowicie do farbowania tkaniny:

„Organizatorom skandalicznych awantur lwowskiej młodzieży akademickiej chodziło o inne cele. Awantury były z góry uplanowane i przygotowane. Zbyt sprawnie została zainscenizowana, jak na „odruch oburzenia". Czekano tylko odpowiedniego momentu i jakiegoś pretekstu. I jak się w takich wypadkach często dzieje, wybrano pretekst najniefortunniejszy i porę najmniej odpowiednią. Macherzy opozycyjni chcieli poprostu wywołać wrzenie wśród ludności żydowskiej, zakłócić układające się coraz lepiej współżycie tej mniejszości z narodem polskim i przysporzyć rządowi kłopotów wewnętrznych przez podniecenie Żydów do żywszej nieco i ostrzejszej opozycji..."

Bez zająknienia. Awantury były z góry przygotowane. Sztucznie nagromadzono śmietnik w ulicy Zygmuntowskiej, poukładano odpadki na gzymsach okien w gimnazjum, tak, aby przez falowanie powietrza od sztandarów procesji spadały na dół, podstawiono sztuczne lalki, imitujące wyrostków żydowskich, z automatami wrzeszczącemi w środku, upewniono się, że starosta grodzki wszystko zrobi, aby młodzieży nie uspokoić itd. A to wszystko na to, aby... Żydów pchnąć do opozycji przeciw rządowi.

Ale, jak już jechać, to z rozpędem:

„Ponowiono demonstracje przeciwko władzom miejscowym i zaaranżowano te demonstracje w taki sposób, jak nigdy młodzież akademicka polska nie demonstrowała przeciwko najgorszej tyranji zaborców".

Tego już naprawdę za wiele. Młodzież we Lwowie poszła do wojewody, aby przedstawić zażalenie na starostę grodzkiego p. Klotza, na wiecu w zamkniętem miejscu w uniwersytecie wyraziła oburzenie z powodu jego odezwań się o młodzieży, na ulicy żartowały sobie małe grupki, wożąc na taczkach kloc drewniany. A ci panowie z Łodzi i z Prawicy Narodowej powiadają, że... młodzież polska nigdy nie demonstrowała równie ostro przeciw zaborcom. Naprawdę zapytać trzeba, skoro tak nic nie wiedzą ci łódzcy gospodarczo-konserwatywni politycy o walkach młodzieży polskiej z zaborcami, gdzie oni byli.

Ale oto nagle przychodzi niezrównany finał... nauki patrjotyzmu dla młodzieży od łódzkiej Prawicy Narodowej:

„Niesamowitego i niepokojącego rodzaju są te uczucia patrjotyczne wśród licznych zastępów młodzieży akademickiej. Nie potrafią rozpalić w tych sercach gniewu, gdy rozwydrzony motłoch niemiecki masakruje w Opolu polskich artystów..., nie rozpalą na twarzach rumieńców oburzenia, gdy inny pomiot krzyżacki w Gdańsku, nad odwiecznie polskiem morzem, znieważa i bezcześci polską flagę morską..., nie potrafią podyktować jej słów dumnej odprawy, gdy furja pruska wali pięścią w stół w obecności ministra Rzeczypospolitej, reprezentującego jej prawa i interesy, gdy marjonetka niemiecko-sowiecka w Kownie ośmiela się mówić o nowym rozbiorze Polski, gdy przedstawiciel obcego mocarstwa w stolicy nadaje sobie maniery dawnych rezydentów Katarzyny II..."

Ubliżylibyśmy młodzieży polskiej, gdybyśmy odpowiadać mieli na ten wybryk „Lodzermenschów", protegowanych przez Radziwiłłów i Tarnowskich.

Zgon wielkiego kapłana-społecznika ś. p. ks. Ludwika Wojtysia

twórcy największej fundacji na rzecz niezamożnych literatów

W dniu 11 bm. zmarł na Ratajach w Poznaniu ks. em. Ludwik Antoni Wojtyś.

Śp. ks. Ludwik Wojtyś, urodzony w roku 1874 w Pacanowie (wojew. kieleckie), po ukończeniu tamże gimnazjum, idąc za głosem powołania, poświęcił się chlubnemu zawodowi kapłańskiemu Po otrzymaniu święceń w Rzymie śp. ks. Wojtyś jako młody kapłan wyjechał w celach misyjnych do Afryki, a później do Ameryki, gdzie przebywał przeszło 25 lat. Po powrocie do kraju kontynuował swoją działalność duszpasterską i społeczną w Chmielnikach (wojew. kieleckie), ostatnie zaś trzy lata — w Poznaniu.

Śp. ks. Wojtyś gorąco miłował swą Ojczyznę-Polskę i nieprzeciętnym swym umysłem stale wgłębiał się w jej potrzeby. Jeszcze podczas pobytu zagranicą ufundował własnym kosztem piękne gimnazjum w Kielcach, składając na ten cel około 50.000 dolarów.

Obecnie, krótko przed zgonem, większą część, bo około półtora miljona złotych swego olbrzymiego majątku przekazał na rzecz fundacji swego imienia, której celem jest pomoc dla niezamożnych literatów narodowości polskiej, urodzonych chrześcijan.

Szczegóły tej olbrzymiej fundacji, która po wieczne czasy świadczyć będzie o głębokiem ze strony śp. ks. Wojtysia zrozumieniu potrzeb kultury ojczystej i trosce jego o zapełnienie luki, uniemożliwiającej dotychczas w wielu wypadkach należyty rozwój kultury, omówimy niebawem w osobnym artykule, ponieważ fakt tej fundacji pozostanie faktem epokowym w historji literatury polskiej.

Współczucie dla ludzi niezamożnych było główną cechą charakteru śp. ks. Wojtysia, to też stale dopomagał wszystkim potrzebującym, którzy do niego o pomoc się zwracali, a liczne listy dziękczynne świadczą o wielkich zasługach tego Kapłana - Społecznika. W ostatniej chwili przed zgonem zarządził też, by pewną znaczniejszą sumę z pozostałego po nim majątku przekazać Komitetowi Budowy Pomnika Serca Jezusowego w Poznaniu.

Pamięć o śp. ks. Ludwiku Wojtysiu pozostanie po wieczne czasy głęboko wyryta w sercach tak hojnie obdarowanych przezeń rodaków. Pamięci jego cześć!

Troska o sztukę chrześcijańską

(KAP) Papieska centralna komisja popierania sztuki chrześcijańskiej udzieliła związkom diecezjalnym wskazówek w sprawie konserwacji kościelnych skarbów sztuki i pouczyła o sposobie nabywania nowych dzieł o wartości artystycznej. Specjalny nacisk położono na konieczność budzenia w ludzie zamiłowań artystycznych. Za pośrednictwem papieskiego sekretarjatu stanu okólnik ten przekazano także poszczególnym zwierzchnościom zakonnym, przedstawicielom dyplomatycznym przy Stolicy Apostolskiej oraz wszystkim biskupom świata katolickiego.

Kurja biskupia w Bambergu wydała niedawno następujące rozporządzenie:

„Różne spostrzeżenia z ostatnich czasów skłaniają nas do zwrócenia uwagi duszpasterzy na konieczność dokładnego przestrzegania postanowień o popieraniu sztuki kościelnej, powziętych na synodzie diecezjalnym. Żadne przedmioty nie mogą być umieszczone w kościołach bez wyraźnego zezwolenia zarządów kościelnych. Zarządy kościelne winny bezwzględnie usunąć nieodpowiednie obrazy wszelkiego rodzaju, niewłaściwe tablice wotywne, bezwartościowe fabrykaty obrazkowe i tym podobne przedmioty. Należy stopniowo usuwać z roztropnością pasterską nawet rzeczy, będące już w używaniu. Dotyczy to szczególniej posągów gipsowych (Serca Jezusowego i Najśw. Panny), oleodruków (Droga Krzyżowa) i innych artykułów masowego wyrobu, narzucanych formalnie przez handlarzy i darowanych potem kościołom przez kupujących. W domu Bożym niema miejsca na tego rodzaju partaninę! Ostatnio na rynku handlowym znalazły się t. zw. krucyfiksy świetlne; zwracamy uwagę, że podobne obrazy, jako wizerunki niegodne, winny być nieprzyjmowane. Jest dość chrześcijańskich malarzy i rzeźbiarzy, którzy czekają na obstalunki i żyją w formalnej nędzy, ponieważ daje się pierwszeństwo tym tanim fabrykatom. Udzielanie obstalunków artystom i artystom-rzemieślnikom przy nabywaniu nowych dzieł sztuki dla kościołów i kaplic jest równocześnie popieraniem sztuki chrześcijańskiej i szlachetnem dziełem miłości bliźniego".

Nagrody za ochronę rzadkich ptaków drapieżn.

Przyroda nasza ubożeje z roku na rok. Szczególnie duże i wspaniałe ptaki drapieżne giną zastraszająco szybko, narażone na bezustanne prześladowanie ze strony człowieka i zagrożone w swym bycie przez postępującą kulturę. Policzone są dni ptaków pięknych jak orły, które wielką rolę odegrały w mitach i legendach, nadając godła państwom i zdobiąc ich sztandary. Dzisiaj niestety wytępione prawie doszczętnie, znane są tylko ogółowi z ilustracyj lub zakurzonych okazów wypchanych. Innym ptakom drapieżnym nie wiedzie się lepiej.

Ponieważ ptaki te, choćby dla samej rzadkości, szkodliwe być nie mogą, a przyroda nasza poniosłaby niepowetowaną stratę, gdyby zupełnie zostały wytępione. Komitet Ochrony Przyrody zwraca się do społeczeństwa z gorącym apelem, aby ochraniało formy ginące i oznajmia, że w roku bieżącym będzie wypłacał na Województwo Poznańskie i Pomorskie premje za ochronę gniazd następujących gatunków:

Orła przedniego (Aquila fulva 50 zł. Orła bielika (Haliaetus albicilla) 50 zł. Orła rybołowa (Pandion haliaetus) 50 zł. Sokoło wędrownego (Falco peregrinus) 20 zł. Kani rudej i czarnej (Milvus regalis, M. ater) 20 zł. Puhacza (Bube maximus) 30 zł.

Kto na Pomorzu i w Poznańskiem posiada na swoich terenach gniazda wymienionych gatunków i pragnie otrzymać nagrodę, niechaj postara się w najbliższem nadleśnictwie państwowem lub prywatnem o poświadczenie, że w roku bieżącym młode szczęśliwie opuściły gniazdo. Komitet uprzejmie prosi pp. nadleśniczych, aby w interesie ochrony zabytków przyrody ojczystej, zechcieli prawdziwość zgłoszeń kontrolować i potwierdzać.

Poświadczenia należy nadsyłać pod adresem: Komitet Ochrony Przyrody, Poznań, ul. Słowackiego 4/6.

Uwaga: Uprasza się wszystkie pisma o powtórzenie niniejszej informacji.

Wizyta króla Szwecji w Łotwie i Estonji

Po dwudniowej wizycie prezydenta Łotwy, p. Zemgala i poprzedzającej ją bytności prezydenta Estonji, p. Tönnisona w Sztokholmie, w dniu 27 czerwca nastąpi rewizyta króla Szwecji, Gustawa V. Król Gustaw odwiedzi najpierw Tallin, gdzie przygotowano dla niego na rezydencję Katharinental, malowniczy pałac, zbudowany przez Piotra Wielkiego; stamtąd uda się do Dorpatu, miasta uniwersyteckiego, którego słynną uczelnię założył Gustaw Adolf w roku 1632; poczem zwiedzi pole bitwy pod Narwą, gdzie Karol XII pobił wojska rosyjskie, oraz inne miejscowości o historycznem znaczeniu. Z Tallina król uda się statkiem do Rygi i wyląduje przed zamkiem w tem samem miejscu, gdzie niegdyś wylądował Gustaw Adolf.

W obydwóch krajach odbędą się uroczyste parady wojskowe; w Rydze król będzie gościem prezydenta i zamieszka w odwiecznym zamku, gdzie niegdyś rezydowali królowie szwedzcy. Po odwiedzeniu Mitawy i innych miejscowości, odbędzie się polowanie na dziki, urządzone specjalnie dla króla, który jest zapalonym myśliwym.

Wizyta królewska będzie miała wielkie znaczenie dla zacieśnienia stosunków pomiędzy Szwecją a obu państwami bałtyckiemi, które pamiętają jeszcze pomyślne czasy, kiedy ziemiami ich władała Szwecja, zanim po śmierci Karola XII przeszły pod panowanie Rosji.

Czekolada premjowana Macierzy Szkoln. w Gdańsku

Na rzecz budowy polskich ochronek na terenie Wolnego Miasta Gdańska wypuszczamy z dniem 8 czerwca 1929 r. 100.000 tabliczek czekolady.

Każda tabliczka zawierająca 50 gr. czekolady „wyborowej" fabryki „Goplana" w Poznaniu, kosztuje 1,— zł. Nabyć je można w każdym sklepie lub kiosku, w których wywieszone są specjalne plakaty, wskazujące na to słowami: „Tu nabyć można czekoladę premjowaną Macierzy Szkolnej w Gdańsku".

W pewnych tabliczkach znajdują się kupony premjowe po zł 500.—, 250.—, 50.—, 10.—, 5.—, lub 2.— na sumę zł 10.000.

Za okazaniem odpowiedniego kuponu wypłaca Bank Gospodarstwa Krajowego, Oddział w Poznaniu, ul. Al. Marcinkowskiego wyznaczone na kuponie premję bezzwłocznie w gotówce. Macierz Szkolna w Gdańsku

Wszelkie zamówienia na czekoladę premjowaną kierować należy do generalnego przedstawiciela w Poznaniu, p. Zygmunta Danielca, Poznań, Pocztowa 20, I p.

Wielkie złoża węgla kamiennego na Syberji

Pisma moskiewskie donoszą, że w okolicach Semipalatyńska odkryto bogate złoża węgla kamiennego. Ponadto natrafiono w tych miejscach w głębokości około 20 metrów pod powierzchnią ziemi wielkie pokłady łupka dachowego. Z Moskwy wyjedzie do Semipalatyńska specjalna delegacja instytutu geologicznego, która wydać ma opinję co do możliwości eksploatowania odkrytych pokładów.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Groźny wybuch gazów w kopalni

Zaczadzenie 60 górników kilkaset metrów pod powierzchnią ziemi

Nasz korespondent śląski donosi nam z Wirku na Górnym Śląsku:

W środę, 12 bm., około godz. 7 wieczorem na pokładzie szybu św. Antoniego kopalni „Litandra" w głębokości kilkuset metrów pod ziemią, wydarzyła się katastrofa wybuchu gazów węglowych. Skutkiem wybuchu znalazło się w obliczu strasznej śmierci od uduszenia około 60 górników, pracujących w tej części kopalni (ogółem na kopalni „Litandra" pracuje przeszło 2000 ludzi). Na szczęście niebezpieczeństwo zauważono natychmiast i zaalarmowano drużyny ratownicze, które w przeciągu trzech godzin nadmiernie wytężonej pracy wydarły śmierci i odstawiły na powierzchnię wszystkich zagrożonych górników. Oczywiście wszyscy ci „rycerze kilofa" byli już zaczadzeni, w kilkunastu wypadkach nawet w stopniu bardzo poważnym. Lżej zaczadzonych umieszczono w sali cechowni, resztę odstawiono do szpitala. Jest nadzieja, że uda się wszystkich zaczadzonych zachować przy życiu.

Na miejsce katastrofy przybyły władze górnicze oraz śledcze.

Najnowszy (37) numer „Wielkopolskiej Jlustracji" zawiera tyle interesujących artykułów i ciekawych zdjęć, że dla każdego jest pożądaną i miłą lekturą. Na szczególną uwagę zasługują fotografje nowego

katastrofalnego wybuchu Wezuwjusza

którego ofiarą padło sporo osad na stokach tego wulkanu. Pozatem przynosi „Wielkopolska Jlustracja" całe mnóstwo zdjęć z najaktualniejszych wypadków w Polsce i zagranicą, ilustrujących zajmujące artykuły, jak n. p. o reweiacyjnym filmie dźwiękowym p. n. „Śpiewający błazen", o żółwiach w Zoologu poznańskim, pozatem zainteresują sportowców fotografje z najważniejszych imprez sportowych, jak z międzynarodowych zawodów konnych w Warszawie itp. Również niezwykle interesującym i bogato ilustrowanym jest artykuł o

200-leciu prasy polskiej

przypadającym w tym właśnie roku.

Uzupełnieniem bogatego numeru jest doskonała nowela, powieść i cotygodniowe odcinki.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1.50 zł., kwartalnie 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Ciekawe pokazy

Konkurs modeli latających

Przypominamy, że konkurs modeli latających odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na lotnisku w Ławicy. Dojazd tramwajem linji 8 do ostatniego przystanku (ogród Botaniczny — Jeżyce) a następnie na lotnisko autobusem. Wstęp dla dorosłych 1 zł, dla młodzieży, studentów i wojskowych 50 gr.

Zawodnicy winni się stawić o godz. 11 w biurze komitetu wojewódzkiego LOPP (dyrekcja kolei państwowych, pokój 38 — Wały Zygmunta Augusta), gdzie nastąpi wręczenie kart startowych i wspólny odjazd na lotnisko. Do startu nie będą dopuszczone modele bez wspomnianych kart. Nagrody wystawione są we firmie „Hubert", ul. św. Marcina.

Powyższy pokaz zapowiada się bardzo ciekawie, niewątpliwie też zgromadzi duże zastępy publiczności, zwłaszcza, że komunikacja jest ułatwiona.

Tragedja rodzinna

Finał krwawego nieporozumienia

W maju ub. roku szofer Stanisław Brambor zapoznał się z niejaką Franciszką Aniołówną, którą wkrótce poślubił. Trudno było o mieszkanie, więc po długich debatach ustalono, że Brambor z żoną pozostanie narazie u swych teściów przy ul. Górnej Wildzie 3. Początkowo pożycie młodych małżonków było znośne, ale po upływie pewnego czasu zaczęło się coś psuć. Teściowa zawistnem okiem patrzyła na to, że zięć jej dużo zarabia i żyje z żoną w dobrobycie. Z tych powodów poczęła powoli rozniecać zarzewie niezgody wśród małżonków. Niebawem awantury były na porządku dziennym i doprowadziły do tego, że Brambor wyprowadził się, a żona nadal mieszkała u rodziców.

Dn. 30 stycznia b. r. Brambor odwiedził siostrę swej żony, która w rozmowie oświadczyła, że jej siostra pisała, że nie chce męża już więcej znać. Tego było Bramborowi za wiele. Rozgniewany opuścił szwagierkę i udał się w największem podrażnieniu do mieszkania teściów, chciał się ostatecznie rozmówić z żoną i teściami. Po gwałtownej wymianie obelg — zięć dobył błyskawicznie browninga i strzelił trzykrotnie do teściowej, trafiając ją w brzuch i rękę. Dalsze dwa strzały skierował do żony, którą również ciężko ranił. Następnie postrzelił się w okolicę serca. Liczne strzały wywołały w kamienicy wielki popłoch i zamieszanie; niebawem jednak przywołano pogotowie ratunkowe, które ciężko rannych odwiozło do lecznicy miejskiej. Wkrótce zmarła teściowa Aniołowa.

Dn. 12 bm. odbyła się wreszcie rozprawa przeciwko St. Bramborowi, który w międzyczasie wyzdrowiał. Zawezwano licznych świadków oraz żonę oskarżonego, lekarzy i rzeczoznawców. Teść Józef Aniola, córka jego Czesława i żona Brambora jednogłośnie zeznali, iż zmarła Aniołowa była w tym domu złym duchem, która stale wnosiła zarzewie niezgody. Prokurator wnosił o zastosowanie okoliczności łagodzących. Sąd po naradzie ogłosił wyrok, mocą którego St. Brambor skazany został za zabójstwo na 7 mies. więzienia z policzeniem aresztu śledczego. (z)

KALENDARZYK

Czwartek, 13 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,29 — zachód 20,15 — długość dnia 16 godzin 46 min.

Księżyc: wschód 10,26 — zachód 0,22 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 16 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo - wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 23 st. C., najniższa plus 12 st. Cels.

Kal. rz.-kat.: Antoni — jutro Bazyli B.

Kal. słow.: Chotmir — jutro Przeozimir

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr Ratajczaka 12. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego. — Apteka na Górczynie.

Wilda: Apteka „Fortuna", G. Wilda.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom magistra filozofji na Wydziale humanistycznym otrzymali pp. Helena Przesławska z Czarnkowa w woj. poznańskiem, w zakresie filologji angielskiej oraz Czesław Halagiera z Edwinowa w woj. poznańskiem, w zakresie filologji francuskiej.

Dyplom magistra filozofji na Wydziale matematyczno - przyrodniczym uzyskali pp. Józef Gajda z Jasła w woj. krakowskiem, w zakresie fizyki; Feliks Dołżyk z Gurbicz w woj. białostockiem, w zakresie chemji; Maksymiljan Maliński z Koślinowa w woj. pomorskiem, w zakresie matematyki; Tadeusz Dobrzyński z Nowegomiasta w woj. pomorskiem, w zakresie botaniki.

Dyplom inżyniera rolnictwa uzyskał p. Józef Steckiewicz - Sackiewicz z Wołożyc w woj. nowogródzkiem; dyplom inżyniera leśnictwa p. Maksymiljan Kreutzinger z Kiełczewa w woj. poznańskiem.

— * **Egzamin nauczycielski.** W Państwowym kursie nauczycielskim A przy seminarjum męskiem im. Estkowskiego w Poznaniu odbył się egzamin nauczycielski, który zdały: M. Piotrowska E. Potocka, Stańczakówna, M. Daroszewska, P. Jegerówna, M. Freytażanka, W. Walterówna, A. Górska, J. Prusiewiczówna, M. Krachówna, A. Pospieszyńska, Rolińska, E Ossowska, Rychlicka, Piskorkówna, J. Świderska, Tuszyńska, J. Toczkiewiczówna, St. Tuzikówna, M. Winowska, M. Berentówna, Żurawiecka, Welowczykówna M., M Huleyówna, M. Kamińska, Cz. Cybówna, K. Kołożanka, Z. Kandziorzanka, K. Zawodna, F. Kubiakówna, E. Chmielewska, M. Mantheyówna, M. Wolaninówna, M. Staczyńska, M. Ociepkówna, J. Szczerkowska, Z. Starzyńska, J. Suppertówna, St. Szczodrowska, K. Władyczanka, E. Dudzikówna, W. Krauzówna. (ski)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zebranie Związku Aplikantów.** — Zarząd Zrzeszenia zawiadamia wszystkich członków, że w dniu 14. bm., t. j. w piątek o godzinie 20 odbędzie się ogólne zebranie Związku w dawnej czytelni kawiarni „Warszawianka" przy Al. Marcinkowskiego. Ze względu na konieczność opracowania postulatów na ogólnopolski zjazd zrzeszeń aplikantów, który się odbędzie w Poznaniu w dniu 29 i 30 bm. jak i na konieczność wyboru komisji zjazdowej, obecność wszystkich kolegów aplikantów jest konieczna.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Sekretarjat zlotowy „Sokoła"** znajduje się w szkole powszechnej przy ulicy św. Marcina 35.

— * **Obrót oszczędnościowy Pocztowej Kasy Oszczędności.** Z dniem 15. bm. podejmą agencje pocztowe tutejszego okręgu dyrekcyjnego obrót oszczędnościowy Pocztowej Kasy Oszczędności, przez co umożliwi się publiczności załatwianie — również w agencjach pocztowych — wszelkich spraw, związanych z tym obrotem, a które mogły być dotychczas uskutecznione wyłącznie w urzędach pocztowych (zgłoszenia przystąpienia do obrotu oszczędnościowego, dokonywanie wpłat, podejmowanie zwrotów i t. p.). Równocześnie upoważniono listonoszów w wiejskich okręgach doręczeń do przyjmowania wpłat na podstawie książeczek wkładkowych — najwyżej jednak 100 zł na jedną książeczkę. Wpłaty takie podlegają zapisaniu do książeczki przyjęć listonosza wiejskiego, wobec czego zaleca się, aby wpłacający dokonywał osobiście zapisania wpłaty do książeczki, którą listonosz zobowiązany jest przedstawić każdorazowo przy przyjmowaniu wpłaty.

— * **Zgłoszenia na wycieczkę do Pragi,** która pod protektoratem i z udziałem J. E. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda wyjedzie na początku lipca na uroczystości 1000-lecia śmierci św. Wacława, przyjmuje do dnia 20. bm. Komitet Wycieczkowy (Poznań, Ostrów Tumski 1). Najniższe koszta przejazdu kolejami czeskiemi i pobytu w Pradze przez 4 dni wynoszą wraz z paszportem około 100 zł; do tego trzeba doliczyć koszta przejazdu kolejami polskiemi i drobne wydatki. Równocześnie z zgłoszeniem należy wpłacić 50 zł na konto w P. K. O. nr. 205 496 (właściciel konta: Ks. Bilko, Poznań).

— * **Nowa filja Miejskiej Kasy Podatkowej.** Dla wygody płatników podatków, zamieszkałych w dzielnicach Łazarz, Górczyn, Jeżyce, Sołacz, Winiary i Naramowice wzgl. mających w tych dzielnicach nieruchomości, zakłady handlowe i przemysłowe, t. j. tych płatników, którym podatki wymierza się w obwodach podatkowych oznaczonych liczbami 12, 13, 14 16, 17, 18, 20 i 22, otwiera się z dniem 19 bm. filję Miejskiej Kasy Podatkowej w domu przy ul. Marszałka Focha 64-65. Filja ta jest wyłączną kasą poborową dla wyżej wyszczególnionych obwodów podatkowych. Konto P. K. O. tejże filji nosi nr. 203 567, nr. telefonu jest 7691.

— * **Z Tow. Obyw. po prawym brzegu Warty.** W dniu 16 bm. obchodzi Towarzystwo uroczystość poświęcenia sztandaru. O godz. 8 uroczysta Msza św. w kościele Św. Małgorzaty, podczas której dokona poświęcenia sztandaru ks. kanonik Ruciński. Po nabożeństwie uroczyste posiedzenie na sali Domu Katolickiego. Po południu wycieczka familijna do ogrodu p. Wojciechowskiego na Zawadach.

— * **Tow. Polek „Odrodzenie" na Św. Łazarzu** donosi, że wystawa robót ręcznych, z powodu ważnych przeszkód, nie odbędzie się w czerwcu b. r.

— * **Naprawa drogi Franowo — Krzesinki.** Zarząd Drogowy Powiatu Poznańskiego uruchomił roboty około odnowienia powłoki tłuczniowej na drodze państwowej Ostrów — Poznań Nr. 16/3 w odcinku Franowo — Krzesinki od km 16,0 do 16,530. Wykonywanie robót przypuszczalnie trwać będzie do 22. bm. włącznie. Ruch kołowy na wspomnianym odcinku winien w tym czasie odbywać się na latówce.

— * **Stow. Kupców Chrześcijan w Poznaniu** urządza w niedzielę dnia 16. bm. o godz. 10 przed południem spotkanie członków na P. W. K. przy stoisku Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich, ul. Handlowa (pierwsze stoisko na lewo). O liczny udział uprasza Zarząd.

— * **Wielka wycieczka parostatkiem.** Okręgowe Koło Związku Inwalidów Wojennych Rzplitej Polskiej w Poznaniu urządza w dniu 16. bm. wielką wycieczkę parostatkiem do lasów nadbrzeżnych w Radojewie. Wycieczka będzie urozmaicona różnemi niespodziankami i grami towarzyskiemi dla pań, panów i dzieci. — Własny bufet na miejscu. Odjazd o godzinie 9 rano z przystani za bramą Szelągowską. Przyjazd o godz. 21. Koszta przejazdu w obie strony parostatkiem 2,50 zł, na szkucie 1,60 zł. Dzieci mają 50 proc. zniżki. Bilety na wycieczkę sprzedaje: Związek Inwalidów Wojennych. Fredry 7 pokój 50; Inwalidzka Hurtownia Tytoniowa, Górna Wilda 13; Rejonowa Hurtownia Tytoniowa, Chwaliszewo 15 — lub na miejscu przy odjeździe.

— * **Z Sodalicji Nauczycielek.** Nabożeństwo sodalicyjne odbędzie się w niedzielę 16. bm. o godz. 9 w kaplicy sodalicyjnej O. O Jezuitów, poczem na sali zebranie celem zawiązania komitetu przyjęcia zjazdu Związku Sodalicyj Nauczycielek, który odbędzie się w dniach od 6 do 10 lipca r. b. w Poznaniu.

— * **Sodalicja św. Piotra Klawera.** Nabożeństwo misyjne z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem odbędzie się dnia 14. bm o godz. 19 w kościele Ojców Franciszkanów.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **130 mieszkań.** W zabudowaniach dawniejszej fabryki „Pneumatyk" na Sołaczu, nabytych przez miasto od Banku Gospodarstwa Krajowego, urządził magistrat mieszkania dla najbiedniejszych i bezdomnych Utworzono 130 mieszkań; wszystkie są już zajęte. (k)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadki samochodowe.** Samochód osobowy P Z 44370 przez nieprawidłową jazdę najechał na przechodzącego p. Nowakowskiego Piotra, zam. przy ul. Skarbowej 5, który wskutek tego odniósł okaleczenia. — Dnia 11 bm. o godz. 23,40 na ul. Wjazdowej konduktor tramwajowy p. Cichy Paweł, zszedł z tramwaju, celem zbadania defektu przy motorze. W tym samym momencie przejeżdżał samochód, powalił Cichego na bruk, wskutek czego tenże odniósł poważne okaleczenia na głowie. Przywołane pogotowie ratunkowe odwiozło Cichego do szpitala miejskiego. Samochód zbiegł narazie niepoznany, później jednak został wykryty. (z)

— * **W sprawie napadu na samochód** kierowany przez szofera Gustawa Gieczyńskiego na szosie między Naramowicami a Biedruskiem, prowadzi się dochodzenia. W śledztwie nie potwierdzono jeszcze zeznań Gieczyńskiego, że napadli go żołnierze. Według stanu dotychczasowych dochodzeń, przyczyną wypadku była zbyt szybka jazda. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **W związku z pożarem** u gospodarza Bronisława Swinarskiego w Sarbce w pow. wągrowieckim, aresztowano pod zarzutem podpalenia żonę poszkodowanego Agnieszkę i odstawiono do więzienia sądowego w Wągrówcu. (k)

— * **Kradzieże i włamania.** Do mieszkania p. Zawadkowej Marji przy Górnej Wildzie 75, włamali się złodzieje i skradli portfel zawierający 4000 zł. — Z pawilonu 48 na terenie P. W. K. skradziono p. Wesołowskiej nóż w formie bagnetu, wart. 40 zł. — Z mieszkania p. Sadowicza Franciszka przy ul. Małeckiego 12 skradziono garderobę damską. — Do sklepu spożywczego p. Sempołowicza Marjana przy ul. Matejki 45 usiłowali włamać się złodzieje i wybili szybę, lecz zostali spłoszeni. — Do mieszkania p. Rudolfa Fiedlera przy ul. Wiśniowej 81 włamali się złodzieje i skradli 3 ubrania męskie, koszulę wierzchnią i różną bieliznę męską. (z)

Uderzenie krwi do głowy, ściskanie w okolicy serca, brak tchu, uczucie strachu, przeczulenie nerwowe, migrena, niepokój i bezsenność mogą być łatwo usunięte przy używaniu naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Ścisłe dane naukowe potwierdzają, że woda **Franciszka Józefa** w wypadkach zaparcia przy tych chorobach, daje najlepsze rezultaty. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 11 049

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Gołębica".
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski".
Casino: „Ponad Śnieg".
Colosseum: „Piraci Bałtyku".
Corso: „Nędznicy".
Edison: „Głos Minaretu".
Kapitol: „Życie i przyszłość kobiety".
Metropolis: „Gołębica".
Odeon: „Płomień miłości".
Renaissance: „Umarty czy zaginiony"
Słońce: „Jedna noc w Londynie"

KRONIKA SĄDOWA

— * **Ukarana swawola bezrobotnych.** — W kwietniu ub. roku znajdujący się w gmachu Państw. Urzędu Pośred. Pracy tłum bezrobotnych, składający się w większej części z elementu wywrotowego, rzucił się na wspomniany urząd, by go zdemolować. Przedewszystkiem pozrywano z ścian plakaty i rozporządzenia dotyczące zachowania porządku publicznego. Przecięli poza tem druty telefoniczne, ustawili się gromadą przed okienko, gdzie wskazywano pracę i nie dopuścili tych, którzy z nimi się nie solidaryzowali, a na polic-ję padały wrogie okrzyki, gdy ta usunęła świstki treści komunistycznej. Dnia 10. bm. odbyła się w Sądzie Okręgowym przed IV wydziałem karnym rozprawa przeciwko 17 oskarżonym. Smutny to był widok, gdyż byli to młodzieńcy w wieku od 19 do 28 lat, którzy idąc za namową wrogich Państwu naszemu elementów, wywołali awanturę, która dzięki policji nie przybrała większych rozmiarów. Na podstawie materjału dowodowego trybunał zasądził St. Danielaka, J. Góreckiego, J. Piaseckiego, C. Marciniaka, E. Griena i St. Piotrowskiego każdego na 4 mies. więzienia z uwzględnieniem amnestji. Resztę dla braku dowodów uwolniono. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Spłoszeni rabusie.** W tych dniach włamano się do „Genossenschaftsbanku" w Czarnkowie, gdzie rozpruto kasę ogniotrwałą. Rabusiów prawdopodobnie spłoszono, gdyż nie zabrali nic, pozostawiając na miejscu świder, łom i lampkę kieszonkową. Podejrzewa się dwóch osobników, których widziano wówczas w Czarnkowie. (k)

— * **Wybuchł pożar** w dn. 10. bm. w zabudowaniach Bronisława Gehrlicha w Trzeciewcu. Spaliła się stodoła z narzędziami rolniczemi. W cztery godziny po ugaszeniu, z nieustalonych powodów powstał ogień na strychu obory. Straty wyrządzone przez pożar ocenia się na około 14 000 złotych. (k)

— * **Przygnieciony przez ścięte drzewo.** W Pawłowie w pow. rawickim, przy ścinaniu drzew, padający kolos przytłoczył 34-letniego Antoniego Majchrzaka z Długiejłęki w pow. krotoszyńskim. Ciężko poranionego przewieziono do szpitala w Krotoszynie, gdzie następnego dnia zmarł. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Mosina.** (Autobus.) Po 3-tygodniowej przerwie rozpoczął swój stały kurs na linji Mosina — Puszczykowo — Poznań autobus p. Szajkowskiego. Będzie on odtąd kursował stale, latem i zimą. Poza tem można z niego korzystać na specjalne zamówienie do wycieczek w okolice Puszczykowa i Mosiny. Normalnie wyrusza z Poznania (ul. Ratajczaka — róg Artyleryjskiej) o godz. 10 — 14 — 16,15 — 18,30 i 22; z Mosiny o godz. 7,15 — 11 — 15,15 — 17,15 — 19,30. Pozatem wyjeżdża wspomniany autobus w niedziele i święta z Poznania do Puszczykowa o godz. 12. (sc)

— * **Gniezno.** (Podrzucone niemowlę.) W tych dniach późnym wieczorem na dworcu tutejszym znaleziono około 4-tygodniowe niemowlę płci żeńskiej. Dziecko było zawinięte w czerwoną chustkę, ubrane w białą koszulkę w niebieskie paski, sukienkę i bluzę z tego samego materjału.

— (Włamania.) W nocy na 9. bm. włamano się do mieszkania p. Aleksandra Kozłowskiego w Oborze. Włamywacze wtargnęli do wnętrza, wyłamując szybę i zabrali pierzyny i powłoki oraz inną bieliznę, wartości około 900 złotych. — W Woźnikach włamano się do mieszkania rolnika Henryka Kleemanna i skradziono większą ilość wyrobów mięsnych. (k)

— * **Żnin.** (Pożary.) W Białożewinie spaliły się dwa stogi słomy, należące do rolnika Józefa Musiała, wartości około 10 000 zł. W dochodzeniach stwierdzono, że ogień powstał od iskier przejeżdżającego pociągu. — W Gościeszynie spalił się dom mieszkalny p. Jana Posłusznego. Szkoda wynosi około 4000 zł. Jak wskazują poszlaki, ogień został podłożony. (k)

— * **Gostyń.** (Pożar.) W Czajkowie wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Bonawentury Jędrzejczaka. Spaliła się stodoła ze zbożem, łącznej wartości około 15 000 zł. Przyczyna pożaru nie została ustalona. (k)

— * **Pakość.** (Z Bractwa Kurkowego.) Królem kurkowym został p. Stanisław Ciesielski, właść. hurtowni piwa, pierwszym rycerzem sekretarz miejski p. Książyk, drugim mistrz krawiecki p. Woiski.

— (Liczba mieszkańców.) Z Urzędu Policyjnego dowiadujemy się, że liczba mieszkańców miasta Pakości wzrosła znacznie i wynosi obecnie 4 016, w tem Niemców 80, a Żydów 25.

— (Z Komitetu W. F. i P. W.) Powstał u nas Komitet W. F. i P. W., którego zadaniem jest radzić i czuwać nad wychowaniem fizycznem i wojskowem młodzieży. W skład jego wchodzą pp.: burmistrz Liedermann, por. rez. Lipczyński, naucz. Chmiel, dyr. Zajączkiewicz, Wagner, Sment R., Wesołowski.

— (Prymicje.) Ks. Henryk Rajter, syn kierownika szkoły powszechnej z Pakości, otrzymuje w Poznaniu święcenia kapłańskie dnia 16. bm., a pierwszą Mszę św. odprawi we wtorek 18. bm. w kościele parafjalnym w Pakości. (ph)

— * **Chodzież.** (Matura.) W gimnazjum tutejszem zdali egzamin dojrzałości: Adamczyk Ludwik, Berendtówna Łucja, Fiebig Adolf, Kaczmarowski Franciszek, Kinal Leon, Kordylewski Józef, Maron Alfons, Maronówna Gertruda, Przywarski Leon, Roztoczyńska Ludwika, Sewastjanowicz Jan, Wdowicki Mieczysław i Wiśniewska Małgorzata.

— * **Bydgoszcz.** (Pożary.) W tych dniach powstał pożar w oknie wystawowem magazynu kupieckiego p. Henryka Węglikowskiego przy ul. Dworcowej 31 b. Spaliły się narzędzia rybackie wartości kilkuset złotych. Pożar powstał wskutek naglego zwarcia przewodów elektrycznych. — Przy ul. Toruńskiej powstał pożar w fabryce skór. Spalił się dach. Powstały szkody na około 1000 zł. Jak się okazało, pożar powstał od zbytnio rozgrzanej rury parowej.

— (Kradzieże z włamaniem.) W Osowej Górze włamali się nieznani sprawcy do mieszkania właściciela restauracji Władysława Kalinowskiego. Włamywacze zabrali około 40 obrusów, noże i widelce, cygara i garderobę, wartości około 500 złotych. — W tych dniach włamano się do mieszkania p. Leona Poniatowskiego w Bydgoszczy. Złoczyńcy wytłoczyli szybę w drzwiach i w ten sposób wtargnęli do wnętrza, zabierając kasetkę metalową z zawartością 25 złotych rosyjskich 10-rublówek wartości około 1200 zł.

— (Aresztowania.) Pod zarzutem kradzieży aresztowano 35-letniego Józefa Dobrosielskiego z Ojrzanowa w powiecie szubińskim. Dobrosielski miał należeć do szajki, która kradzieżami niepokoiła mieszkańców powiatu bydgoskiego. — Za kradzieże w sklepach aresztowano dwie warszawskie złodziejki Helenę Kopaczyńską i Karolinę Cwelichową. — Poszukiwany za kradzież z włamaniem Henryk Kuczyński został w tych dniach nareszcie aresztowany. — Dobrana para młodych włamywaczy w osobach Marcelego Skowrońskiego i Feliksa Borzyczki, wpadła w tych dniach w ręce policji bydgoskiej. Obydwu młodych, bo zaledwie przeszło dwudziestoletnich włamywaczy, odstawiono do więzienia sądowego w Bydgoszczy. (k)

Z życia Towarzystw

Z Tow. Przemysł. w Wielichowie. W dn. 26 maja br. odbyło się w Wielichowie zebranie Miejscowego Towarzystwa Przemysłowców, przy udziale literalnie wszystkich co do liczby członków: Obradom przewodniczył p. prezes Jan Andrzejewski.

Referat o obecnych stosunkach w rzemiośle — wygłosił prezes Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu p. Fr. Górczak z Buku, za który mu podziękowano hucznemi oklaskami.

W nadzwyczaj ożywionej dyskusji, zabierali głos prawie wszyscy obecni, a przedewszystkiem pp.: Ign. Malkiewicz, Ign. Domagała, Wład. Zimny i Humerczyk Józef, którzy poruszali ważne bolączki rzemiosła jak sprawę podatków, sprawę terminatorów, kredytów dla rzemiosła, i wiele innych, na które odpowiedział wyczerpująco p. prezes Górczak. Po podziękowaniu p. Górczakowi za obszerny referat i wyjaśnienia uchwalono przystąpienie do Związku Tow. poczem solwował p. prezes Andrzejewski zebranie hasłem „Przemysłowi i Rzemiosłu Cześć!"

Dodać należy, że dzięki energicznej pracy członków zarządu Tow. praca w Towarzystwie robi coraz większe postępy. Należałoby jedynie życzyć, aby ci wszyscy, którzy stoją jeszcze na uboczu, a sprawę ogólną mają na sercu, do Tow. i jego pracy się również przyłączyli T. P.

SPORT

Lekka atletyka

Mistrzostwo pań P. O. Z. L. A. rozpoczynają się w sobotę o godz. 17.45 na boisku K. S. „Warta" przy ul. Rolnej. Dalszy ciąg w niedzielę o godz. 9.

Mistrzostwa Polski wedle pogłosek, jakie pokazały się w stołecznych pismach sportowych miałyby się odbyć nie w Poznaniu. W tej sprawie, jak się dowiadujemy, wysłał P. O. Z. L. A. specjalne pismo do Warszawy nadmieniając że posiada oficjalne zapewnienie miarodajnych czynników w magistracie o uzyskanie stadjonu miejskiego którego bieżnie będzie już gotowa na początek lipca (termin mistrzostw 5, 6 i 7); do dyspozycji organizatorów będą oddane dwa półokla z otwartemi trybunami. Zdaje się zatem nie ulegać już wątpliwości, że mistrzostwa Polski odbędą się w Poznaniu.

Pływanie

Niedzielne zawody jubileuszowe „Legji" zapowiadają się nadzwyczaj ciekawie, ponieważ zgłosili się wszyscy najlepsi pływacy Poznania. Również turniej piłki wodnej między drużynami „Legji", „Pozn. Tow. Pływ.", „Unji" i „Warty" będzie niemniej interesującym ze względu na pierwszy debiut w zawodach zespołów „P. T. P." i „Warty". Program konkurencyj jest następujący: 100 m. i 400 m. styl dow., 100 m. nawznak, 200 m. styl klas. oraz sztafeta 5x50 m. (wz)

Jeszcze jedna sekcja pływacka powstała w Poznaniu przy K. S. Sparta. Jeżeli dojdzie do skutku stworzenie sekcji przy „K. S. H. Cegielski" liczba zrzeszonych w P. O. Z. P. klubów liczyć będzie 12. (wz)

Kaniewski rewelacja ubiegłego sezonu w stylu klasycznym, trenuje już od dłuższego czasu i jest w doskonałej formie, osiągając wyniki w granicach swego rekordu. (wz)

Próby pozyskiwania zawodników czynione w ubiegłym roku nie wydały żadnego wyniku bowiem wszystkie kluby startują w dawnych składach. P. in .Krauzówna, Richter i Koehler mający startować w innych barwach pozostali nadal w „Unji". Również wieści o wystąpieniu Ciećkowskiego i Lisewskiego z „Unji" są nieprawdziwe. (wz)

Piłka nożna

„Warta" — „Wisła". W niedzielę odbędą się na boisku Warty najciekawsze zawody piłki, pierwszej serji rozgrywek ligowych a wynik ich będzie posiadał dla „Warty" duże znaczenie. Na powyższych zawodach obchodzi obrońca Warty p. M. Śmiglak, jeden z najbardziej zasłużonych jej graczy jubileusz 200 meczu w pierwszej drużynie. P. Śmiglak jest kapitanem drużyny.

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 14 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. **12.20** radjografja syst. (Fultona); godz. **12.50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien., zboż.-towarowej i cen targ. Rzeźni m.; godz. **14.15** komunikaty: gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.45** kurs elem. języka angielskiego (wykł. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17.05** odczyt p. t. „Kwestja obrony zwierząt" (wygł. dr. Kazimierz Lubecki); godz. **17.25** transmisja odczytu z Krakowa; godz. **17.55** koncert artystów opery poznańskiej. Wykonawcy: Marja Kisielewska (sopran), Aleksander Karpacki (baryton), Zygmunt Wojciechowski (akompanjament); godz. **18.45** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **18.55** nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. **19.15** odczyt z cyklu org. przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego p. t. „Wychowujmy do samodzielności" (wygł. Insp. szkolny Majewski) godz. **19.40** „Silva rerum" — czyli rzeczy ciekawe: godz. **19.55** odczyt p. t. „Dzieło Wyspiańskiego" (wygł. Jerzy Ronard Bujański); godz. **20.15** odczyt p. t. „Kwadrans spraw gospodarczych" (wygł. p. Roman Fengler); godz. **20.30** transmisja koncertu z Doliny Szwajcarskiej w Warszawie; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i inne; godz. **22.15** radjografja (syst. Fultona); godz. **22.45** muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Przemysłowe na Ratajach.** Zebranie odbędzie się dnia 15. bm. o godzinie 20 w lokalu p. Przybeckiego.

— **Komitet Zjedn. Towarzystw Poznań-Winiary.** Posiedzenie plenarne odbędzie się dnia 15. bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Kaczmarka.

— **Polski Związek Krawców i Krawczyń Konfekcyjnych.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 11 przed poł. w lokalu przy ul. Wronieckiej 6. Na porządku obrad sprawa zatargu z pracodawcami. Podaje się zarazem do wiadomości, że po południu odbędzie się wycieczka do Golęcina.

— **Tow. Śpiewu „Halka".** Wycieczkę do Suchego Lasu odłożono do niedzieli, dnia 23. bm., natomiast w dniu 16. bm. okręg I. zwiedza P. W. K., wobec czego prosimy wszystkich członków o wzięcie udziału. Bilety wstępu po cenach zniżonych. Zarząd.

— **Stow. Młodzieży Polskiej, Poznań - Fara.** Zebranie plenarne odbędzie się dn 16. bm. o godz. 19 w sali OO. Jezuitów, ul. Dominikańska 8

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań - Tum.** Zwiedzenie Elektrowni Miejskiej odbędzie się w niedzielę 16. bm. Zbiórka o godzinie 11 ul. Grobla 10.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: M. Nowicka za doznane łaski 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 116,75 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Jan Romala 10 zł; — Urbanowicz Fr. 50 zł; — M. Nowicka za doznane łaski 5 zł; — Leon Janiszewski z prośbą o błogosławieństwo 25 zł; — M. Derda 10 zł; — Józefa Bochińska z prośbą o szczęśliwe załatwienie sprawy rentowej 10 zł; — H. M. za wysłuchane prośby 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 1 437,70 zł.

Na odnowienie kościoła Najświętszej Panny Marji: Leon Janiszewski 25 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 135 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś operetka „Polska krew". W piątek, 14 bm. „Carmen" z pp. Kisielewską, Czarneckim i Zaleskim; kapelmistrz p. Wojciechowski. W partji tytułowej wystąpi p. Klaudja Korniakowa. W sobotę 15. bm. operetka „Skowronek" z p. Fontanówną w partji tytułowej oraz z pp.: Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. — W niedzielę pod kierunkiem dyr. Stermicza wspaniale wystawiona opera „Gioconda" w doskonałem wykonaniu pp.: Marynowicz, dr. Roesslerówny, Czarneckiego, Urbanowicza i Zaleskiego. W akcie III efektowny balet, w którym bierze udział kilkadziesiąt osób z p. Grabowską na czele. W poniedziałek 17. bm. „Wesoła wdówka".

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś w czwartek, dnia 13. b. m., arcywesoła krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego p. t. „Maman do wzięcia" w koncertowem wykonaniu całego zespołu. Krotochwila Grzymały-Siedleckiego zdobyła nienotowane dotąd w Poznaniu powodzenie. Od premjery do dnia wczorajszego sala była codziennie przepełniona. Jutro odegrana będzie po raz 18-ty lekka komedja Marjana Hemara „Dwaj panowie B."

W sobotę wraca na afisz świetna krotochwila Adama Grzymały - Siedleckiego „Maman do wzięcia".

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś powtórzona zostanie raz jeszcze sztuka L. Tołstoja p. t. „Sonata Kreutzerowska", w której znakomity nasz gość Karol Adwentowicz stwarza jedną z największych swych kreacyj. „Sonata Kreutzerowska" wypełni również wieczór piątkowy.

W sobotę, dnia 15 bm. wejdzie na afisz Teatru Nowego amerykańska groteska sensacyjna p. t. „Kto zabił?", w której Poznań przed innemi miastami Polski ujrzy nową niezwykłą kreację Adwentowicza. Genjalny w swej przebiegłości Beverley (Adwentowicz) trzyma widownię przez trzy akty w niepewności, pozwala jej snuć najsprzeczniejsze domysły. Dalszą obsadę stanowią pp Cieszkowska, Czarnecka, Fiszerówna, Balcerzak, Bystrzyński, Chmurkowski i inni.

Teatr „Rewja" na P. W. K. Dziś i codziennie oklaski bez końca na wielkiej Rewji Polskiej „Kulig", genjalnego reżysera Leona Schillera. „Kuliś" przenosi widzów co chwilę w inną dzielnicę Polski okazując barwne obrazy i kostjumy według projektu pierwszych artystów Polski.

Muzykę do „Kuliga" skomponowali Łucjan Kamieński, Jan Maklakiewicz, Leon Schiller i inni.

W zespole „Rewji" widnieją nazwiska gwiazd tej miary co Elna Giszted, Gierasiński, Szczawiński, Skonieczny i inni.

zpw 16876/7

Dziś poraz ostatni rewja „Szofer, do Metropolis", która cieszyła się dotychczas rekordowem powodzeniem. Dziś 2 przedstawienia, o godz. 7,30 i 10. **W piątek, 14, sobotę, 15 i niedzielę, 16 b. m.,** 3 ostatnie pożegnalne przedstawienia. Odegraną zostanie wspaniała rewja humoru, tańca i piosenki p. t. **„DO WIDZENIA"**, w której znakomici artyści stołeczni zaprezentują publiczności nowy program, obejmujący 10 największych przebojów sezonu a z poprzedniego programu dwie atrakcje: „Złotą panterę" i fenomenalne „Duo Latabars". Bilety po cenach znacznie zniżonych do nabycia w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 16 938

Teatr Wielki

DZIŚ — „Polska krew" — operetka Nedbala.
Piątek, 14. 6. „Carmen", opera Bizeta.
Sobota, 15. 6. „Skowronek", operetka Lehara.
Niedziela, 16. 6. „Gioconda", opera Ponchielli'ego.
Poniedziałek, 17. 6. „Wesoła wdówka", operetka Lehara.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Piątek, 14. 6. Dwaj panowie B".
Sobota, 15. 6. „Maman do wzięcia".
Niedziela, 16. 6. „Maman do wzięcia".
Poniedziałek, 17. 6. „Maman do wzięcia".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Sonata Kreutzerowska". — Gościnny występ Karola Adwentowicza
Piątek, 14. 6. „Sonata Kreutzerowska". — Gościnny występ Karola Adwentowicza
Sobota, 15. 6. „Kto zabił? Premjera. — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Niedziela, 16. 6. „Kto zabił?" — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja" na P. W. K.
Dziś i codziennie:
„Kulig"
Wielka Rewja Polska w 19 obrazach.
Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centralna Destauracja P. W. K.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

WOJTUSIEM Z ZAWAD BYŁ MARCELI MOTTY

W sprawie „Wojtusia z Zawad", o którym wzmiankował St. Wasylewski w artykule swoim „Ze stosunków Fredry z Poznaniem", otrzymujemy nowy przyczynek, utrwalający ostatecznie twierdzenie p. Anieli Tułodzieckiej, że pod tym pseudonimem ukrywał się Marceli Motty, autor znanych „Przechadzek po mieście". P. A. Koehlerówna pisze nam:

Pod pseudonimem „Wojtusia z Zawad" kryje się rzeczywiście Marceli Motty. Wspomnienia osobiste p. Anieli Tułodzieckiej potwierdza wspomnienie pośmiertne, jakie w roku 1894 autorowi „Przechadzek" poświęcił zmarły niedawno prof. Antoni Danysz.

Motty owe sławne feljetony umieszczał co sobotę w „Dzienniku Poznańskim", od lipca 1865 do kwietnia 1867 roku. Twierdzimy śmiało — pisze prof. Danysz — że owe pogadanki tygodniowe o sprawach poznańskich stanowią epokę w dziejach dziennikarstwa poznańskiego. Pisane były bezimiennie we formie „Listów Wojtusia" do bawiącego na dobrowolnem wychodźtwie Pafnusia, a datowane z Zawad. Stały się one oryginałem dla wielu późniejszych kopij, ale przyznać trzeba, oryginałem niedoścignionym. Nie przypominamy sobie, żeby kiedykolwiek jakieś artykuły na gruncie poznańskim budziły takie zaciekawienie, jak listy Wojtusia... Z upragnieniem oczekiwano sobotniego numeru „Dziennika", a każdy zaczynał jego lekturę od listu Wojtusia.

Zostawiając politykę w „Dzienniku" arystokratom z pierwszego piętra — pisze dalej prof. Danysz — rozwinął Marcelli Motty na dolnem piętrze gazety, w odcinku, wykwintną causerie de omnibus rebus et quibusdam aliis. Omawiał w swych feljetonach w sposób oryginalny i lekki sprawy bieżące, które mogły zajmować inteligentną część społeczeństwa poznańskiego. Przeważną część zajmują sprawozdania z koncertów, balów, przedstawień, wystaw, publikacyj artystycznych i literackich. Nastrój jest satyryczny, n. p. kiedy jest mowa o Władysiu, który książki kupuje, ale nie rozcina, ale gorzka nieraz prawda osłodzona jest powabem lekkiej formy. Dowcip autora zdaje się niewyczerpany... List Wojtusia opisujący sen panny Mimi, mdlejącej na widok nożyc, któremi zabiera się do obcięcia jej przydługiego ogona przy sukni balowej przed wejściem na salę bazarową, zostanie zawsze perłą humoru polskiego.

Tyle prof. Danysz. Trzeba dodać, że feljetony czytano z zaciekawieniem, nie każdemu jednakże wiadomy był autor i starano się odgadnąć. Autor żartując ogłaszał, że portret improwizowany Wojtusia znajduje się w handlu p. L. Kurnatowskiego i Sp. do widzenia za złożeniem do puszki co łaska na dochód pogorzelców Żegrza. W kilka dni później podane: „za oglądanie portretu Wojtusia w restauracji p. Kurnatowskiego zebrano 10 talarów". („Dzienik Poznański" 1866 r. nr. 188).

Aniela Koehlerówna.

OCHRONA ZABYTKÓW

Starożytne budowle w służbie społecznej. W Szydłowie (woj. krakowskie) powstać ma w najbliższym czasie szkoła. Ponieważ warunki miejscowe tak się układają, że budynek szkolny postawiony być może tylko na placu zamkowym w Szydłowie, przeto zwrócono się do komisji konserwatorskiej w Krakowie, aby zezwoliła na urzeczywistnienie projektu. Na ostatniem swem posiedzeniu komisja przychyliła się do wniosku, zastrzegając tylko, aby budowla niepaczyła całości starego zabytku i przystosowana została do miejscowych warunków. Na tem samem posiedzeniu komisji konserwatorskiej rozpatrywano również sprawę pomieszczenia przytuliska dla starców na zamku w Pieskowej Skale, dotąd używanego na pomieszczenia dla letników. Zamek w Pieskowej Skale, jakkolwiek pochodzi z bardzo dalekiej epoki, doskonale jest utrzymany i nadaje się na użytek mieszkalny. Komisja przychyliła się do tego wniosku, jednak Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z referatem turystyki Min. Robót Publicznych nie zaakceptowało go, uważając, że zamiana Zamku w Pieskowej Skale na cele społeczne zamknęłaby możność zwiedzania go przez turystów, oraz że adoptacje związane z tem naruszyłyby zabytkowy charakter całej budowli. (j. k.)

TEATR

Pieśni Ludowe w Teatrze Szkolnym. Prof. Z. Komarnicki, zasłużony propagator teatru szkolnego, z ogromnem powodzeniem inscenizował ze swemi uczenicami z Gimnazjum Szlezyngerowej w Warszawie rozmaite pieśni ludowe. Jego to wychowanice zademonstrują w Teatrze Szkolnym w piątek, 14. b. m. „Pięknego Dobosza", „Michalinę, szukającą kota", „Rycerza i pasterkę" i „Hej, wyjrzyjcie pacholicy". Na dodatek przygotowano „Panią Twardowską" Mickiewicza. Inscenizacja jest wynikiem zbiorowej pracy w „laboratorjum" Teatru Szkolnego. Ostateczny projekt zarówno całego ujęcia, jak kostjumów i dekoracyj jest owocem gorących dyskusyj na zebraniach „artystów". W sobotę, 15. b. m., pokażą znów uczenice Seminarjum Orzeszkowej z Warszawy, w ten sam sposób opracowany, cykl pieśni i ballad mazowieckich. (ts)

MUZYKA

„Nowa operetka" w Warszawie. Jeszcze jedna inicjatywa przywrócenia Warszawie operetki nosi nazwę „Nowa operetka" i stanowić ma nową próbę zjednoczenia rozproszonych oddawna artystów operetkowych. Pierwsze przedstawienie odbyło się w tych dniach. Dano operetkę „Lady X" Georgea Edwardsa z p. Melą Grabowską w roli tytułowej. Wśród zespołu „Nowej operetki" spotykamy znane i sympatyczne nazwiska: Bolesława Mierzejewskiego, Józefa Winiaszkiewicza, Stanisławy Orskiej i in. Reżyserję objął p. Jerzy Walden, batutę kapelmistrzowską p. Wiktor Sirota. (1)

VARIA

Dziesięciolecie Koła Polonistów w Lublinie. W najbliższym czasie przypada 10 lecie istnienia i owocnej działalności Koła Polonistów na Uniwersytecie Lubelskim. Od pierwszej chwili istnienia Uniwersytetu istnieje przy seminarjum polonistycznym ta samodzielna organizacja naukowa, która ma za zadanie pogłębiać wiedzę studjujących w Lublinie studentów-polonistów. Działalność Koła rozwijała się bardzo pomyślnie, dobre przynosząc rezultaty, w dwóch sekcjach: językowej i literackiej pod kierownictwem prof. Gaertnera, Szobera, Bańkowskiego, ks.: Cezarego Pęcherskiego i W. Hahna (j. k.)

NOWI CZŁONKOWIE ZAGRANICZNI W AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

Z Krakowa piszą nam:

Na uroczystem publicznem posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności ogłoszono spis nowych członków zagranicznych. Zostali oni już zatwierdzeni przez rząd Rzplitej, którego to zatwierdzenia wymagają statuty Akademji. Wybór ich nastąpił jeszcze w roku ubiegłym, ogłoszenie następuje zawsze w rok później, po przeprowadzeniu potrzebnych formalności. Obrano mianowicie:

Na członków korespondentów zagranicznych wydziału filologicznego: 1. Jana Melicha, profesora fililogji słowiańskiej Uniwersytetu w Budapeszcie. 2. Stefana Mladenowa, profesora gramatyki porównawczej Uniwersytetu w Sofji. 3. Józefa Skultety'ego, emerytowanego profesora historji i literatury słowackiej Uniwersytetu w Bratislawie.

Na członka czynnego zagranicznego wydziału historyczno-filozoficznego: 1. Dezyderego Csanki'ego, podsekretarza stanu i dyrektora generalnego król. węgierskich archiwów państwowych.

Na członka korespondenta zagranicznego wydziału historyczno-filozoficznego: 1. Ernesta Champeax, profesora historji prawa Uniwersytetu w Strasburgu.

Na członków czynnych zagranicznych wydziału matematyczno-przyrodniczego: 1. Leona Lichtensteina, profesora matematyki Uniwersytetu w Lipsku. 2. Wiktora Grignard'a ,profesora chemji organicznej Uniwersytetu w Lyonie. 3. Artura Keith'a, anatoma i konserwatora The Hunterian Museum przy Royal College of Surgeons of England w Londynie.

PISMA NADESŁANE

„Przyjaciel Szkoły", dwutygodnik nauczycielstwa polskiego: Dr. St. Tyne: Uwagi o t. zw. ćwiczeniach słownikowych; — Psychologja pedagogiczna w Ameryce; — Niemcy i Polacy na Kongresie Historyków w Oslo.

„Filomata" rok 1929 nr. 5 treść: J. Matakiewicz: Misterje Eleusyńskie; — S. J.: Co to jest sanskryt; — St. Pilch: Jak dziennik rzymski dostawał się do prowincyj; — Na progu uniwersytetu.

W POSZUKIWANIU MĄDROŚCI

(Najnowsze tomiki wierszy.)

Firma nakładowa F. Hoesicka puściła w świat nowy rój poetów, tym razem jako bibljotekę „Kwadrygi". Mamy tutaj zbiorki poetyckie: 1. Stanisława Ciesielczuka: „Pies Kosmosu", 2. Stan. R. Dobrowolskiego: „Pożegnanie Termopil", 3. Stefana Flukowskiego: „Słońce w kieracie", 4. Aleks. Maliszewskiego: „Czarna Beatrycza", 5. Niny Rydzewskiej: „Miasto", 6. Włodzimierza Słobodnika: „Cień skrzypka". Do tej grupy zaliczyć można wydane jednocześnie tamże zbiórki: 7. Mieczysława Brauna: „Liść dębowy", 8. Mieczysława Rytarda: „Noże wiosny".

Po takiem wyliczeniu zwykło się mówić: istna powódź! Toby jednak obraziło autorów. Oni by chcieli widzieć w tem zjawisku lawę. Nie znam dobrze ich adresów, ale rozpoznaję po wspólnych rysach wulkan krakowski. Kraków tak dymi od czasu pamiętnego wybuchu Młodej Polski. Od tego czasu dużo już... lawy upłynęło; ta dzisiejsza powojenna wygraża już nie starej sztuce, lecz starej cywilizacji. Zwłaszcza „Kwadryga" wygląda w tym względnie na programową, zmówioną.

Wygląda ten orszak na szkołę — nietylko, że ma wspólny uniform edycji Hoesicka, lecz także pod względem literackim oraz ideowym. Może są tam ludzie już dawno po maturze, ale socjalizm, który im dał postawę wobec świata, dziwnie konserwuje młodość. Kiedy pp. Dobrowolski, Flukowski, czy Maliszewski idą z rewolucją przeciwko światu i Bogu, to się widzi w nich jeszcze gimnazjastów, czesanych „na jeża", a w lawie ich słów, grożących pożogą, znajdziemy wicle czekolady zjełczałej. Dużo wymyślnej mądrości literacko-artystycznej, więc p. Flukowski n. p. woła (s. 17):

Funkcjo, ukryta w czeluści kapuścianych zagonów —
Nieskończone stawianie się w bezmiarze ogromu!!!

Ale, to nam nie imponuje, bo to trąci nie grubą księgą, lecz podręcznikiem szkolnym. Albo gdy p. Maliszewszewski (s. 13) w pozie Konrada czy Kordjana oświadcza:

„Recenzentem jestem życiu —
W Boga teatrze" — — —

to zalatuje nas atmosfera krakowska, gdzie każdy literat marzy o roli recenzenta, przynajmniej wzmiankarza teatralnego. Czyż może coś przypominać bardziej Archimedesa czy Pitagorasa, jak strofa p. Mieczysława Brauna:

Ja jestem A, Ty jesteś B:
Dwa punkty w przestrzeni wiecznej.
Łączy nas linja A i B
W prostocie niedorzecznej... (s. 23)

Nie trzeba się jednak przerażać: jest to poprostu chodnik A-B w Rynku krakowskim. A gdy potem z powagą maga uczy nas wiedzy tajemnej:

Opiszmy koło — czarowny krąg
Nad życia tajemnicą, —

to znowu są tylko czarowne Planty, którym tyle praktyka i wyobrażenia poetów zawdzięcza.

Poeci „Kwadrygi" zrzekli się już dawno, pewno już od klasy siódmej, klasycyzmu i romantyzmu. Rozumieją świat materjalistycznie i są właśnie na dnie materji, którą usiłują rozgryźć w jej bycie immanentnym. Usiłowaniem poetów jest obywać się bez wyobraźni zmysłów intelektualizowanych oczu i słuchu; posługują się z lubością wyobraźnią smaku, węchu i dotykania z całą poezją, jaką daje wyczucie lepkości, cieczy, ciała, wrzodu i t. p. Pani Nina Rydzewska widzi, jak cisza „lepkiemi palcami szuka nam serca w piersiach", jak „białe i syte gwiazdy ciekły z granatowego leja"; „przeżuwa święte pacierze jak czerstwe chleby w ustach" i t. d. I to nietylko w przenośniach. Lubią widzieć materję „samą w sobie" pozbawioną życia, odidealizowaną, więc „na bruku wyprute szczerbatym nożem wnętrzności", albo jak „senne szczury na trupach płyną mętem rzeki"... (Flukowski). Młodzi poeci pragną przerażać i budzić podziw nonszalancją wobec zjawisk przyrody. Dla nich niebo wieczorem — to „granatowy czajnik kipiący ukropem spadujących gwiazd" (Maliszewski).

Zamknięcie wyobraźni w materji pochodzi stąd, że ruch, któremu służą, zlikwidował wogóle życie idealistyczne. Wyobraźnia jest posłuszna ich poglądowi społecznemu na życie, jako na funkcję żołądka: „Nie zapełnić trawią żołądka": „My chcemy chleba"; „Jesteśmy tylko mięsem"; „Chcemy pożreć bochen słońca". Oto hasła, a cel rewolucji: „Trzeszczący bochen słońca w żołądkach poczujemy" (Flukowski).

Wszystkie te poezje rodzą się pozornie z ducha rewolucji socjalnej. Dosyć jednak wczytać się w nie, aby widzieć, że ten duch poszedł dalej poza sprawy socjalne. Jest tu coś więcej, niż naiwny socjalizm, który zagadnienia bytu rozwiązywał w walce z kapitalizmem. Duszę poetów dzisiejszych szarpie nie głód chleba, lecz głód idealizmu. Zbratana z socjalizmem filozofja materjalistyczna wpakowała ich, mówiąc ich językiem, w ślepą kiszkę bytu. Utknąwszy nosem w materji, duszą się.

Najbardziej znamiennym rysem tych poezyj jest pesymizm a potem złość, pozorowana tylko „gniewem ludu". Taki Dobrowolski lub pani Nina Rydzewska gniewają się tak śmiesznie jak dzieci. A najbardziej charakterystyczne jest to, że ten gniew tylko ze zwyczaju potrąca o społeczeństwo; zwraca się głównie przeciwko Bogu. Nie będę przytaczał bluźnierstw, któremi się popisuje każdy z tych poetów, przekleństw miotanych w Boga. Każdy Go przeklina, choć Go zaprzecza, nie wierząc w Jego istnienie. Młody poeta im mniej ma talentu, tem namiętniej wygraża Bogu. Nie znajdziemy w „Prometeuszu" Ajschylosa takich srogich pocisków. Jest w tem wiele pozy prometejskiej, korzystającej z przywileju „licencji poetyckiej", wszakże znamienne jest samo dogadanie się do spraw stosunku życia do religji. W materjaliźmie dotarto do metafizycznych zagadnień; teraz poeci szamocą się nietyle z prawem społecznem, ile z prawem Boskiem.

Charakter tej walce daje i tutaj inicjatywa rewolucyjna żydowska. Ona narzuciła polskiej młodzieży koncepcję Jehowy. Poeci żydowscy Bogu nie bluźnią, jak nasi, bo Go nigdy nie odstępowali.

Wł. Słobodnik, wybitny poeta socjalistyczny, we wspomnieniu lat dziecięcych daje taki obraz (s. 50):

Zdawało mi się — za szybą,
Wycieraną światłem Orjona,
Stoi Bóg groźny, kosmaty,
Bóg nienawiści, — Adonaj.

Wszyscy poeci z „Kwadrygi", ze „Skamandra", „Wiadomości Literackich" i ci, co się plączą między nimi a naśladują, są we władaniu żydowskiej kultury duchowej. Nie zdają sobie z tego sprawy. Duch ten, przepojony kultem materji i nienawiści, grozi w szerszem zastosowaniu społecznemi przewrotami. W poezji polskiej spływa „lawa", w której pierwiastki polskie nieraz przeważają swoją naiwnością, naogół jednak niszczy duszę polską.

W „Kwadrydze" znalazł się poeta istotnie utalentowany: Włodz. Ciesielczuk. On i Słobodnik w tym poczcie są indywidualnościami. Na Słobodniku, zawodowym socjaliście, pęka uniform. Ciesielczuk się zabłąkał. Dyszy żądzą prawdziwej wolności. Wydaje się, że już poznał kłamców lat dzisiejszych, „poetów-błaznów na wielkich miast jarmarkach".

Wielkości przyjdź! Wielkości, pożarze najjaśniejszy!
Przyjdź, rozpędź tych świndlarzy, ogniem ich z dziel po karkach!
Ja ciebie widzę, zdala, do Polski Ciebie wołam —

Zygmunt Wasilewski.
Warszawa.

KSIĄŻKI NADESŁANE

Dr. Karol Stojanowski: Z zagadnień socjologiczno-wychowawczych. Wydawnictwo Wiesława Krakowieckiego w Poznaniu, 1929.

Kolonizacja polska w Brazylji. Tow. Kolonizacyjne w Warszawie. 1929.

Józef Borowik: „Jarzmo utylitaryzmu" a niezależność nauki; — uwagi o „Etatyzacji" nauki. Kraków 1929.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Handel żydowski w Polsce

Ostatnio odbyło się w Warszawie w kamienicy książąt mazowieckich posiedzenie instytutu badań spraw narodowościowych, na którem senator dr. Rottenstreich wygłosił odczyt, obfitujący w szereg ciekawych danych, na temat handlu żydowskiego w Polsce. Referat był okraszony myślami o przyszłości żydowskiego kupiectwa, którym warto poświęcić uwagę. Ale zacznijmy od danych statystycznych, które szerszemu ogółowi bliżej nie są znane, aczkolwiek wszyscy mniej lub więcej znają stan faktyczny statystyką ilustrowany.

Podczas gdy Żydzi stanowią prawie 10 procent ludności w kraju, to ich udział w handlu jest wzwyż 6 razy większy, niż ich stosunek do reszty ludności. W b. Królestwie Polskiem udział Żydów w handlu wyraża się w cyfrze 63,5 proc., w Poznaniu i na Pomorzu... 7,8 proc. (a stosunek ludności żydowskiej do polskiej nie przekracza w naszej dzielnicy 2 proc.), natomiast w Małopolsce 74 proc., a na Kresach wschodnich aż 88,3 proc.!

Biorąc pod uwagę statystykę osób zatrudnionych w handlu m. Warszawy, zauważymy następujący podział wewnętrzny grup polskiej i żydowskiej:

Na 100 Żydów zatrudnionych w handlu, 57 jest samodzielnych kupców, 15,7 robotników, 8,7 pomagających członków rodziny, a 8,6 pomocników handlowych. Natomiast na 100 Polaków, zatrudnionych w handlu, samodzielnych kupców jest 25,4, pomocników handlowych 27, a więc wzwyż 3 razy więcej niż u Żydów, podobnie 45 proc. robotników, t. j. także 3 razy więcej niż u Żydów i tylko 2,6 pomagających członków rodziny, czyli trzy razy mniej, niż u Żydów. Powyższe liczby nie wymagają właściwie komentarzy; chyba tylko tyle zaznaczamy, że wprawdzie cyfrowo udział Polaków jest znacznie mniejszy od udziału Żydów w zawodzie kupieckim, natomiast handel polski przeważnie zakrojony jest na większą skalę, jak to wynika z wielkiej ilości pomocników i robotników w nim zatrudnionych, podczas gdy handel żydowski — to handel kramarski, zatrudniający głowę i członków rodziny, a obywający się bez pomocników i robotników.

Tyle słów o danych statystycznych. Przejdźmy z kolei do uwag krytycznych senatora Rottenstreicha. A więc żali się on, że handel żydowski przeżywa ciężkie czasy z powodu wrogo dla handlu usposobionych rządów polskich, kierujących się pobudkami nacjonalistycznemi, czego dowodem masowe odbieranie ludności żydowskiej koncesyj na sprzedaż artykułów monopolowych (— panu senatorowi pewno niewiadomo, że koncesję odebrano prawie wszystkim dawnym koncesjonarjuszom chrześcijańskim! —), dalej że bank dla spółdzielni żydowskich nie otrzymał ani grosza kredytu z banków państwowych (o tem, że są to spółdzielnie przeważnie kupieckie, a nie spożywcze, o tem, że założono je celem obejścia ustaw podatkowych, wreszcie o tem, ile dolarów spółdzielnie żydowskie otrzymały z Ameryki od tamtejszych magnatów — p. senator skrzętnie przemilczał); koniec końców p. Rottenstreich dochodzi do wniosku, że rasa żydowska, mając specyficzne zdolności do handlu, musi mieć w Polsce możność swobodnego rozwoju.

Nie, panie Rottenstreich! bo w interesie państwa rozwój kramikarstwa i plugawych metod handlu żydowskiego bynajmniej nie leży. Przytoczona przez Pana statystyka najlepiej dowodzi słuszności naszego twierdzenia, iż handel żydowski przeciwstawia się pełnemu rozwojowi handlu z d r o w e g o w Polsce.

Krótkie informacje gospodarcze

— Produkcja soli potasowych, która w roku 1925 wynosiła 31.745 tonn wzrosła ostatnio do cyfry 46.500 tonn. Obecnie wykańcza się nowy szyb w niedawno dowierconych łożach w Kropiwniku pod Kałuszem.

— Prowizoryczny układ handlowy polsko-grecki, którego ważność upływała w dniu 31 maja r. b. został przedłużony o dalszy rok. Wskutek tego towary tych dwóch kontrahentów będą korzystały z minimalnych stawek celnych.

— Według statystyki województwa śląskiego liczba bezrobotnych na G. Śląsku wynosiła w początku czerwca 12,717 osób.

W obronie kapitałów obrotowych

Sprawa umiejętnego gospodarowania krajowym zapasem kapitałów obrotowych jest tak ważna, że należy ją rozważyć wszechstronnie. Niedawno na tem miejscu poruszyliśmy w związku z tem kwestję, w jaki sposób społeczeństwo pomagać winno życiu gospodarczemu w kierunku zwiększenia potrzebnych mu kapitałów obrotowych i stanęliśmy wtedy na stanowisku, że oszczędności społeczne, chcąc wejść jaknajszybciej w ogólne łożysko gospodarczego obrotu krajowego, winny iść do banków prywatnych. Tutaj chcielibyśmy pokrótce poruszyć sprawę, w jaki sposób samo życie gospodarcze winno dbać o to, aby kapitał obrotowy zachować w kraju oraz tak go zatrudnić, aby w obecnej przełomowej dla gospodarki krajowej chwili dać mógł maksimum korzyści. Fragmenty tego zagadnienia niejednokrotnie tutaj były omawiane, poniżej podajemy je w postaci syntetycznej. Ponadto zauważyć należy, że mówiąc o kapitale obrotowym, mamy na myśli kapitał obrotowy w sensie ogólno - gospodarczym

Przedewszystkiem na zatratę kapitału obrotowego wpływa zbędny import, chociażby on był wspomagany przy pomocy kredytu, bowiem i tak wcześniej czy później trzeba zań dostawcy zagranicznemu regulować w gotówce. Są teoretycy, którzy twierdzą, że nawet zbędny import nie oznacza zmniejszenia kapitału w kraju, bowiem otrzymujemy towar jako równoważnik, który wchodzi zamiast gotówki do obrotu. Naszem zdaniem z pojęciami tego rodzaju u nas należy walczyć, bowiem leży w naszym interesie, aby obyć się bez zbędnego towaru, o ile się na własny, lub o ile wogóle bez obcego towaru można się obyć oraz aby zachować w całości krajowe środki obrotowe. Gdy zdołamy wzmóc naszą wewnętrzną kapitalizację oraz okrzepnąć gospodarczo, wtedy problem importu zagranicznego nie będzie odgrywał dla nas takiej roli, jak obecnie. Dlatego też walka ze zbędnym importem we wszelkiej postaci, włączając w to zakupy prywatne przez rodaków podróżujących zagranicą oraz kontrabandę, winna być hasłem dnia gwoli ochrony krajowego kapitału obrotowego.

Poza obroną przed całkowitą zatratą kapitału obrotowego należy tutaj poruszyć sprawę umiejętnego i oszczędnego obracania kapitałem krajowym w myśl zasady, aby drogą jaknajszybszych obrotów dał jaknajwiększe zyski. Tutaj w związku z tem zastanowić się należy nad dwiema kwestjami, mianowicie nad sprawą obrotu i produkcji towarów oraz sprawą inwestycyj.

Zasadą w produkcji towarów winno być unikanie wszelkiemi możliwemi sposobami nadprodukcji, przyczem zagadnienie to należy łączyć ze sprawą obrotu towarowego, mianowicie w ten sposób, aby w praktyce nie było zjawiska, że aczkolwiek przemysłowi udało się wyprzedać towar, to jednakowoż towar ten nie doszedł do spożywcy, lecz tkwi na składzie u kupca, unieruchamiając jego środki obrotowe. Dlatego też zagadnienie nadprodukcji należy traktować w ten sposób, aby unikać zbytniego zaabsorbowania środków obrotowych w towarach gotowych zarówno przez przemysłowca jak i kupca. Naszem zdaniem, da się tego uniknąć drogą pilnego badania rynku, t. zn. czy rynek na określony przeciąg czasu daje nadzieję pogłębienia się lub stabilizacji wzgl. skurczenia się. Ponieważ tego rodzaju badania są nieraz zbyt trudne dla poszczególnego przemysłowca, dlatego też tutaj jest wdzięczne pole do popisu dla organizacyj branżowych, które winny poddawać swym członkom do wiadomości horoskopy rynkowe. Zresztą każde większe przedsiębiorstwo winno mieć w swem kierownictwie współpracownika, któryby umiał na podstawie znanych obecnie sposobów badania konjunktur orjentować się w układaniu się stosunków konjunkturalnych w danej branży. Taki ekonomista - praktyk w obecnych warunkach, szczególnie u nas ciężkich, będzie się właśnie dobrze opłacał.

Kwestja inwestycyj w dziedzinie gospodarki prywatnej z punktu widzenia kapitału obrotowego jest również nader ważna. Niestety, podkreślić należy, że u nas dziwnie się zakorzeniło przyzwyczajenie z czasów inflacyjnych, kiedy to mianowicie powszechnie używano kapitałów obrotowych na cele inwestycyjne przedsiębiorstwa; budowę nieruchomości, instalację maszyn, rozszerzanie i urządzanie lokali itp. Wtedy akcja tego rodzaju była zrozumiała — trzeba było bowiem bronić przez działalność inwestycyjną kapitał obrotowy przed dewaluacją, postępującą konsekwentnie z dnia na dzień. Natomiast w czasach stabilizacji walutowej, szczególnie podczas głodu kapitału obrotowego, akcja inwestycyjna kosztem tego kapitału jest wprost nierozsądna zarówno z punktu widzenia ogólnych interesów kraju, jak również poszczególnych przedsiębiorstw. Na cele inwestycyjne w naszych warunkach trzebaby szukać takich kapitałów, które przedsiębiorstwom są niepotrzebne jako kapitał obrotowy. Przytem przedsiębiorca, nawet rozporządzając obecnie kapitałem na inwestycje, winien dokładnie rozważyć, czy wogóle zamierzane inwestycje są rzeczą konieczną. Tutaj należy się kierować zasadą: przedewszystkiem ulepszać posiadany warsztat pracy, a dopiero na dalszym planie mieć jego rozszerzenie lub budowę nowego.

Podane wyżej zasady gospodarności w dziedzinie kapitałów obrotowych, naszem zdaniem obecnie winny być bezwzględnie przestrzegane. Jest to coprawda duże poświęcenie ze strony życia gospodarczego, jednak zarazem wysiłki z tego zakresu wyjdą nam na dobre, jak wogóle każde cenne doświadczenie życiowe, hartując wolę i energję czy to pojedyńczego człowieka czy też społeczeństwa całego. Musimy sobie dokładnie zdać sprawę, że marnotrawstwo w dziedzinie obracania kapitałem obrotowym jest wielką szkodą społeczną, dlatego też unikać go należy.

W sprawie polityki zbożowej

Poseł Tadeusz Świecki, członek Klubu Narodowego, pisze na ten temat, co następuje:

Ze względu na pewne różnice poglądów, jakie ujawniły się w dyskusji, prowadzonej w prasie w sprawie polityki zbożowo - aprowizacyjnej, raz jeszcze zabieram głos.

Okazało się, że wszyscy biorący udział w dyskusji są zgodni, w uznaniu konieczności ochrony celnej dla płodów rolnych i zniesienia opłat wywozowych na mąkę i zboża. Różnice zarysowały się dopiero w sprawie zachowania lub zniesienia opłat wywozowych na otręby, przymusu przemiału żyta na 70 proc. mąkę oraz tworzenia rezerw zbożowych.

Otóż sam fakt, że u nas cena żyta jest równa cenie otrąb, które normalnie powinny być niższe o 25 do 30 proc., świadczy o wysokiej anomalji stosunków. W interesie kraju leży zachowanie, przy poziomie niższych cen, odpadków rolniczych dla wzmożenia rozwoju hodowli i silniejszej sterkoryzacji pól, a co zatem idzie dźwigania kultury rolniczej

W celu łatwiejszego rozprowadzania odpadków rolniczych powinny być zastosowane jaknajdalej idące ułatwienia przewozowe. Zniesienie opłat wywozowych na mąkę i zboża, a utrzymanie takowych na otręby samo przez się zabezpiecza wyżej procentowy przemiał bez trudnej, a zbytecznej w tych warunkach reglamentacji administracyjnej przemiału, tem samem bowiem eksporterzy tracą interes wywozu otrąb, a młynarze pomnażania takowych 50 proc. przemiałem. Wyżej procentowy przemiał leży również w dobrze zrozumianym interesie spożywcy. Jesteśmy krajem, zbyt ubogim, ażeby wywozić białko w formie glutenów wraz z otrębami bez oczywistej potrzeby, a żywić się niemal czystą skrobią, osiąganą przy 50 proc. przemiale — wystarczą na to ziemniaki, których spożywamy więcej od innych narodów. Przy wyżej procentowym przemiale otrzymuje się chleb tańszy, a chociaż mniej delikatny w smaku, ale o większej wartości spożywczej.

Dla zabezpieczenia młynarstwa dla którego eksport otrąb służył za kapitał obrotowy, przed wprowadzeniem opłat wywozowych na otręby, rozwiązania szukać należy w polityce kredytowej bardziej wydatnej. Spór o rezerwy zbożowe jest mojem zdaniem nieistotny: każdy przewidujący rząd winien starać się o nie, sprawa więc redukuje się do rozmiaru rezerw, a bardziej jeszcze do sposobu składowania, który jest wadliwy.

Ostatnio uchwała Rady Ministrów znosi opłaty wywozowe na żyto i mąkę. Polityka rolnicza narazie została sprowadzona na właściwe tory, oby w sposób trwały i nieodwołalny.

Natomiast zupełnie niezrozumiałe jest, z punktu widzenia gospodarczo-aprowizacyjnego, pozostawienie na tej samej Radzie Ministrów opłat wywozowych na owies przy systemie kontyngentów eksportowych. Cały obszar rolny Rzeczypospolitej nadaje się pod uprawę owsa w przeciwieństwie do jęczmienia, który może być uprawiany tylko na części naszych gleb. Tymczasem jęczmień jest stale od szeregu lat ziarnem eksportowanem, a owies importowanem. Niechęć rolników do uprawy owsa wynika stąd, że jest on gorszym przedplonem i więcej wyczerpuje rolę od innych płodów, co wymaga następnie silniejszej i kosztowniejszej sterkoryzacji. Obecnie np. łubin, który jest znakomitym przedplonem, zwłaszcza żółty jest znacznie droższy od owsa. Ponadto owies wogóle ulega większym wahaniom cen i często staje się towarem trudniejszym do zbycia.

Pocóż więc do liczby tych naturalnych ujemnych czynników podtrzymywać jeszcze czynnik sztuczny, a bardzo uciążliwy w skutkach w postaci kontyngentów. Pozostawienie owsa w wolnym obrocie spowoduje nie tylko pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego, ale i eksport tak pożądany ze względu na poprawę naszego bilansu płatniczego.

Tadensz Świecki
poseł na Sejm.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Sprzedaż koni remontowych.** Komisja remontowa komunikuje w sprawie sprzedaży koni remontowych: 1. właściciel konia, niemogący osobiście brać udziału na targu koni remontowych, winien zaopatrzyć swego zastępcę względnie swego pełnomocnika, w urzędowe upoważnienie do sprzedaży konia i do podjęcia należytości za sprzedanego konia. Upoważnienie musi być zaopatrzone w własnoręczny podpis właściciela konia, stwierdzone okrągłą pieczęcią i podpisem urzędu gminnego. 2. Właściciel konia, jego zastępca wzgl. pełnomocnik, musi mieć na targu koni remontowych, wraz z koniem wszelkie papiery konia, jak świadectwo zdrowotności, wspólne lub osobne na każdego konia, rodowód, oraz dowód tożsamości konia. Wspomniane papiery są potrzebne do przyznawania dodatków hodowlanych przez komisje remontowe.

(k) **Bułgarja zaopatruje się w polskie maszyny rolnicze.** Dnia 6. b. m. przybyli do Ostrowa pp. Szywarów i Kołczew, dyrektorzy Bułgarskiego Banku Rolnego w Sofji, w towarzystwie p. inż. Czlenowa, przedstawiciela „Przemysłu Polskiego" na Bałkanach i zwiedzili fabrykę Tow. Akc. Leon Czarliński, gdzie przyjęli 1,500 sztuk maszyn rolniczych, wyprodukowanych dla Bułgarji. Ponadto udzielili powyżsi panowie firmie Leon Czarliński zamówienia na przeszło miljon zł. Po załatwieniu tych spraw udali się pp. Szywarów, Kołczew i inż. Członów w towarzystwie p. dyr. Majewskiego do Wysocka Wielkiego, gdzie p. dr Szembek zapoznawał ich z tutejszą uprawą roli. Z Wysocka Wielkiego mili goście udali się samochodami do Poznania celem zwiedzenia P. W. K., oprowadzani przez prezesa L. Czarlińskiego i dyrektora J. Majewskiego.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowa fuzja bankowa.** Według „New York Times" przewidywana jest fuzja Chase National Bank z National Park Bankiem. Jeśli rokowania między bankami doprowadzą do fuzji, zasoby tej nowej instytucji finansowej wynosić będą około 1 600 000 000 dol., która nie o wiele będzie słabszą finansowo od National City Banku. Zasoby tego ostatniego banku wynoszą około 2 000 000 000 dolarów.

(z) **Sowiety o umowie z Fordem.** Prasa sowiecka uważa umowę zawartą niedawno z Fordem za wielki polityczny sukces Sowietów i przewiduje, że transakcja ta pociągnie za sobą szereg innych podobnych umów. W rezultacie winno nastąpić zacieśnienie gospodarczych i politycznych więzów między Sowietami i Stanami Zjedn. W związku z zawarciem umowy z Fordem projektuje się znaczne rozszerzenie produkcji samochodowej. Środki na ten cel mają być zdobyte w drodze nowej specjalnej pożyczki zewnętrznej.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Pożarnictwo na P.W.K.

Żywiołowy rozrost miast w okresie powojennym i coraz większe rozmiary budowli zmusiły do obmyślenia nowych środków ratowniczych w dziedzinie pożarnictwa. Wskaźnikiem tego dorobku są niezwykle liczne i ciekawe eksponaty umieszczone w parterowych salach Pałacu Sportowego przy ul. Śniadeckich.

Już na samym wstępie doznajemy uczucia, że praca w straży pożarnej jest trudna i wymaga dużo odwagi i poświęcenia. Przyrządy ratownicze o dziwnych i niezwykłych nieco kształtach przypominają nam bohaterów fantastycznych powieści Verne'go.

Zasadniczo dzielą się eksponaty na dwie właściwie grupy: przyrządów służących, że się tak wyrazimy do indywidualnej akcji ratowniczej i zbiorowej. Instrumenty pierwszej części możnaby podzielić na burzące a więc mamy tutaj wszelkiego rodzaju bosaki, topory, kotwice służące do burzenia murów, dalej ratownicze a więc wszelkie linki, dalej aparat ratunkowy Höniga polegający na tem, że osoby odcięte od klatki schodowej ogniem spuszcza się linami a aparat nie dozwala do zbyt szybkiej „jazdy".

Wśród aparatów gaśniczych widzimy gaśnice wodne i pianowe różnych konstrukcji, generatory do wytwarzania piany dla gaszenia pożarów, benzyny, nafty, oliwy oraz wszelkich cieczy oleistych. — Dalej oglądamy pompy ssąco-tłoczące przenośne ręczne, dalej te same o zapędzie motorowym przyczem przez zużycie siły odśrodkowej kół samochodowych można je używać bez względu na jakość maszyny zapędowej. Wystarczy założyć pas na koło samochodowe, puścić je w ruch i aparat działa. Przy pożarach odgrywa wielką rolę możność dostania się z zewnątrz do miejsc zagrożonych co jest możliwem prawie tylko przy pomocy drabin. Drabiny wszelkiego rodzaju: systemu francuskiego, systemu polskiego inż. Szczerbowskiego, t. zw. hakówki, są to drabiny o 1 względnie 2 potężnych hakach, które się zaczepia o gzyms czy okno i w ten sposób posuwa naprzód. Nie sposób opisać tutaj wszystkiego dlatego też ograniczymy się do opisu tylko niektórych przedmiotów. Na środku sali znajduje się rodzaj pomnika, na którym, wypisane są nazwiska tych wszystkich, którzy zginęli na posterunku.

Po bokach sali oglądamy modele hełmów strażackich, pochodni, lamp służących do oświetlania remiz, w których niema ani światła elektrycznego ani gazowego. Działanie tych lamp polega na tem, że z nafty wytwarzają one automatycznie gaz, który następnie spala się przy pomocy koszulki, dając silne stosunkowo światło. Wśród aparatów do pracy zbiorowej wysuwa się na pierwszy plan pogotowie samochodowe wybudowane na podwoziu Chevrolet przez jedną z firm łódzkich. Samochód 8-osobowy zawiera pompę niezależną od motoru samochodowego, drabiny wszelkiej konstrukcji, węże różnych rozmiarów itd

Dłuższą uwagę skupia na sobie specjalny tabor wiejski składający się z beczkowozu, przenośnej sikawki dwucylindrowej o zapędzie ręcznym, oraz wózka rekwizytowego, zawierającego drabinę mechaniczną dwuprzęsłową do transportu ręcznego, bosaki, kotwice, hakówki itd.

Ciekawym eksponatem jest specjalny ochraniacz azbestowy służący do ochrony przed żarem, poza tem znajdujemy tam wszelkiego rodzaju linki,, zatrzaśniki, łączniki mosiężne, smoki drykowane, węże tłoczone, pasy, prądownice, pompy ręczne t. zw. hydronetki ze zbiornikiem przenośnym, oraz hydropulty do zanurzania kubła z wodą, beczki, oraz cały szereg innych drobiazgów koniecznych w pożarnictwie.

Liczne tablice i wykresy ilustrują organizację wewnętrzną oddziałów straży organizacji okręgów, związku wojewódzkiego i głównego organizację korpusu inspekcyjnego, umundurowania i odznaczenia w strażach pożarnych, organizacje pożarnicze na terenie całej Polski rozwój straży pożarnych, stan zaopatrzenia straży w sprzęt. Widzimy modele remiz ze wspinialniami, maski gazowe, rozebrane na najdrobniejsze części, obrazy, ilustrujące systemy ratownictwa topielców itd.

Dodać jeszcze musimy, że na samym wstępie znajduje się model wspinalni ćwiczebnej trzypiętrowej z wszelkiemi potrzebnemi do tego urządzeniami.

Całość wywiera wrażenie potężne i daje rzeczywisty obraz wielkiego dorobku w tej dziedzinie w okresie pierwszych 10 lat.

W pawilonie samorządów

Wystawa większych miast

I.

Jednym z najciekawszych pawilonów wystawowych jest wystawa samorządowa. Wielki pawilon, o ile na zewnątrz, wobec stojącego naprzeciw wspaniałego budynku z wystawą rządową, przedstawia się mniej okazale i stoi trochę na uboczu, na rogu ulicy Grunwaldzkiej i Śniadeckiego, to pod względem objętości, treści oraz różnorodności, mnogości modeli, oryginalności obrazowego, plastycznego i świetlnego przedstawienia, oraz wobec 4 kin działających wewnątrz pawilonu (Warszawa, Poznań, Kraków i Związek Miast), stanawi dla zwiedzających jedną z największych atrakcyj.

Przedstawiona jest w nim przecież cała działalność samorządów miejskich, powiatowych i wojewódzkich, ogarniająca wszystkie urządzenia miejscowe oraz lwią część życia społecznego i kulturalnego; cały nasz postęp w tej dziedzinie w ciągu dziesięciolecia, ten postęp idący w parze nietylko z ogólnym rozwojem demokratyzmu społecznego po wojnie, ale wynikający także z zapału społeczeństwa po odzyskanej niepodległości, przejawiającego się w podnieconem pragnieniu wypełnienia dotychczasowych braków z ambicji narodowej.

Wystawa dzieli się na kilka grup zasadniczych: wielkie miasta w osobnych większych salach, średnie w mniejszych przedziałach, a reszta w dwu salach wspólnych; — dalej samorządy powiatowe i gminy wiejskie w dwu wielkich salach, wreszcie w jednej, wielkiej, długiej sali kolejno trzy samorządy wojewódzkie b. dzielnicy pruskiej; w końcu jako mniejsze poddziały banki komunalne z kasami oszczędności i instytut wodociągowo-kanalizacyjny.

Wchodzimy głównem wejściem do obszernego wysokiego przedsionka ozdobionego u góry pięknym fryzem z herbami kilkudziesięciu miast polskich: to jedna z dwu sal Związku Miast Polskich, o którego wystawie pisaliśmy już w Nr. 261. Druga sala wspólnej wystawy miast mieści się w tyle pawilonu.

Wprost z hallu w wielkiej i najwyższej sali wystawa stol. m. Warszawy — przedstawia w oddziałach rozmieszczonych symetrycznie wzdłuż ścian i w środku, wszystkie dziedziny gospodarki i administracji komunalnej oraz rozwój miasta. Idą zatem kolejno: obszar miasta; ludność, szkolnictwo powszechne i zawodowe; przedszkoła i dożywianie dzieci; zdrowotność ze szpitalami; opieka nad matką i dzieckiem oraz żłóbki; komunikacja; gazownictwo; elektrownia; wodociągi; kanalizacja; rzeźnia; czyszczenie miasta; aprowizacja: ulice i bruki; rozbudowa miasta; półkolonje; parki i skwery; teatry; wychowanie fizyczne ze stadjonami; finanse miejskie; straż pożarna; bezpieczeństwo publiczne. W każdym dziale oglądamy dokładnie cały dorobek z czasów polskich, zobrazowany przeźroczami, fotografiami, modelami i obrazową statystyką. I tak n. p. ile wybudowano budynków szkolnych, wzrost szkół (1918 — 79, a 1928 już 171), wzrost frekwencji w szkołach (w r. 1918 — 10.100, a w r. 1928 — 76.000!) Na środku sali widzimy wielki model projektowanego Muzeum Narodowego, wielkiego stadjonu sportowego, a na ścianie przedniej olbrzymią mapę Warszawy z lotu ptaka.

Wystawa uderza systematycznem i wyczerpującem przedstawieniem całej działalności miasta, ujętem w harmonijną i proporcjonalną całość.

Na lewo od westibulu — niemniej obszerna sala: to miasto Poznań. Ta sala uderza szczególnem bogactwem modeli i różnorodnością pomysłowych i udatnych środków pokazowych. Pod pięknym herbem miasta, na przeciwległej ścianie, bardzo pomysłowe i efektowne przedstawienie terytorjalnego rozwoju; na wielkiem, barwnem przeźroczu, przedstawiającem plan miasta, specjalny przyrząd oświetla kolejno zwiększające się w poszczególnych epokach tereny zabudowania. Pod przeźroczem model gipsowy miasta z wieku XVI. Wzdłuż ścian ugrupowano, podobnie jak w pawilonie warszawskim, poszczególne działy gospodarki komunalnej, ilustrowane bogato modelami i przeźroczami. Zwraca n. p. uwagę wielkie przeźrocze rzeźni miejskiej, oświetlane kolejno specjalnym aparatem i pokazujące wzrost uboju według gatunków zwierząt rzeźnych. Na środku sali wspaniały model gazowni, elektrowni i wodociągów oraz modele: nowej elektrowni miejskiej, wielkiego stadjonu z r. 1929, gmachu zakładu siły, światła i wody; przy ścianie piękna panorama nowoprojektowanych wodociągów.

Osobne miejsce zajął Bank Miasta Poznania. Działalność teatrów miejskich pięknie ilustrowana inscenizacją niektórych sztuk i fotografjami (t. zw. makiety).

Przez oddział budownictwa nadziemnego i przyziemnego miasta Poznania przechodzimy do wystawy Związku gazowni i wodociągów oraz instytutu wodociągowo - kanalizacyjnego. Dział bardzo zajmujący, przedstawia obrazowo oczyszczanie i zużycie wody w poszczególnych większych miastach, urządzenia wodociągowe, ujęcie wody, kanalizację miast, urządzenie kuchni gazowych i łazienek oraz różnorodne zastosowanie gazu w przemyśle.

W. D.

Mniejszości w Niemczech i w Polsce

Czytaliśmy niedawno o brutalnem wystąpieniu posła niemieckiego do Sejmu Polskiego i byłego landrata Naumana, który pozwolił sobie w pawilonie „Polska zagranicą" na P. W. K. wyrażać głośno oburzenie przeciw przedstawieniu upośledzenia szkolnictwa polskiego w Niemczech. Upośledzenie to jest jednak oparte na dokładnych danych i proporcje wielkości figur uczniowskich na tej wystawie, które w sposób obrazowy pokazują, ile dzieci polskich uczy się w języku ojczystym, a ile w obcym, nie są bynajmniej wzięte z powietrza.

Ktoby miał co do tego jakieś wątpliwości, niech obejrzy urzędową mapę, wystawioną w sali Województwa Śląskiego w pawilonie samorządowym. — Mapa sporządzona przez Kuratorjum Szkolne w Katowicach opiera się na niemieckim (nie polskim) spisie ludności według narodowości z grudnia 1910 roku. Statystyka aż nadto wiarogodna dla samych Niemców, którzy chyba nie wykazali większej liczby Polaków na swoim Śląsku!

Otóż według tej statystyki na obszarze obecnego polskiego Górnego Śląska mieszkało wtedy 301.222 Niemców; Niemcy ci mają obecnie za rządów polskich 105 szkół niemieckich z 23.242 dziećmi i 626 nauczycielami. Natomiast Polaków naliczono wtedy na obszarze dzisiejszego niemieckiego Śląska Opolskiego — 540.584 i ta ludność polska ma tylko 29 szkół polskich z 478 dziećmi i 30 nauczycielami. Są to dalej szkoły tylko jedno i dwuklasowe, podczas gdy Niemcy na polskim G. Śląsku mają 11. szkół 3-klasowych, siedem 4-klasowych, jedenaście 5-klasowych, dwanaście 8-klasowych i po jednej 9 i 10-klasowych i — trzeba dodać także 10 seminarjów nauczycielskich!

Chyba powinno to zamknąć usta każdemu uczciwemu Niemcowi na wszelkie narzekania co do pokrzywdzenia i niemczyzny!

Zjazd Cukrowników R. P.

20 — 22 czerwca w Poznaniu

Czwartek, dnia 20-go czerwca godz. 10 nabożeństwo w Kolegjacie Farnej; godz. 11 a) otwarcie zjazdu w Collegium Medicum (Sala Śniadeckich) ul. Fredry (Gmach Okręg Urzędu Ziemskiego. 1. Otwarcie zjazdu przez prezesa Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego Józefa Żychlińskiego. 2. Ukonstytuowanie prezydjum zjazdu. 3. Słowo wstępne — prezes Jan Zagleniczny; b) Referaty. 1. „10 lat rozwoju gospodarczego polskiego cukrownictwa" — dyr. dr. Tadeusz Drzażdżyński, 2. „Światowy kryzys cukrowy" — dyr. Bolesław Mikulski; gdoz. 14 wspólne śniadanie w Białej Sali Hotelu Bazar; godz. 16,30 zwiedzenie pawilonu cukrownictwa na P. W. K.; godz. 21,30 raut u prezydenta Żychlińskiego (Poznańskie Ziemstwo Kredytowe, ul. Wjazdowa 11).

Piątek, dnia 21-go czerwca przeznaczony na zwiedzenie P. W. K.

Sobota, dnia 22-go czerwca godz. 11 a) referaty w Collegium Medicum (Sala Śniadeckich) 1. „Sprawozdanie z działalności Instytutu Cukrowniczego" — prezes instytutu Grzybowski. 2. „Polskie cukry białe" — prof. K. Smoleński. 3. „Zadania i prace Komisji Propagandy konsumcji cukru" — dyr. J. Iwasiewicz. 4. „Zużytkowanie cukru dla celów technicznych" — dyr. Tad. Śliwiński; b) zamknięcie zjazdu.

Odwołanie pierwszego ogrodniczego pokazu

Z powodu długotrwałych mrozów i wynikłego stąd znacznego opóźnienia wegetacji, pierwsza ogrodnicza wystawa okresowa na PWK., która miała się odbyć od 15—17 bm., połączona będzie z wystawą ogrodniczą, która będzie otwarta w dniach 13—15 lipca b. r.

Wzorowa ochronka

Naprzeciw pałacu rządowego na P. W. K. w gmachu gimnazjum im. Karola Marcinkowskiego (piętro I, pokój 28) otwarta jest ochronka polska, którą osoby, interesujące się wychowaniem dziecka do siódmego roku życia, zwiedzać mogą codziennie od 10—14 i od 16—18 godz.

Budownictwo i przemysł mineralny na PWK.

W artykule naszym, umieszczonym w nr. 265 pod powyższym tytułem, zakradła się pewna nieścisłość. Model hallu Banku Polskiego w Gdyni wykonany został przez znaną, poznańską firmę rzeźbiarską Fr. Bohn, a nie przez Sp. Akc. „Marmury Kieleckie", która tylko dostarczyła materjału do jego wykonania i której reprezentantem na Wielkopolskę, Pomorze i w. m. Gdańsk jest p. Bohn.

Z wystawy komunikacyjnej

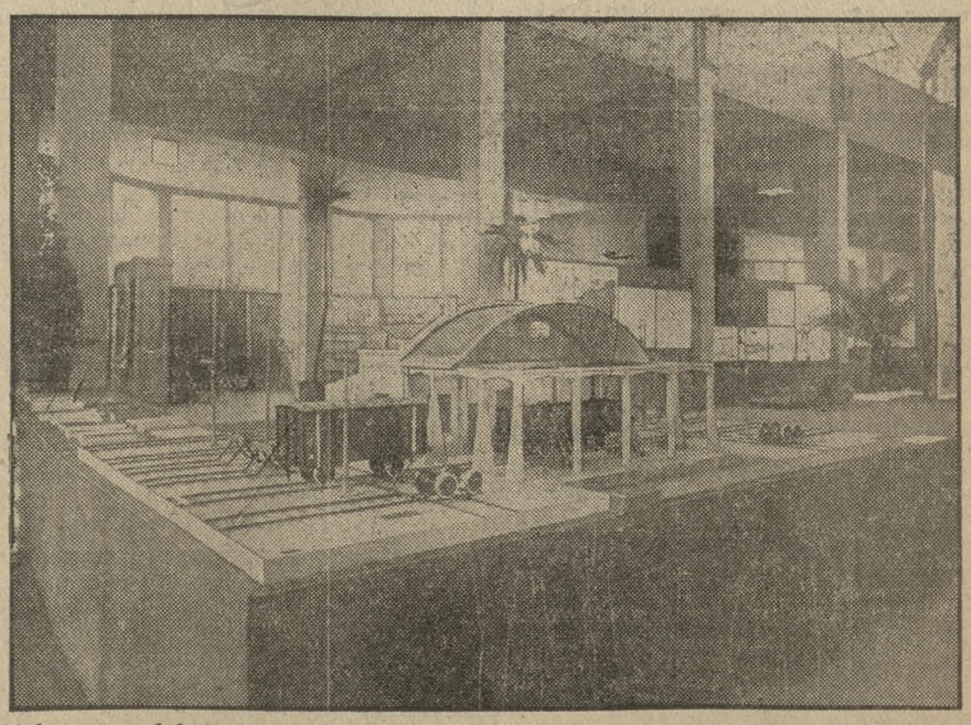

Ciekawy model stacji granicznej polsko-sowieckiej w Zdołbunowie, przedstawiający urządzenie do przestawiania wagonów towarowych z toru normalnego na tor szeroki (rosyjski). Powyższe urządzenie umożliwia bezpośredni transport kolejowy z Polski do Rosji i odwrotnie. *fot. J. Dziennik*

Z podróży naokoło świata

W mieście filmu — O tem, czego nie widziałem w Hollywood

„Czy Pańska ciotka kocha małego konia? — Nie, Panie (Sir), moja ciotka nie kocha małego konia, ale ona sprzedaje duży widelec i stalowe (steel) piórko mego przyjaciela".

Umiałem wszystko, jak pacierz! Z angielskiego, po kolei, na wyrywki, z gumą do żucia lub dwoma befsztykami w ustach, przez nos, śledzionę lub szczelnie zaciśnięte zęby, z wysuniętą szczęką i częstem, gęstem spluwaniem... słowem kunszt poprawnego angielskiego akcentu przestał posiadać dla mnie tajemnicę!

— A zatem jedziemy! All right my little boy" — rzekłem, zatrzaskując podręcznik, do Leona. — Umiemy lekcje, ja od 1 do 5-tej, ty od 6 do 10-tej, to chyba wystarczy!

Ceruj swój łokieć, zaszyj dziurę w bucie i jazda!

I pojechaliśmy!

Wędrówka nasza wiodła tym razem wyjątkowo nie po kątach, kniejach i zapadłych dziurach, a owszem wręcz przeciwnie, po miejscach wysoce wykwintnych, cywilizowanych i srodze wytwornych.

Jeśli dotąd zazdrościć nam mogli najwyżej sztubacy i skauci o dzikich duszach indjańsko - cowboyskich, to obecnie przychodzi kolej na różne Stefcie, Pelasie i Felki od Kałamajskiego, „manikure" lub ze szkoły baletu, które w „Apollo" lub „Słońcu" rozchodzą się na masło i wzdychają conajmniej szesnaście razy dziennie: „Raz dostać się do filmu, zagrać kochankę Maharadży i umrzeć!"

Tak! zazdrośćcie nam Pelasie i Felki, zazdrośćcie co starsze wiekiem Klotyldy, kochające bez wzajemności Douglasów, Gilbertów i Sillsów... Droga nasza wiodła wprost do ich rodzinnych pieleszy, do samego ośrodka „Muzy Nr 10", do miasta, owianego nimbem wszechświatowej sławy, nigdzie indziej, a do samego olimpu... H o l l y w o o d!!

Ani Leon, ani ja nie mieliśmy wprawdzie zamiaru „raz dostać się do filmu, zagrać kochankę Maharadży i umrzeć", a wiodła nas tylko prosta ciekawość, jak też wygląda z bliska głośny przybytek nakręcanej sztuki.

Jeśli się widziało w Stockholmie trzypiętrowy napis: „Corhine Griffith" — jeśli człowiekowi w Paryżu migało gdzieś na niebie: „Douglas! Douglas! Douglas!" — a w Rio de Janeiro na drapaczu chmur zapalało się i gasło: „Gloria, Gloria, Gloria Samson", — to łatwo zrozumieć, że na myśl zbliżenia się do źródła wszystkich tych siedmiu cudów świata wybucha w człowieku odrazu cała kino - patologja, jaka wsiąkała weń powoli z gigantycznych napisów plakatów i różnorakich ekranów.. Hollywood wabi ku sobie potęgą swej światowej sławy, kto zbliży się zbytnio, tego przyciągnie jak magnes, na to niema rady!

Do Hollywood jedzie się z bijącem sercem, z myślą wzniosłą i wyczekiwaniem rzeczy wielkich, a co się widzi, czego się nie widzi, ile się chwali, ile klnie i wymyśla... ot posłuchajcie.

„Czy to już Hollyvood, czy to jeszcze nie Hollyvood?" — oto pierwsza szarpiąca niepewność, jaka wkrada się w duszę człowieka, który szybkobieżnym tramwajem z nad Oceanu Wielkiego zdąża do przybytku Muzy dziesiątej

„Czy to jeszcze kąpielisko Santa Monica, czy to już Bervery Hills, czy może już samo Hollyvood lub zgoła Los Angeles?" — oto pytania, na które darmo szuka odpowiedzi bezradny podróżnik.

Domki i ogródki ciągną się wzdłuż toru nieprzerwaną ławą, labirynt asfaltowych dróg rozpościera się ku horyzontom, wszystko jest zawalone autami, zwarte, ciągłe, gdzieniegdzie tylko przerwane pustym, budowlanym placem, coś niby wieś, niby miasteczko, niby kolonja wil bez granic i krańców zalega równinę... I odgadnij tu biedny przybyszu gdzie się kończy „Święta Monika", a zaczyna ta lub tamta osada.

Tramwaj pędzi z szybkością stu koni parowych na godzinę, sznur aut ściga się z nim po asfalcie, a człowiek rozpacza, nie wiedząc, czy już, czy jeszcze, czy wprzód, czy wstecz, czy siedzieć, czy wyskakiwać, lub ciągnąć za sygnał alarmu.

..Żeby przynajmniej wiedzieć, jak się to przeklęte słowo wymawia, czy „Hollyłod", czy „Holly-łud", czy „Holly-ład", czy też wręcz inaczej, to możnaby ostatecznie spytać konduktora i motorniczego w jednej osobie, tak jednak strach człeka ogarnia, bo wszakże szlachetna rasa anglo - saksońska tak jest wrażliwa na czystość języka.

Napiszą „parasol", to musisz czytać „musztarda" — biada ci, jeśli przeczytasz inaczej.

A zatem lepiej nie pytać konduktora i motorowniczego w jednej osobie, a trwać w wyczerpującej rozterce.

Nagle Leon szarpie mnie za rękaw — Na jednej z reklam mignął napis „Hollyvood"! Wystarcza to, by nas obydwóch niby rażonych piorunem strącić z szybkobieżnego tramwaju.

Jesteśmy w Hollyvood!

Ale czy napewno? Czy ten napis na szyldzie nie był tylko drogowskazem do pobliskiego olimpu? Straszna niepewność rozdziera nam serca, przez chwilę stoimy bezradnie na bruku, później zaczynamy biegać wzdłuż i w poprzek po gwarnych ulicach. Tak! Tam nad składem kaloszy widnieje znowu napis „Hollyvood". Czytamy wyraźnie „kalosz hollyvoodzki". A zatem niema wątpliwości! Jesteśmy w Hollyvood, w nieśmiertelnie sławnem mieście, gdzie dzwoni „Dzwonnik z Notre-Dame" — gdzie jeżdżą po ulicach „Czterej jeźdźcy Apokalipsy", skąd wyszły „Odgłosy samobójców i „Dziesięcioro Przykazań". gdzie morze czerwone musiało ustąpić przed kupą żydostwa, gdzie ś. p. Walentemu zapaliła się ślepa kiszka, gdzie „żona Faraona" i „Czarny Piratnik" jak gdyby nigdy nic jedzą blumpuding!

Wszystko to zwartą, chaotyczną, poplątaną masą wali na przybysza, wszystko zmartwychwstaje w pamięci, staje się niem było z tektury i płótna! Trzeba poszukać jakiejś wytwórni, jest ich tu chyba po kilka tuzinów na każdej ulicy.

O tak! Trzeba poszukać jakiejś wytwórni! Jakiejś wielkiej, morowej wytwórni, przed którą kandydaci na asy i gwiazdy stoją w długim ogonku, pchają się drzwiami, oknami i łamią sobie żebra wśród tłoku, klątw i rwania się do sztuki.

Chcemy widzieć wytwórnię!

Niby te Pelasie, marzące o tytułowej roli w „Tajemnicy skrzynki tramwajowej", mkniemy przez proste a beznadziejnie długie ulice Hoolyvood.

Ot tam, ten potężny gmach z wielkiemi oknami, to chyba wytwórnia! — Czemże mógłby być innem wielki gmach w Hollyvood!

O tak, napewno! Boże jakie to wzniosłe, wielkie i potężne!

I wszystko byłoby w porządku i możnaby odejść z wielką ulgą w sercu, gdyby nie przeklęty napis nad bramą: „Parowa fabryka guzików"....

Masz djable placek z guzikami i parą! Wszelki urok pryska, jak bańka mydlana i trzeba szukać w dalszym ciągu!

— Patrz, Leon! Ale ten drapacz chmur na horyzoncie, to chyba „Paramouth" we własnej osobie! — Pocieszam mego nieco skapciałego towarzysza. — Ten to już bez apelacji!

I znów biegniemy, niby te Pelasie.... Oto tak wygląda prawdziwa wytwórnia! Niema komina, niema basenu, niema łożesz płakać i wołać: „Dajcie mi jupitery, wenery, Indje z tektury, Saharę w proszku, łzy z gliceryny!", możesz zawodzić: „Dajcie mi Morze Czerwone w basenie, operę z upiorem i „Miasto Cudów" z kawałkiem Lupy Velez!" — daremne będą twoje wołania.

Muza X w Hollyvood jest wobec Merkura tak mała i tak gdzieś ginie w gwarze potężnego miasta, że nawet śladu po niej odnaleźć nie zdołasz.

Ale człowiek, który wydał na tramwaj dolara, zdolny jest do czynów strasznych! Być w Rzymie — Mussoliniego nie widzieć? — Być w Hollyvood, nie ujrzeć wytwórni?

Nie! Po stokroć razy nie! Za żadną cenę!

Lepiej przemówić po angielsku! Lepiej zahamować w rozpędzie jakiegoś przechodnia, zęby zacisnąć, szczękę wysunąć i spytać o najbliższe studio Paramouthu.

Może wam, absolwenci szkoły realniejszej, wydaje się to niczem, dla nas jednak biednych klasyków z pod wezwania Vergila i Homera jest to bohaterstwem. Gdyby chodziło o zapytanie: „Czy Pańska ciotka kocha stalowy widelec?" — to możeby poszło jeszcze jako tako, ale z takim „Para-mamutem" to klasykowi naprawdę trudno się uporać. Jak się to przeklęte słowo wogóle wymamia: „Paramut", „Para-mołt", „Paramałt", czy też zupełnie inaczej? Co trzeba połknąć, co zdławić, co wypluć, co wyseplenić?

I ileż kłopotów więcej!

Lecz trudno, niema rady, trzeba ryzykować!.... Ot tam ten dyrektor wozu kanalizacyjnego, to wymarzona w tym celu osoba!

Nie spieszy się... stoi... myśli... zawodowo zagłębia się we wszystko, nie jest wrażliwy na nieczystości ni językowe, ni inne.... On albo żaden!

— Aj byk jur perdon, majster! — zaczynam, kłaniając się wytwornie. — Aj łyl... tego owego... Paramałt...????—?

— Kiwa, że nic nie rozumie.

— Para — moooot —

— Znowu kiwa.

— Para — muuułt.

— Jeszcze kiwa.

— Zaciskam zęby i prawie z płaczem próbuję po raz ostatni:

— Para — mt.

— Aaah — Prmt? — Jes! Bet aj doooont nał...!!!

Ziemio rozstąp się! Zrozumiał, ale nie wie, gdzie jest studio Paramoutl 'a.

Profan! Nikczemnik! Świętokradca! Obywatel olimpu, rodzony z krwią i kościami Kollyvoodzianin nie wie, gdzie jest Paramouth!

Niebo zwalaj się na świat bezbożny! Ogniu piekielny spalaj Sodomę! Bluźnierca! Zbereźnik, zdrajca sztuki, sprzedawczyk żydowski, morderca, antychryst!

Lecz mój dyrektor od kanalizacji nie przejmuje się bynajmniej swojem świętokradztwem, a wyciąga z wozu potężną, dwumetrową biblję z nagłówkiem „Telefony".

— Tutaj szukaj, bracie — powiada — twego Paramouth'u.

Szukam —

Pab... Pac... Pad... Pam... jest Paramouth... 3 bite strony, kilkadziesiąt sześciocyfrowych numerów, kilkadziesiąt różnych ulic, ale dominuje ulica o pięknej nazwie „Marathon".

I niech mi kto śmie powiedzieć, że wiadomości klasyczne nie mogą przydać się na nic! Wszakże znam ów Marathon, jako własną kieszeń! Tyle mi o nim prawili! Tyle mnie za niego prali po pysku u „Fryca" przy ulicy Strzeleckiej! Wszystko pamiętam, jak dzisiaj! Wiem doskonale, że pod Marathonem ogniotrwały Mucjusz Scaevola pobił śmiertelnie piękną Kleopatrę, wiem, że ona potem 40 kilometrów na godzinę... tego owego... w rekordowym czasie... — Wiem, że leciała, zaleciała, krzyknęła, trzasła kopytami i pochowana została

W „Santa Monica", kąpielisku na kalifornijskiej Riwierze.

tak żywe, znajome i bliskie, że stanąwszy na hollyvoodzkim bruku, człowiek mimowoli rozgląda się dokoła, szuka czegoś i chciałby zawołać: „Servus Polcia Niegryź! Servus Maryśka Pysk-Ford, servus Karolek Czapla! Jak się masz Betty Kompot, Buster Kajtuś, Rondla-Róg! Jestem w Hollyvood, chcę was widzieć, niech was uściskam, poklępię po ramieniu! Zajeżdżać po kolei! Bez tłoku!"

— Lecz ani Polcia Niegryź, ani Marysia Pysk, ani Joasia Krew-Ford, ani nawet nijaka ulizana Dolores del Rio „Bolączka z Rzeki" — nie wychodzą na spotkanie, a tylko, auta trąbią, buty z potrójną podeszwą stoją za wystawowemi oknami i aparaty migają monotonnie „Go — stop — Go — stop — Go — stop". To jest okropne!

Rwiesz się tu człecze do sztuki, dusza ci leci w objęcia muzy dziesiątej, wydałeś całego dolara na tramwaj, chcesz widzieć, jak nieśmiertelny Cycel de Mil kręci „Ostatnią żonę Sinobrodego", jesteś w indentycznem, niesfałszowanem Hollyvood..., a tu ci piszą, że kwarta benzyny kosztuje 11 centów, że za dolara można kupić oryginalny aparat do golenia „Valet" i że proszek Brown'a jest niezawodnym środkiem na pocące nogi! Jest w tem jakieś rozczarowanie straszne, jakiś prysznic lodowatej prozy na gorączkującą poezję, jakieś otwarcie gęby, jakaś żałość sroga i rozpacz.

Trzeba doprawdy silnej artystycznej duszy, by sztuka nie pękła w człowieku, trzeba się oprzeć o pierwszą lepszą latarnię, by z miejsca nie upaść na duchu!

Ogólny obraz Hollyvood nie różni się niczem ani od Świętej Moniki, ani od Świętego Piotra, ani od tysiąca innych powstałych po Hiszpanach świętych kalifornijskich miasteczek. Ot straszny cios dla wszystkich tych, którzy spodziewają się ujrzeć tu morze kulis, sztuczne piramidy, tłumy Rzymian i katedrę „Notre Dame" w podwójnej naturalnej wielkości.

— To nic! — pociesza mnie Leon. — Dwieście tysięcy mieszkańców posiada podobno owe sławne miasto filmu, niby coś w rodzaju naszego Poznania, trudno zatem wymagać, by wszystko w skotu, są tylko okna na pół morgi każde. A ile Lincoln'ów stoi przed bramą!

I znowu możnaby odsapnąć z ulgą, możnaby odejść spokojnie, gdyby nie zdradziecki szyldzik: „Towarzystwo ubezpieczeniowe od ognia, gradu, życia i śmierci".

Oby was potrzęsło, niegodni mieszkańcy Olimpu! Gdzież pochowaliście wasze Paramouthy, Foxy, kilometro-Goldvyny-Meyery, First-National-pynczery?

Gdzież utopiliście muzę wśród morza banków, magazynów, stacyj benzynowych, kominów, giełd i bussines'u??

Czy tam pod górami, czy tu w dolinie, czy w tej chałupie lub tamtym gigantycznym drapaczu?

Daremne szukanie i darcie podeszew! Pod górami robią skarpetki, w dolinie rafinują „Mobiloil", w chałupie szczepią tyfus i dyfterję, w gigantycznym drapaczu na wszystkich piętrach warczą Remingtony!

Wzdychać — nigdzie nie wzdychają, przewracać białkami — nigdzie nie przewracają, kręcić — nigdzie nie kręcą!

Możesz stawać na głowie, włosy rwać i własny frak rozdzierać na raty, mo-

Puszczykowo i okolica

Dla wygody Czytelników, zamieszkałych w Puszczykowie, Puszczykówku i okolicy, otworzyliśmy agenturę Kurjera Poznańskiego w składzie kolonjalnym pani

Büttnerowej

Puszczykowo, naprzeciw „Sylwji".

Wszystkich naszych Czytelników tamtejszych, chcących czytać Kurjera Poznańskiego jeszcze tego samego dnia, prosimy o zwracanie się z zamówieniem do powyższej agentury u p. Büttnerowej. Dostawa gazety nastąpić może na życzenie również przez roznosicielkę do domu, już od 15 czerwca r. b. Ceny oryginalne, bez jakichkolwiek dopłat.

pod Spartą... Wszystko pamiętam i w takim Marathonie jestem jak w domu!

Ale gdzie jest ulica maratońska tutaj w Hollyvoodzie... to niby inna para kaloszy.

— Na szczęście odkryłem hurtowną regułę poprawnej wymowy angielsk ej.

— Mrtn?? — pytam przeto prosto z mostu mego cycerone od kanalizacji — Zaczyna mówić, przeżuwa... macha rękami i drutem, maczanym w kanale maluje na asfalcie plan całego miasta.

— O jes! jes! Sęk — ju Majster! — przerywam po chwili... „Wiem wszystko, orjentuję się doskonale... trzynaście ulic prosto, siedm w prawo, godzinę tramwajem Nr. 120, przesiadka na placu, gdzie skręca piętnastka..., w tył zwrot..., sto tysięcy kroków w lewo..., dwa wstecz, autobusem zielonym aż do napisu „Radion sam pierze"... cztery ulice wskos...

— O, dziękuję, dziękuję, panie dyrektorze!

— Ol rajt — sęk-ju wery-mocz!!

O tem, co działo się potem, lepiej nie wspominać! W imię prawdy stwierdzam tylko następujące fakty i jestem gotów potwierdzić protokólarnie.

— W Hollyvood niema ani Marathonu, ani Paramouth'u, ani żadnej wytwórni.

— Wszelkie dotąd osiągnięte wyniki w biegach maratońskich są niczem wobec naszego biegu na Marathon.

— W Hollyvood sztuka nie istnieje! Katedry Notre-Dame w potrójnej naturalnej wielkości niema! Morze czerwone jest blagą, tłum ostatnich Pompejańczyków bluffem!

Łatwiej wyobrazić sobie, że poważni radni miejscy ze Swarzędza przywdzieją stroje bajaderek i pójdą tańczyć do filmu „Zuzia szaleje", niż uwierzyć, by Hollyvoodzianie oderwali się od swych Underwoodów i poszli robić z siebie kupę pajaców z świty Faraona.

W mieście muzy X widać dobre jabłka, dużo bitej śmietany, elektryczne odkurzacze i solidne patelnie... Muzy, ani pierwszej, ani drugiej, ani dziesiątej nie widać!

A laureatki konkursów szczupłości, gwiazdy niebywałej urody? Może i są... nie mogłem jednak przyjrzeć się im z bliska. Każda ma conajmniej po sześć „cylindrów", a ja nieborak miałem tylko dwie śmiertelne nogi!

— Niema co gadać!

Hollyvood jest większe z daleka niż z bliska!

Bogu ducha winnym Hollyvoodzianom nie przychodzi nawet przez głowę, jak nieśmiertelnie sławna jest ich zwykła sobie i bezpretensjonalna mieścina.

Inż. Tadeusz Perkitny.

Afrykańskie propozycje matrymonjalne

Ubóstwiana biała kobieta. — Chudość nie na miejscu. — Wdzięczność Afrykanki.

Lady Dorothy Mills, arystokratka angielska, po kilkomiesięcznym pobycie w Afryce, powróciła na łono cywilizacji europejskiej. Podczas przebywania na „czarnym kontynencie" lady Dorothy przeżyła niejedną przygodę i — otrzymała dużo oświadczyn o jej rękę ze strony przeróżnych władców szczepów afrykańskich, dla których biała kobieta jest ideałem marzeń...

W południowej części Sahary — opowiada pani Mills — bawiłam czas jakiś w gościnie u dzikiego szczepu Tuaregsów, których wojownicy noszą zasłonę na twarzy, aby uniknąć „uroku" kobiety. Jedna z żon tamtejszego władcy zjawiła się kiedyś u mnie, pytając, który z wojaków najbardziej mi przypada do gustu i zaznaczając, że skoro wskażę mojego wybrańca — wesele może się odbyć bez zwłoki. Podziękowałam najuprzejmiej za „ofertę", oświadczając, że posiadam już męża. „Rozumiem dobrze", rzekła na to Afrykanka, „że twój angielski mąż, za ślub z naszym ziomkiem, miałby do ciebie urazę. Ale wiedz, ty jesteś dobra i piękna, chociaż trochę za chuda. Nie rób sobie nic z gniewu twojego małżonka, ziomek nasz, którego poślubisz, uda się do Anglji i męża twego uśmierci." Pomimo tych nęcących perspektyw, propozycji nie przyjęłam, czego kobiety szczepu Tuaregsów zupełnie zrozumieć nie mogły.

Pomimo całego zachwytu ludności tubylczej dla rasy białej, anglo-saska chudość pani Mills była niejednokrotnie przedmiotem zabawnych zastrzeżeń ze strony jej czarnych wielbicieli. Potężny szeik, władca szczepu w południowym Tunisie, kazał przez swego tłumacza oświadczyć odważnej podróżniczce, że gotów jest swój domowy „tercet", składający się z dwóch bronzowych i jednej czarnej kobiety zamienić w małżeński „kwartet", przybierając do kompletu kobietę białą. Jako dar ślubny przyrzekł zaofiarować lady Dorothy kilka set owiec, najpiękniejszych z królewskiego stada, parę balotów jedwabiu oraz kosztowne klejnoty. Jeden tylko warunek postawił wybrance serca: aczkolwiek Angielka odpowiadała całkowicie jego wymaganiom estetycznym, to sądził jednak, że on, jako głowa walecznego szczepu, powinien posiadać małżonkę o kształtach solidnych, gdyż w przeciwnym razie podwładni jego mogliby łacno nagrywać się z „chudej królowej". Gdyby więc Lady zechciała zostać jego żoną, musiałaby przyrzec, posilać się codziennie „tuczącą" potrawą, sporządzoną z korzeni pewnej odmiany kaktusów; skutek okazałby się po upływie miesiąca i „biała pani" posiadałaby wówczas już objętość, odpowiadającą wymogom racji stanu. Kiedy lady Mills i tej ponętnej propozycji nie przyjęła, szeik zdumiał niepomiernie, a zdziwienie jego wzrosło jeszcze bardziej, gdy pani Dorothy zaznaczyła, że w Europie właśnie jej wysmukła postać jest przedmiotem podziwu.

Oryginalną propozycję matrymonjalną otrzymała Angielka podczas postoju w jednej z oaz, gdzie panował bardzo już leciwy kaid, któremu córa Albionu nadzwyczaj się spodobała. Pewnego dnia przybyła do niej piękna, młodziutka żonka owego podtatusiałego kacyka, prosząc lady, aby wieczorem przez czas dłuższy zajęła rozmową jej małżonka: w tymże czasie musi ona koniecznie zobaczyć się z pewnym junakiem, przybyłym dziś rano z karawaną z południa. „Rzecz bardzo pilna — dodała z filuternym uśmiechem — a nagroda cię nie minie!" Pani Mills, współczując młodej kobietce, poszła jej na rękę i zabawiała pana małżonka prze zparę godzin. Nazajutrz — opowiada podróżniczka — „królowa" przyszła do mnie cała rozpromieniona: „Dziękuję ci, pani — rzekła, klękając przedemną — rozmawiała z nim!... a w nagrodę uprosiłam mego męża, żeby się z tobą ożenił. Uczyni to z chęcią, gdyż posiadasz piękność królewnej i odwagę lwicy! Ja zaś będę ci sługą i siostrą do śmierci!"

— Niestety i tę koronę musiałam odrzucić! — kończy uwielbiana przez „kolorowych" królików Angielka. Kr.

Promienie śmierci

Ostatnią rewelacyjną zdobyczą wiedzy jest odkrycie potężnych promieni śmierci, zdolnych zabić wszelkie życie na ziemi. Ciekawe że źródłem tych promieni olbrzymiem laboratorjum śmierci, jest ni mniej ni więcej, tylko ... słońce, od wieków opiewane, jako największe dobrodziejstwo ludzkości. I gdyby nie zapobiegliwość Opatrzności, która w cudowny sposób zabezpieczyła ziemię przed działaniem tych śmiercionośnych promieni słońca, życie nigdy nie zaistniałoby na ziemi. Prowadzone od dłuższeg oczasu doświadczenia laboratoryjne i obliczenia uczonych wykazały, że słońce, to gigantyczne źródło energji cieplnej o temperaturze ponad 6,000 stopni, wysyła prócz znanych nam i widocznvch promieni, również inne jeszcze promienie o nieskończenie małej długości, a które leżą bardzo daleko po drugiej stronie promieni ultrafioletowych widma słonecznego. Uczonym udało się, oczywiście w bardzo słabej formie, uzyskać przy pomocy skomplikowanych przyrządów owe krótkie promienie i wtedy właśnie ukazało się ich straszne działanie. Bakterje, myszy i szczury, poddane działaniu tych promieni, ginęły natychmiast. Można więc sobie wyobrazić skutki takich promieni, o nieskończenie większej mocy, jaką posiadają owe śmiercionośne promienie słoneczne. Tajemnica zabezpieczenia ziemi przed działaniem tych promieni leży w ochronnym pancerzu, jaki posiada nasza planeta, a którym jest zasłona z tlenu, rozpościerająca się ponad ziemią. Tlen, pod działaniem owych krótkich promieni słonecznych, przemienia się w ozon, niszczący zabójcze działanie tych promieni. Gdyby więc nie owa zasłona z tlenu, wogóle nie potrzebowaliśmy martwić się temi sprawami, gdyż — nie byłoby na świecie ani nas, ani żadnego wogóle istnienia.

Najstarsza fabryka samochodów w Ameryce

Fabryka samochodów Oldsmobile jest najstarszem przedsiębiorstwem automobilowem w Stanach Zjednoczonych gdyż istnieje już od 1893 roku. W ciągu 35 lat niestrudzonej pracy, badań i dociekań fabryka Oldsmobile wypuściła na rynek przeszło miljon wozów, które zajmowały zawsze czołowe miejsce w swojej klasie.

Ostatni model 1929 roku, tak jak i wszystkie poprzednie, jest nawskroś współczesny, silnie zbudowany, o chodzie cichym i eleganckim wyglądzie, a dzięki kolosalnej produkcji wozów tej marki cena jego jest wyjątkowo niska.

W konkurencyjnym wyścigu automobilowym fabryki młode, lub nowopowstałe obawiają się przedewszystkiem nielicznych coprawda, ale nadzwyczaj groźnych konkurentów, jakiemi są najstarsze fabryki automobilowe, rozrzucone w Ameryce i Europie. Tradycja kilkudziesięcioletnich wysiłków nad ciągłem udoskonaleniem wozu stawia na czele pierwsze fabryki automobilowe pod względem troski o dostarczenie szerokim kołom publiczności wozu wytrzymałego i taniego.

Mafja sycylijska grasuje w Stanach Zjednoczonych

Słynna mafja sycylijska, którą Mussoliniemu udało się rozgromić, znalazła naśladowców również wśród Sycylijczyków na emigracji, w pierwszym zaś rzędzie w Stanach Zjednoczonych, gdzie dość liczni tamtejsi Sycylijczycy stanowią najbardziej niebezpieczny wśród przestępców element. Najczęściej stosowanym przez Sycylijczyków „sposobem zarobkowania" jest uprowadzanie członków bogatych rodzin, celem otrzymania następnie sowitego okupu. Zabójstwa dość często również się zdarzają, szczególniej na tle zemsty osobistej vendetta do dziś tam jeszcze obowiązuje. Ostatnio w Chicago porwany został syn bogatego przemysłowca Ranierego, 12-letni William, za którego zażądano 10,000 dolarów. Gdy brat jednego z członków mafji chciał wydać sprawców porwania, został w biały dzień zamordowany na jednej z najruchliwszych ulic Chicago, nieopodal własneg odomu.

Omal go nie zabalsamowali

Bogaty kupiec z Santa Clara na Kubie, Jose Martinez Mejia znaleziony został pewnego pięknego poranku w swem łóżku bez znaku życia. Domownicy, przejęci nagłym zgonem, zaczęli przygotowywać pogrzeb. Ciało nieboszczyka postanowiono zabalsamować i w tym celu zwłoki odesłano do zakładu, gdzie miano ciało uczynić odpornem na ząb czasu. Zanim jednak specjaliści zabrali się do pracy, stała się — rzadko w tym fachu spotykana — rzecz niezwykła: nieboszczyk ożył. Właściwie miał miejsce nietyle cud, co wypadek letargu, który omal nie skończył się dla Josego tragicznie, gdyby w sam czas nie zdążył się przebudzić.

Ś. p. Tadeusz Palacz

W Katowicach na G. Śląsku rozstał się z tym światem pierwszy dyrektor tamtejszego Banku Ziemskiego, ś. p. Tadeusz Palacz. Umarł przedwcześnie, gdyż licząc zaledwie 65 lat życia.

Na szerszą arenę polityczną Zmarły się nie wysuwał, za to ta codzienna, szara praca dla sprawy narodowej była bardzo wielka i pod tym względem Zmarły położył duże zasługi.

Ś. p. Tadeusz pochodzi ze znanej rodziny Palaczów z Górczyna pod Poznaniem. Z zawodu był agronomem. Na G. Śląsk przeniósł się w r. 1895 i wstąpił do redakcji wychodzącego naówczas w Bytomiu „Katolika", gdzie powierzono mu redakcję „Rolnika", który był dołączany do „Katolika" jako tygodnik. Na stanowisko to polecił go ś. p. dr. Roman Szymański, który znał Tadeusza Palacza.

Gdy robotnicy na G. Śląsku mieli już swą zawodową organizację „Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskich Robotników Górnośląskich", nie mieli takiej organizacji rolnicy, ściślej mówiąc mieli ją w bardzo małych rozmiarach. Po przybyciu ś. p. Tadeusza Palacza na G. Śląsk, ruch organizacyjny wśród średnich i mniejszych rolników polskich zaczął się ożywiać. W Rozbarku p. Bytomiem, w powiatach strzeleckim, kozielskim, lublinieckim, tarnogórskim i innych powstał cały szereg zawodowych związków rolniczych.

Pozatem Zmarły razem z dawniejszym radnym m. Bytomia p. architektem Antonim Sobocińskim, rodem z Pomorza, żywo zajmował się organizowaniem właścicieli domów i gruntów w obwodzie przemysłowym G. Śląska. Z narodowego punktu widzenia ważna to była dziedzina. Mniejsi właściciele realności — nie w miastach, gdzie już niemczyzna wszechwładnie panowała, ale na przedmieściach, w kolonjach i skupieniach robotniczych — z pochodzenia byli Polakami, ale w znacznej mierze do połowy byli zgermanizowani. Przerzucali się do niemczyzny, bo w ich mniemaniu, co niemieckie — to było „fajn", a co polskie — to niskie. Mógł więc do polskości przyznawać się robotnik, ale właściciel realności, choćby nawet bardzo maleńkiej, nie mógł pod tym względem solidaryzować się z robotnikiem polskim. Miał swą realność i uważał, że stojąc na wyższym szczeblu socjalnym od robotnika, jemu polskość pozostawić można, zaś on sam lgnął do bogatszej materjalnie niemczyzny, która z tego właśnie powodu mu imponowała.

Trzeba było koniecznie to zwalczać i pozyskiwać również i mniejszych polskich właścicieli realności do obozu polskiego. Pod tym względem ś. p. Tadeusz Palacz razem z architektem A. Sobocińskim położyli niepomierne zasługi. Nie urządzano wprawdzie wielkich publicznych wieców, nie prowadzono pracy hałaśliwie, żeby nie zwracać uwagi prześladowczego systemu pruskiego, za to akcja toczyła się spokojnie, w mniejszych kółkach i zebraniach, — spokojnie, lecz systematycznie.

Po kilku latach pobytu ś. p. Tadeusza na G. Śląsku powstała w Bytomiu „Spółka Parcelacyjna" która z biegiem czasu wytworzyła się na dzisiejszy „Bank Ziemski". Inicjatywę do założenia „Spółki" dał Palacz. Zwalczać musiał rozmaite trudności i przeszkody, jakie dziełu temu robiono nietylko z niemieckiej, ale i ze strony niektórych polskich kół. „Spółka" stała i rozwijała się przeważnie jego pracą, jego trudem i zachodami. On też od samego początku został jej dyrektorem i na stanowisku tem wytrwał aż do śmierci. Patron Spółek Pożyczkowych i Zarobkowych ś. p. ks. Wawrzyniak podczas swych licznych wizytacyj Banków i Spółek górnośląskich miał dla pracy, porządku i stale posuwającego się rozwoju Spółki Parcelacyjnej słowa wielkiego uznania.

Politycznie stał ś. p. Tadeusz na stanowisku „Orędownika" z czasów Romana Szymańskiego, później „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika Wielkopolskiego". Z centrofilskim kierunkiem „Katolika" nie sympatyzował i gdy 1903 r. powstał na G. Śląsku narodowy ruch polski, który zerwał z polityką centrową z hasłem wybierania posłów polskich do parlamentarnego Koła Polskiego w Berlinie, Zmarły stanął od razu po stronie tegoż ruchu. O dzisiejszym kierunku sanacyjnym, jego prądach i nurtach wspominał wprost z uczuciem odrazy.

W stosunkach osobistych był Zmarły człowiekiem ludzkim, chętnym i uczynnym. Zwłaszcza w kołach inteligencji na G. Śląsku był powszechnie lubiany, ceniony i szanowany. W kołach tych nazywano go powszechnie „ojcem Palaczem".

Do grobu zeszedł prawy obywatel o pięknym i szlachetnym charakterze, wierny druh i przyjaciel wszystkich tych, co go znali.

Cześć pamięci zasłużonego Polaka.

Wieczny spokój Jego duszy.

Rodzinie Zmarłego przesyłamy serdeczne współczucie. j.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Oton Hirt, rzeźnik samodzielny, 57 l. Cecylja Szykowska, sekr. poczt., 33 l. Zofja Mikołajczakówna 6 l. 18 d. Wiktorja Rouba, bez zawodu, 32 l. Stanisław Stróżyk, leśnik zawod., 47 l. Antoni Piechel, mistrz piekarski, 64 l. Antonina Szwaba, szwaczka, 84 l. Tadeusz Kubiak 7 m. 17 dni. Stanisław Stachowiak, inwalida, 38 lat. Józef Osowski, uczeń ślusarski, 17 l. Antoni Weber, robotnik, 74 l. Wojciech Kujawski 2 dni. Marja Bukowska, uczennica, 15 l. Cecylja Kryszka, biuralistka, 19 l. Henryk Niemczewski 2 l. 11 m.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **L. M. Boskoop.** Do Powiatowej Komendy Uzupełnień w Poznaniu. (K)

— **Stały Czytelnik, Barcin.** „Przegląd Pedagogiczny", Warszawa. Miesięcznik zamówić można przez urząd pocztowy. (K)

— **Stefa, Poznań.** J. Pendowski, fabryka oznaków, Poznań, ul. Wrocławska nr. 39. (K)

— **J. 98.** Należy wysłać zgłoszenie do Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Poznaniu. (K)

— **J. N.** Banki udzielają pożyczek przeważnie tylko krótkoterminowych. — Pożyczkę hipoteczną może uzyskałby Pan przez ogłoszenie w naszem piśmie. (K)

— **Bydgoszcz.** Uprzywilejowanych w zasadzie niema. Władze decydują po zbadaniu poszczególnych wniosków i uwzględniają te, które odpowiadają przepisom ustaw, m. i. ustawy o ograniczeniu wyszynku napojów alkoholowych. (K)

— **F. S.** Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K)

— **A. Ł.** Nie możemy poinformować. (K)

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra) Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcyj. Język obłożony. Gorycz i niesmak w ustach. Odbijanie. Wzdęcia i burczenie w kiszkach. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryna ciemna i mętna. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatki. Wzdęcie brzucha rozsadzanie żeber. parcie na kiszkę stolcową. Niekiedy wymioty żółcią. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja ziołami Cholekinaza uwalnia od tej ciężkiej dokuczliwej choroby. Zioła Cholekinaza są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł Dr. T. Niemojewskiego). Wyrób Laboratorjum fizj. chemiczne „Cholekinaza" Sp. z o. o. Warszawa, Nowy Świat 5. Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „IMICO" Box 63. Stevens Point. Wis. U. S. A. Pw 10 895-62.311

Dla dziecka

jest obok mleka, najważniejszym artykułem spożywczym, dobre kakao. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców, w największej fabryce czekolady w Polsce A. Piasecki, S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw. 11 203-70,367

Fabryka czekolady
A. Piasecki S. A. Kraków.

PLAŻA **GRADO** **najpiękniejsza kąpiel morska we Włoszech**

koło Triestu. Informacje i prospekty wysyła zarząd kuracyjny **GRADO** lub J. Danneberg. Wien I.. Stock im Eisenplatz 2. 5 % zniżka kolejowa do Grado; wiza włoska gratis.

Dobrze zamieszkasz u **Dr. ORANSZA** w pierwszorzędnym pensjonacie **„Alla Salute"**, widok na morze. **Korespondencja i prospekty polskie.** Cena od 18—25. Znakomita kuchnia. nw 1 924/5

Spóźnione.

Ś. p.

Andrzej Ogończyk Topolski

najdroższy nasz ojciec, dziadek wuj i szwagier zakończył swe życie doczesne w niedzielę, dnia 9 b. m. o godz. 8,30 rano, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 80. Nabożeństwo żałobne oraz ciche złożenie zwłok do grobu rodzinnego odbyło się w środę, o godz. 10,30 w Czerlejinie.

Januszewo, dnia 13. 6. 1929 r.
Poznań, Grudziądz.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, wnuki i rodzina.

zw 16897

Dnia 12 b. m. o godz. 11 rano zasnął, opatrzony Olejami św., nasz najdroższy i najukochańszy mąż, ojciec, dziadek, wuj i szwagier, ś. p.

Adam Schmidt

em. prof. gimn.

w 63 roku życia. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędzie się w sobotę, o godz. 10 rano.

Ciężko strapiona
dw 6486 **żona z dziećmi i rodziną.**

Leszno, dnia 12 czerwca 1929.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Wielebnemu Duchowieństwu, Szan. Szefom, Koleżankom i Kolegom Prokuratury przy Sądzie Grodzkim, wszystkim Znajomym i Krewnym za liczne i szczere dowody współczucia i wieńce, oraz ostatnią przysługę oddaną naszej najdroższej córce i siostrze, ś. p.

Marji

składa serdeczne

Bóg zapłać!

Poznań, 12. VI. 1929 r. z Drogosław Skorzewskich
zw 16940 **Antonina Leszczyc Zielonacka z córkami.**

Przewielebnemu Duchowieństwu, wszystkim Krewnym. Znajomym i Życzliwym, za tak liczne dowody szczerego współczucia, wieńce, odprowadzenie na miejsce wiecznego odpoczynku, oraz wzięcie udziału w nabożeństwie za duszę, ś. p.

Antoniego Kaussa

składamy na tej drodze najserdeczniejsze

podziękowanie.

zw 16 925 W smutku pogrążeni
żona i syn.

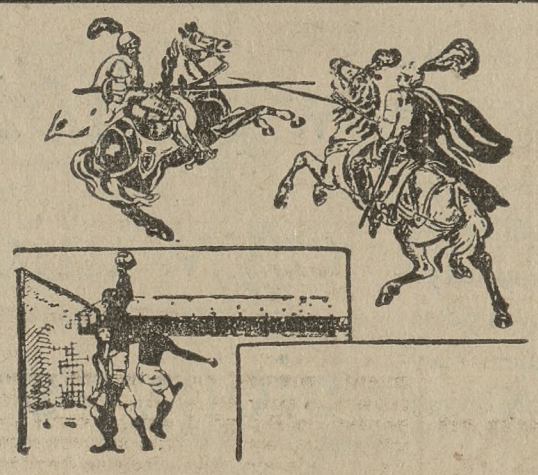

Turnieje średniowieczne

ustąpiły miejsca meczom footbalowym, które mają doniosłe znaczenie w wychowaniu młodzieży. Jak ważnym w tym względzie czynnikiem jest dziś gra w piłkę nożną, świadczy najlepiej fakt, że niektóre narody podniosły ją do godności gry narodowej.

Piłki nożne, stroje klubowe, obuwie itp.

poleca: **CAMERA,** FOTO-SPORT

Poznań, ulica Franciszka Ratajczaka 3.

Pw 12049-17,285

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata 36,00 zł

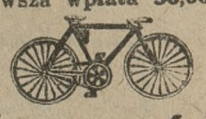

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 3650

TYLKO
Lakiery - Emalje - Farby
marki
„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem“ maluje,
Nigdy nie żałuje. Kw 1829

Majątek
wielkopański

1500 mórg. pałac 14 pokoi, w pięknym parku, ziemia drenowana w kulturze, kompletne inwentarze, cena 850 000 zł, wpłaty 400 000 zł.

Biuro Handlowe „Boltar“
Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11196-23.78

40 000 zł

na kamienicę przy ul. Matejki bez długu, wartości przedwojennej 450 000 mk., **zaraz poszukuję.** Procent i czas podług ugody. Zgłoszenia pod zw 16814 do eksp. Kurj. Pozn.

MASAŻE
metody prof. Mezger Zabłudowski elektryczne. ręczne, wibracyjne przeciw złej cyrkulacji krwi, blednicy, skrzepowi, nabrzmieniu ciała, reumatyzmowi i t. d. Dyplomowana specjalistka masażu **J Giernatowska, ul. Wrocławska 19, przy placu św. Krzyskim, dawniej Romana Szymańskiego** Pw 9797-18,350

Kupno okazyjne.

Dom po ś. p. Kowalleku z restauracją i salką do zabaw, także i z wszelkim inwentarzem jest zaraz do **sprzedania.** Zgłoszenia uprasza się do

Kowallek
Swiecie (Pom.), Sądowa 3.
pw 11008

Podróżujących i pomocników

wymownych, pracowitych, na wysoką prowizję, na dobrze zaprowadzony artykuł, **poszukuję.** Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności i świadectwami, przyjmuje **MACIEJEWSKI, Pocztowa 22.** rw 5335

Z branży

materj. budowl. drzewnych **poszukuje** siły fachowej dla biura i podróży z znajomością klijentów wkład gotówkowy który służyć ma także jako kaucja. Oferty Kurjer **zw 16929**

Podróżującego

z branży wódczanej lub pokrewnej, inteligentnego, dzielnego i zaprowadzonego na stałą posadę na miasto Poznań **poszukuje zaraz** najstarsza i najpoważniejsza fabryka wódek i likierów. Oferty z odpisami świadectw i referencjami do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16928**

Gorzelnik

30 lat praktyki, z gimnazjalnem wykształceniem, kursem prof. Delbrücka i półroczną praktyką w laboratorjum bakterjologicznem w Berlinie — albo **kasjer domiejalny,** 30 lat praktyki, wykształcenie gimnazjalne, samodzielny korespondent w języku polskim i niemieckim, obeznany ze sprawami sołeckiemi, sprzedażą i zakupami oraz całkowitą administracją. Na niewypowiedzianej posadzie, **szuka posady gorzelnika** albo **kasjera głównego** w większym majątku. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 921

Rutynowanego

zbożowca

możliwie z praktyką w „Rolnikach“, który w razie wykazania odpowiedniej kwalifikacji, **przyjęty zostanie do zarządu.** Piśmienne zgłoszenia z świadectwami i podaniem pretensyj uprasza nw 11 065

„ROLNIK“ — NOWEMIASTO n/DRWĘCĄ.

Maszynisty (stki)

siły młodszej lecz biegle piszącej na maszynie i mającej poza sobą praktykę biurową, **poszukuje natychmiast Magistrat miasta Nowego Tomyśla.** Wynagrodzenie według umowy. Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

dw 6482 **Magistrat:** (—) Konieczny, burmistrz.

Maszynistka

dobrze polecona znająca język polski i niemiecki w słowie i piśmie **poszukiwana** przez poważne przedsiębiorstwo handlowe. Zgłoszenia piśm. z odpisem świadectw proszę składać **do skrzynki pocztowej 85.**

zw 16932

Dla Huty Szklanej w Wielkopolsce, potrzebny zaraz wzgl. później

magazynier-ekspedjent

najchętniej z branży albo ze znajomością szkła stołowego. Wymagana jest koniecznie rzutkość i zdolność dyspozycyjna. Panowie nie niżej lat 25, zechcą oferty z wymaganiem pensji i odpisem świadectw złożyć pod nr. 24,110 do **„PAR“,** Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 12 053-24,110

Wielka Fabryka Superfosfatu w pobliżu większego miasta w Polsce — poszukuje

magazyniera

obeznanego z manipulacją spedycyjną oraz produkcją superfosfatu. Wymagane dokładne znajomości fachowe oraz dłuższa praktyka. Oferty wraz z świadectwami do Biura **„PAR“, Kraków,** Rynek 46. pod **„Fabryka Superfosfatu“.**

Pw 11 086-70,386

Poszukuje się

blacharzy, 2 ślusarzy, tapicera i stelmacha

specjalistów w budowie karoseryj. Reflektuje się tylko na **pierwszorzędne samodzielne siły** z kilkuletnią praktyką. Zgłoszenia od 9—10 i od 2—3 we firmie

HEMPOWICZ - AUTOMOBILE
Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 49. bpw 8756

Podróżujących

pomocników, wymownych, pracowitych, na wysoką prowizję, na dobrze zaprowadzony artykuł, **poszukuję.** Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności i świadectwami przyjmuje **Koczorowski, Wielka 7 — skład.** rw 5371

Dla wzmocnienia i utrzymania Waszego zdrowia i jako ochrona przed zarażeniem, pijcie

Marienbadzki Zdrój Excelsior

wyborną czysto-naturalną wodę stołową! Informacje bezpłatnie: M. Kandel, Skład wód mineralnych, Poznań, Masztalarska 7, Telef. 1895

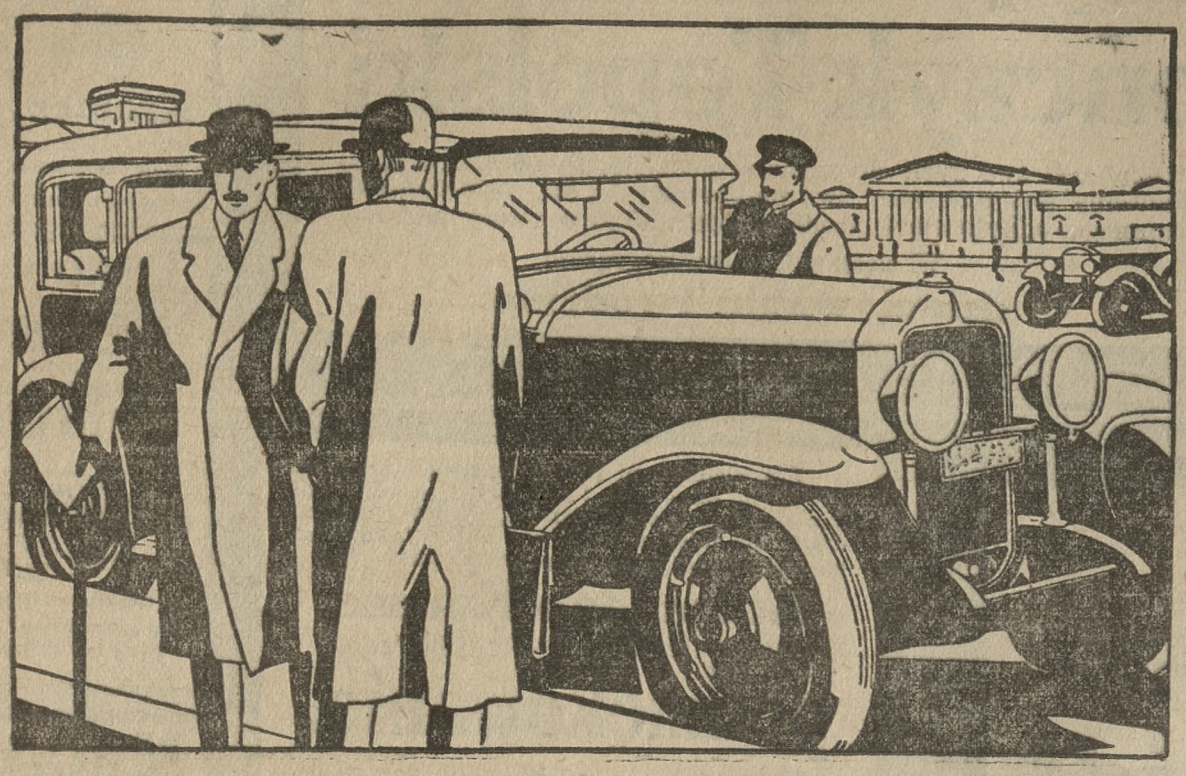

Niezrównany w podróży, na wsi czy w mieście-ulubiony samochód sfer zawodowych

Łącząc w sobie pierwszorzędne zalety najbardziej nowoczesnego mechanizmu z trwałością i niezwykle estetycznym wyglądem, Buick cieszy się olbrzymią popularnością wśród ludzi, ceniących swój czas i wymagających od samochodu poza wyglądem i wygodą, pewności szybkiej i niezawodnej komunikacji.

Zawdzięczając swemu potężnemu silnikowi oraz odpowiednio silnej budowie całego podwozia, Buick daje możność podróżowania na otwartej szosie z szybkością 120 kilometrów. Jego potencjalna energja przezwycięża z łatwością bez zmiany przekładni najcięższe warunki drogowe i najbardziej strome pochyłości. Przepiękna karoserja, arcydzieło Fishera, uderzająca nowością swego stylu, nisko osadzona na podwoziu, nadaje całości prawdziwie estetyczny wygląd.

Idealny ten samochód, dzięki tym zaletom, pozyskał olbrzymią popularność w całym świecie. *Wyrób General Motors.*

Upoważnione zastępstwa na całem terytorjum Polski i w Wolnem Mieście Gdańsku.

BUICK

GENERAL MOTORS w POLSCE, WARSZAWA

Dw 11863

Upoważniony zastępca „ELIBOR"

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

Ł. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ w POZNANIU

Salon Wystawowy - Św. Marcin 50, tel. 14-66.

Stacja Obsługi - ul. Dąbrowskiego 78, tel. 68-65.

dw 6460

Już są wakacje!

Dzień wyjazdu zbliża się szybko! Kto pragnie mieć więcej wrażeń i radości, ten powinien pamiętać o zapakowaniu 2 rzeczy, lornetki i aparatu.

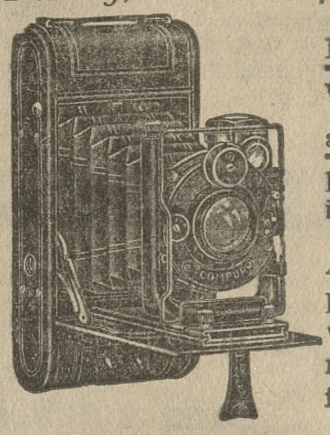

Lornetką podpatrzysz wszystko, —

aparatem utrwalisz piękno krajobrazów i to co godne widzenia.

Aparaty od 75 zł, poleca: największy w Polsce specjalny magazyn aparatów fotogr. Pw 12056-24,27

FOTO-GREGER, ul. 27 Grudnia 20

MINERVA

20/75 K. M.

6 osobowa luksusowa limuzyna prawie nowa — (39.000 klm) — w ręce prywatne bardzo korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera pod **zpw 16 922**

Wielka wyprzedaż sezonowa!!!

WÓZKI DZIECIĘCE

Łóżka metalowe dla dzieci i dorosłych
Łóżka walizkowe 28 zł
Materace wyścielane
Leżaki na letniska od 15.00 zł
Meble ogrodowe i balkonowe
Aparaty Wecka do konserw
Słoiki do konserw

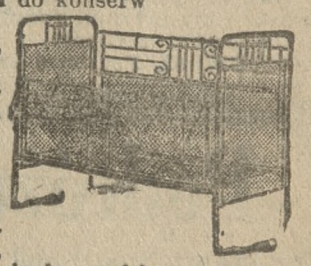

Salaterki i miseczki do siadłego mleka
Szklanki do wody 14 gr
Serwisy kawowe, fajansowe 9,50
Serwisy obiadowe fajansowe na letniska od 27,50
Garnitury umywalkowe 7,50
Serwisy obiadowe jubileuszowe, porcelanowe, pięknie malowane i oryginalne w fabryce wpalane 127 części **zł 275.00**

Pw 12068-24,186

KRYSZTAŁY — PLATERY — PODARKI

Premje dla Towarzystw — Fanty — Wyprawy — Maszynki do okowity, maszynk do mięsa — Maglownie, noże i widelce, garnki do gotowania etc. poleca po cenach znacznie zniżonych

fa. „SERWIS" W. Ziętek

Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Dla pp. Urzędników na raty za bony „Kredyt".

Zalety najdroższego mydła zagranicznego jak: świetne mydlenie się, oszczędność w użyciu, przepiękny zapach, absolutna nieszkodliwość dla skóry, jednoczy w sobie mydło toaletowe

U N I W E R S A L N E po 1.25,— zł

z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAŃ ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do nabycia tylko w powyższej drogerji. Każdy nabywca z entuzjazmem poleca je drugiemu!

Pw 9804-18,324

T-WO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ OD OGNIA i GRADOBICIA w POZNANIU

Ważne dla wyjeżdżających na wakacje i do wód!!!

Czyta się w codziennej prasie powszechnie, iż liczba kradzieży coraz wzrasta. To też zwracamy uwagę na potrzebę **ubezpieczenia od kradzieży, urządzeń domowych, odzieży, kosztowności i t. p.** Na bardzo korzystnych warunkach zawiera ubezpieczenia od kradzieży **„VESTA" Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.**

Ogólny zbiór składek brutto w roku 1928 zł **9.395.707,05.** Wypłacone odszkodowania w latach 1924—1928 przeszło zł **20.000.000,—**

Załatwia **ubezpieczenia,** na życzenie przysyła urzędników do spisania wniósków ubezpieczeniowych, **ODDZIAŁ „VESTY", ul. Gwarna 19, telefon 21-28.**

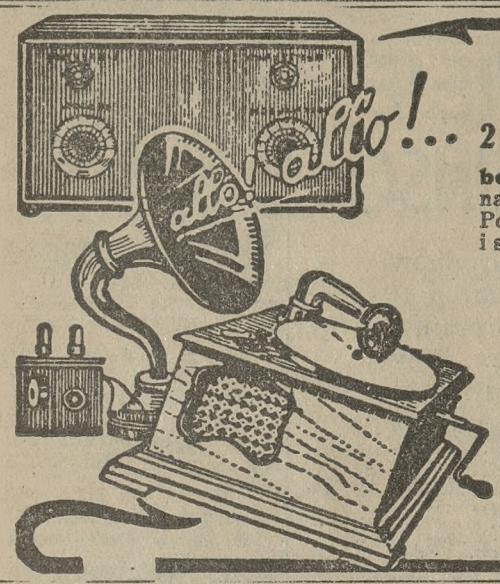

ZA NIC

2500 STACJI T. B. D. 2500 FONOGRAFÓW

będzie rozdanych tytułem propagandy, dla rozpowszechnienia naszej fabrycznej marki, 2500 pierwszym czytelnikom Kurjera Poznańskiego, odpowiadającym dokładnie na nasze pytania i stosującym się do naszych warunków. **KONKURS:** Wskazać trzy wielkie miasta w Polsce, zaczynające się literą:

K . . . . . e
. . . . z
. . . . . w (zastąpić kropki literami)

Przesłać niezwłocznie odpowiedź, wykroiwszy to ogłoszenie i dołączając do przesyłki jedną kopertę, noszącą pańskie nazwisko i pański adres, która będzie zwrócona z zawiadomieniem o tem, czy się wygrało. K. P.

FABRYKA FONOGRAFÓW & T. B. D.
29, rue du Vieux Pont de Sevres, Billancourt (Seine) Francja.

Tw 2734

Do poważnego przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowego poszukuje się zaraz samodzielnego

książkowego-bilansisty

nie niżej lat 30. — Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod **nr. 24,98.**

Pw 120-8-24,98

JUGOL płyn na opalanie się wyrobu apteki **Dra Jana Poratyńskiego Lwów, plac Bernardyński 1.**

Grużlica płuc

jest nieuleczalną i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu kosi miljony ludzi.

Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu,

uporczywego, męczącego **kaszlu** i t. p. stosują pp. Lekarze

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwiając wydzielanie się niwoliny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używa się za poradą lekarza. nw 8857

Sprzedają apteki. Sprzedają apteki.

Majętność ziemska

ca. 2300 mórg w dobrym stanie, śliczny pałac o 15 pokojach, kompletny inwentarz żywy i martwy, dla szybko decydującego się reflektanta przy wpłacie 500000 zł natychmiast do **sprzedania.** Zgłoszenia **„Par",** Al. Marcinkowskiego 11 pod **24,121**

Pw 1 052-21,121

Mieszkanie

trzypokojowe wraz z kuchnią i wszelkim komfortem wprost od właściciela zaraz do wynajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zw 16919

Rabka Zdrój

Solanka jodobromowa Pensjonat **„Stella", Oktawji Piechockiej.** Komfortowe urządzenie. Położenie słoneczne na terenie Zakładu. Własne łazienki solankowe w domu, elektryczność, telefon (nr. 11), pianino, garaż, auto. Kuchnia wykwintna. Pensjonat otwarty cały rok. Pp 10 900-62,471

Zakład fryzjerski

w większem mieście powiatowem, 30000 mieszkańców, z wszelkiemi aparatami i sprzedaży perfumerji na **sprzedaż.** Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego **253**

nw 11058

P 10 906-62,49

30 000 zł

kaucji złożyć jako administrator ew. pod dyspozycję właściciela na większym majątku były właściciel folwarku por. rez. w wieku 32 lat z wyższem wykształceniem rolniczem i 5 letnią praktyką. Ew. udzieli dalszych pożyczek. Oferty do **„Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 55,54**

Pw 12061-55,54

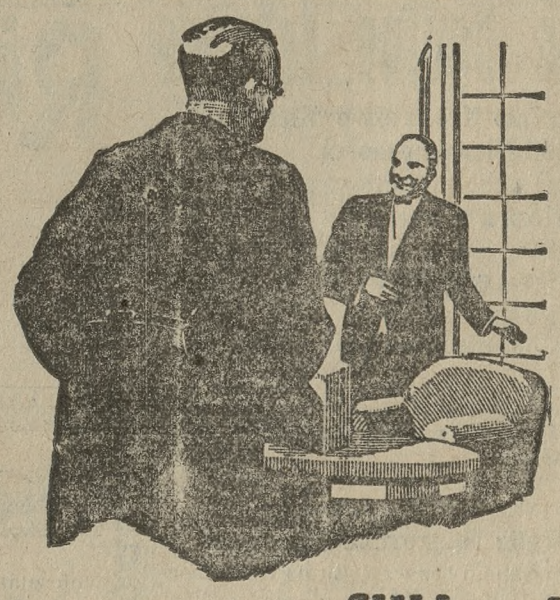

Proszę na filiżankę kawy Hag!

Z zaproszenia takiego chętnie korzysta każdy, kto miał sposobność próbowania kawy Hag. Proszę sobie wyobrazić najsmaczniejszą kawę, jaką się kiedykolwiek piło. Tak smakuje kawa Hag. Pozatem ma tę zaletę, że pozbawiono ją kofeiny, tego składnika kawy, który może działać szkodliwie powodując nerwowość i bezsenność. Na smak i aromat kawy kofeina nie ma żadnego wpływu.

Żądajcie w sklepach paczki 100 gr. za zł. 2,— lub 200 gr. za zł. 4,—

KAWA HAG T. Z O. P., GDAŃSK

Tw 278

Dzierżawa majętności

ca. 1600 mórg dobrej ziemi, z kompletnym, żywym i martwym inwentarzem wraz z żniwami natychmast do **odstąpienia.** Do objęcia potrzeba ca. 250000 zł. Zgłoszenia **„Par",** Al. Marcinkowskiego 11 pod **24,118**

Pw 12051-24,118

Sad wiśniowy

ca 400 drzew zaraz do **wydzierżawienia.** Zgłoszenia do **Zarządu majętności Chwalibogowo I,** powiat Wrzesiński, poczta w miejscu.

zw 16936

Kupię teren

najbliżej śródmieścia Poznania bez lub z ubikacjami fabrycznemi. Zgł. do Kurjera **zw 16935**

Kokosy i Manila

K. Kużaj
27 Grudnia 9
K. K. P.

Pw 689080-0 6547 i 6559

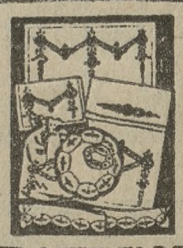

HAFTUJE

ysuje, mereżkuje, batykuje, maluje po cenach fabrycznych

Fabryka Robótek Ręcznych „FARUM"
właśc. **J. MURA**
Poznań, Stary Rynek 89, I p

CZEKOLADKI CODZIENNIE ŚWIEŻE NAJTANIEJ W FIRMIE PATYK

FIRMA ISTNIEJE LAT 30. — ALEJE MARCINKOWSKIEGO 6 (PRZY POCZCIE).

Pw 11235-23.120

Dentysta

Stanisław Jan Koch

przyjmuje ulica 27 Grudnia 6, naprzeciw Teatru Polskiego. Kw 2331

Adwokat E. Trauczyński

przeniósł zw 16889

biuro swoje do nowego lokalu przy ulicy

św. Marcina 66

(naprzeciw Piekar) dom ogrodowy, I piętro.

Walne Zgromadzenie

członków

Spółki Mieszkaniowej Urzędników Skarbowych

Spółdzielnia z o. o. w Poznaniu

odbędzie się

dnia 27 czerwca 1929, o godzinie 6 po południu

w gmachu Wielkopolskiej Izby Skarbowej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, pokój 72.

Porządek obrad

1. Zagajenie i odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu p. 31. 12. 1928.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
4. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Podział zysku. zw 16 930
6. Sprawa budowy domu spółdzielni.
7. Wybór 2 członków Rady Nadzorczej.
8. Wolne wnioski bez uchwał.

Sprawozdanie Kasowe wyłożone jest w lokalu Spółdzielni, ul. Marsz. Focha 100 (Bank Urzędniczy).

Poznań, dnia 13 czerwca 1929.

Rada Nadzorcza:

Kołychanowski, prezes.

Mamy zaszczyt zaprosić P. P. członków na

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

Banku Towarzystwo Kredytowe Miejskie Właścicieli Nieruchomości

Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością

w Poznaniu,

które odbędzie się w lokalu banku przy ulicy Piekary 1,

dnia 28 czerwca 1929 r., o godzinie 17 (5 po poł.)

Porządek obrad:

1. Zagajenie, wybór przewodniczącego, sekretarza i dwóch asesorów.
2. Sprawozdanie Zarządu.
3. Wnioski Rady Nadzorczej w sprawie: Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie może Towarzystwo zaciągnąć.
4. Wolne głosy.

O jaknajliczniejsze przybycie prosi

Rada Nadzorcza i Zarząd.

Uwaga: 1. Zebranie jest ważnem bez względu na ilość obecnych członków (par. 24 stat.).
2. Wykreśleni członkowie nie mogą brać udziału w Zebraniu (par. 11, p. 5 stat.). zw 16 927

Krotoszyńska Fabryka Maszyn i Lejarnia Żelaza Tow. Akc.

w Krotoszynie

Zwyczajne Walne Zebranie

akcjonarjuszów towarzystwa

odbędzie się

dnia 26 czerwca 1929 r., w biurze fabryki, o godz. 4 po poł.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1928.
2. Przedłożenie i przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat. Pw 12 067-24,135
3. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Wybory do Rady Nadzorczej.
5. Wolne wnioski.

(—) Anna Werner

Przewodnicząca Rady Nadzorczej.

Krotoszyn, dnia 12 czerwca 1929 r.

Poszukuje

się p. **Jankowskiego,** który swego czasu był **w Chicago w Ameryce** i tamże ma **brata,** niechaj się zgłosi natychmiast pod adres: **PIOTR ROSTENKOWSKI, Hotel Continental, św. Marcin, Poznań.** zw 16 926

PRECZ Z NIEPOTRZEBNĄ "MORDĘGĄ"— PRZECIEŻ ISTNIEJE NIEZAWODNE RINSO

NIE dodawać żadnych środków "pomocniczych,"—bo Rinso jest *pełnowartościowym* środkiem do prania. Jest doskonałem samo w sobie. Przy całej swej aktywności nie nadwereża tkanin—Zastępuje a nawet przewyższa zwyczajne mydło, redukując pracę ludzką do minimum. Bielizna staje się istotnie "biała." Kolory nie ulegają zmianie. Wełniane i flanelowe koszulki nie kurczą się nabierając idealnej miękkości.

PEŁNOWARTOŚCIOWE **Rinso** PIERZE ISTOTNIE SAMO

Sprzedawane *wyłącznie* w paczkach —nigdy "na wagę."

RINSO WŁÓŻ—WYPRANE JUŻ.

nw 10865

KIPRA

obeznanego dokładnie z opracowaniem **win** zagranicznych oraz **fabrykacją wódek, poszukuje** od 1 października lub zaraz najstarsza firma win Wielkopolski i Pomorza. Reflektuje się tylko na pierwszą siłę. Szczegółową ofertę z odpisami świadectw i podaniem referencyj uprasza się skierować pod **„Kiper"** do Biura Ogłoszeń **„IRO", Bydgoszcz,** Hermana Frankego 3. nw 11 003

Poszukujemy dla stoiska na P. W. K.

STUDENTA POLITECHNIKI

celem udzielania informacyj i instrukcyj z działu radjo- i elektrotechniki. Zgłoszenia tylko piśmienne do **„Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 24,111**

Pw 12051-24,111

Sprzedawców, pomocników i pomocnic

do sprzedaży dobrze zaprowadzonego artykułu **poszukuje się za wysoką prowizją.** Łask. zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności proszę skierować do eksp. Kurjera Pozn. pod Kw 2364

Łóżka żelazne,
Łóżka wyścielane,
Umywalki kompletne,
Karnisze do okien,
Drabki domowe,
Młynki do kawy,
Maszynki do mięsa
Siatki do okien

poleca

JAN DEIERLING

Szkolna 3.

Tel. 35-18. Tel. 35-43

Pw 12057-24,100

Od 1 lipca r. b. potrzebny

drogerzysta

dobry fachowiec, ekspedjent. Znajomość języka niem. pożądana. Zgłoszenia z podaniem referencji i odpisami świadectw. dw 6476

Drogerja „Wiktorja"

W. Jankowski, Inowrocław.

Przedstawicielstwo

firmy z branży technicznej lub elektrotechnicznej **przyjmię, posiadam własny samochód** władam językiem polskim i francuskim. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 16933**

40000 zł

poszukuje na pierwszą hipotekę właściciel majątku 1700 morgowego i właściciel 2 domów w Poznaniu. Domy komfortowe, przedwojennej wartości około 1 miljona mk. Zgł. do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16911**

Okazyjnie tanio kamienice na sprzedaż:

Kamienica przy Parku Wilsona cena 400 000 zł, wpłaty 200 000 zł, czynsz roczny 41 000 zł.

Kamienica przy św. Marcinie 120 000 zł, czynsz roczny 9 000 zł.

Kamienica Jeżyce cena 160 000 zł, wpłaty 100 000 zł, czynsz roczny 16 000 zł.

Willa 15 pokojach i 4 parcele cała wolna, cena 200 000 zł, wpłaty 100 000 zł.

Willa o 10 pokojach cała wolna przy ul. Matejki, cena 125 000, wpłaty 60 000 zł.

Folwarczek 86 mórg pszennej ziemi z całym inwentarzem, dworek 7 pokoi, śliczny ogród, cena 43 000 zł.

Folwarczek 82 morgi, dworek 7 pokoi przy Poznaniu, cena 95 000 zł. zw 16 934

Dobra rycerskie 1 150 mórg, cena 400 000 zł na sprzedaż.

Kudliński, jubiler Niegolewskich 10a, telef. 6039.

Techniczka - dentystyczna

samodzielnie pracująca, ze znajomością operat. **potrzebna.** Wyczerpujące piśmienne zgłoszenia z podaniem pensji i odpisem świadectw przyjmuje.

Dentysta Sypniewski,

Kcynia, Rynek.

nw 11055

Dobra egzystencja!

Z powodu choroby właściciela jest w większej miejscowości polskiego Górnego Śląska

REALNOŚĆ

na sprzedaż składająca się: 1) z pierwszorzędnej restauracji; 2) probierni i wyszynku; 3) hurtowni piwa i fabryki wód mineralnych do tego obszerny ogród dla gości i około 1 morgi ogrodu warzywnego, wszystko położone na jednem gruncie. Wpłaty przynajmniej 100 000 zł, cena według ugody. Oferty należy składać do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16 937**

WYDZIAŁ POWIATOWY W ŁĘCZYCY (WOJ. ŁÓDZKIE)

ogłasza

KONKURS OFERT

na stanowisko

a) **Młodszego Inżyniera Drogowego** z poborami według VII grupy płac urzędników państwowych plus 15% dodatku komunalnego.

b) **Technika dla dróg gminnych** z poborami według IX grupy płac urzędników państwowych plus 15% dodatku komunalnego. dw 6487

Wymagania

ad a) ukończone wyższe studja politechniczne (dyplom inżyniera drogowego) i przynajmniej dwuletnia praktyka.

ad b) ukończona szkoła techniczna i przynajmniej trzechletnia praktyka drogowa.

Do oferty należy dołączyć.

1. własnoręcznie napisany życiorys
2. metrykę urodzenia
3. dowód wykształcenia,
4. świadectwa dotychczasowej praktyki,
5. dowód obywatelstwa polskiego,
6. dowód stosunku do służby wojskowej.

Termin składania ofert upływa w dniu 30 czerwca 1929. Posady do objęcia od 1 lipca 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

H. Ostaszewski, starosta.

Samochody

nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Niezwykłe okazje). **„Komna"** Sp. z o. p. **Automobile, Poznań,** ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11 010

OBWIESZCZENIE

Magistrat stołecznego miasta Poznania podaje do wiadomości posiadaczy obligacyj miasta Poznania, że prócz Głównej Kasy Miejskiej **realizować będą kupcny** od wyżej wymienionych obligacyj **Bank Polski** oraz **Bank Miasta Poznania** bez jakichkolwiek potrąceń. nw 11 040/1

Magistrat XII/2.

KONKURS

Kasa Chorych miasta Grudziądza ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko **księgowego — bilansistę** z warunkiem objęcia stanowiska możliwie zaraz. dw 6489

Od kandydatów ubiegających się o powyższe stanowisko wymaga się:

1. wszechstronnej wiadomości fachowej (o ile możności z dziedziny Kas Chorych),
2. dokładny życiorys wraz z odpisami świadectw,
3. metrykę urodzenia,
4. świadectwo obywatelstwa polskiego,
5. świadectwo moralności,
6. referencje.

Tytułem uposażenia wyznacza się VIII grupę urzędników państw. z przewidzianym dodatkiem plus dodatek funkcyjny z możnością osiągnięcia grupy VII. Zgłoszenia przyjmuje się do 25. 6. 1929.

Zastrzega się prawo dowolnego wyboru kandydata.

Zarząd Kasy Chorych miasta Grudziądza

(—) Kędzierski Przewodniczący — (—) Krzywiński Dyrektor p. o.

Inwalidzi, wdowy i sieroty wojenne, poszukują pracy:
8 uczenic biurowych, uczeń biurowy, stenotypistka, 3 maszynistki, 9 książkowych, 3 sekretarzy kancelistów, 14 pomocników biurowych, 6 córek inwalidów wojennych jako początkujące biurowe piszące na maszynie, handlowiec, 20 stróży, 31 woźnych, 38 portjerów, 49 robotników, uczeń rzeźnicki, 5 inkasentów, murarz, 2 dekarzy, tapicer kierownik budowlany, 13 gajowych, 3 polowych, 12 urzędników gospodarczych, pracowni.. rolny, kelner, 7 obuwników, 15 wdów wojennych do całodziennej pracy, 6 magazynierów, 13 chłopców do posyłek, 4 uczenice krawieczyzny, 2 ceglarzy, 2 koszykarzy, uczeń zecerski, 5 siodlarzy, 2 badaczy mięsa, uczeń drukarski, 3 ekspedjentki, 3 ślusarzy, uczeń fryzjerski, uczeń monter maszynowy, szwaczka, włodarz, stolarz, 2 ślusarzy maszynowych, 2 posługaczki, 4 kupców, pielęgniarka laborantka, palacz maszynowy, 3 uczenice do interesu, dozorca, 3 ogrodników, strażnik leśny, tokarz, powroźnik, rzeźbiarz, syn inwalidy w naukę litografa, 3 kołodziei, pisarz podwórzowy, 2 rymarzy, 3 garderobianki, szofer, przykrawacz obuwia, kontroler mleka, blacharz, krawiec i palacz kotła. zw 16 914/15

Łaskawe zgłoszenia uprasza **Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań,** Fredry 7, pokój 47, telef. 29-94.

Poznań, dnia 11 czerwca 1929 r.

Ostrzega się

przed odebraniem skradzionych weksli

p. Marji Maciejewskiej, płatny 3 lipca 1929, na 100,— zł.
p. Stefan Stark, płatny 1 lipca 1929 . . . „ 100,— „
p. Germann, płatny 8 lipca 1929 . . . . „ 80,— „

Franciszek Zawadka
zw 16 923 Górna Wilda 75.

3 N. 1/29.

UCHWAŁA

Względem majątku właściciela ziemskiego **Dr. Bohdana Chrzanowskiego w Młodzikowie,** pow. średzkiego, zostaje, dnia 8 czerwca 1929 r., o godzinie 12,30, **wdrożone postępowanie upadłościowe,** ponieważ **Jan Rożański z Poznania,** ul. Żupańskiego 17, mający wyskarżoną wierzytelność do upadłego dłużnika na 14 860,— zł, z 10% od 22 lutego 1929 r., wniósł **o otwarcie postępowania upadłościowego** a upadły dłużnik przyznał swą niewypłacalność. Zarządcą masy ustanawia się adwokata **Wincentego Stachowiaka w Środzie.** nw 10 780

Wierzytelności **upadłościowe należy zgłosić** do dnia 8 września 1929 r.

Dla powzięcia uchwał co do wyboru zarządcy upadłościowego ustanowienia wydziału wierzycieli i co do przedmiotów wyliczonych w § 132 ord. upadł., wyznacza się termin na dzień 9 lipca 1929, o godz. 10,30, v sali nr. 13, zaś dla sprawdzenia wierzytelności termin na dzień 5 listopada 1929 r., w sali nr. 13, tut. Sądu.

Wszystkim, którzy mają w posiadaniu rzeczy należące do masy upadłościowej lub są coś do masy tej winni, poleca się nie wydawać i nie świadczyć do rąk upadłego dłużnika oraz nakazuje się im by do dnia 8 września 1929 r., zawiadomili zarządcę upadłości o posiadaniu rzeczy i o roszczeniach, dla których domagają się oddzielnego zaspokojenia.

Środa dnia 8 czerwca 1929 r.

Sąd Grodzki.

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 14 czerwca 1929, o godz. 9 przy ul. Wieżowej 10, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: nw 11 069

około 6 kbm. belek oraz kilkanaście kbm. kantówki rozmiaru 8 — 16 cm.

Krawczyk, kom. sądowy — Dąbrówki 14.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 15 czerwca 1929, o godz. 10 przy ul. Fr. Ratajczaka 33, odbędzie się za natychmiastową zapłatą, sprzedaż: nw 11 062

1. **hurt. (książki w większych zapasach),**
2. **wypożyczalnia książek zawartość około 7 000 sztuk,**
3. **4 szafy antykwarycznych książek,**
4. **urządzenie składowe.**

Obejrzeć można pół godziny przed sprzedażą.

Poznań, dnia 13 czerwca 1929.

Magistrat XIII/4.

Wydzierżawienie alei owocowych.

We wtorek, dnia 18 czerwca 1929 r., o godzinie 11 w Gnieźnie, w restauracji „Jagiellońskiej", ul. Wrzesińska 12, odbędzie się **wydzierżawienie drzew owocowych** na następujących drogach:

Gniezno — Zdziechowa — Mączniki,
Popowo — Kowalewo,
Mielno — Mieleszyn,
Sławno — Lednogóra,
Skiereszewo — Kiszkowo — Karczewo,
Działyń — Bojanice,
Gniezno — Witkowo — Wulka,
Witkowo — Powidz,
Witkowo — Skorzęcin,
Witkowo — Folwark,
Witkowo — Czerniejewo,
Gniezno — Września,
Września — Witkowo,
Gniezno — Orchol,
Gniezno — Mnichowo,
Powidz — Przybrodzin,
Malczewo — Jarząbkowo,
Witkowo — Kołaczkowo.

Warunki dzierżawy będą ogłoszone na miejscu przetargu. Do licytacji będą dopuszczeni jedynie ci licytanci, którzy złożą 30,— zł wadjum, zwrotne po ukończeniu przetargu. Czynsz dzierżawny oraz kaucję, której wysokość oznaczy kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego, należy zapłacić po przyznaniu dzierżawy. Opłatę stemplową ponosi dzierżawca. nw 11 060

Gniezno, dnia 12 czerwca 1929 r.

Przewodniczący
Wydziału Powiatowego
(—) Słaby.

L. dz. 4652/29 — IV.

OGŁOSZENIA DROBNE

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Pensjonat

dla przyjezdnych Poznań, ulica Wyspiańskiego 25, w willi przy Wystawie. Cena pokoju z dwoma łóżkami od 8—16 zł. zdw 98 500

1 SPRZEDAŻE

Maszyny

szewskie Singera, cylindrówki, wielka i mała, słupkowe Singera i Mansfelda korzystnie sprzedam. Wszystkie w dobrym stanie. R. Schmidt, Wieleń n/Notecią. nw 11 037

Posiadłość

składająca się z 2½ morgi ogrodu, w tem 1½ morgi sadu owocowego, dom o 4 pokojach w wielkiej wsi kościelnej do sprzedania. Ładna okazja dla emerytów. Zgłoszenia przyjmuje St. Krzemieniewski, Polajewo, telefon 14. zdw 98 460

Pokój

męski z garniturem klubowym okazyjnie na sprzedaż. Informacje telefon 68-69, od godziny 15—17. zdw 98 456

Gospodarstwo

56 mórg I. kl. ziemi od Niemca, budynki dobre, dom 5 pokoi, inwentarze nadkompletne cena 45.000 zł, okolica Września. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 98 534 5

Maszynę

damską Singera jak nową. Zmidziński, Szyperska 3. zdw 98 586-7

Folwarczek

120 mórg ziemi buraczanej, dom 7 ubikacji inwentarze kompletne stacja, szosa, gorzelnia, mleczarnia w miejscu, 58 000, wpłaty według ugody, od Niemca. Wszechpolska Agencja, Poznań, Długa 5. zdw 98 598-9

2 lisy

brązowy i 3 futrzane krawatki nowe w cenie 12 do 20 zł. wysprzedaż. Bryliński, Kanałowa 8. zdw 98 606-7

Majątek

290 mórg ziemi pszenno-żytniej, 60 mórg łąk, dom 7 pokoi, reszta zabudowań I. klasy, inwentarz 8 koni, 26 bydła, 40 świń, martwy nadkompletny, stacja kościół w miejscu, cena 130 000, wpłaty 60 000, sprzeda „Nowość", św. Wojciech 2. zdw 98 632-3

Sypialnię

kompletną dębową za 550 złotych sprzedam. Strzelecka 30, w podwórzu, magazyn mebli. zdw 98 676-7

Kanapę

i lustro sprzedam. Kaźmierczyk, Wodna 13, III. front. zdw 98 741-2

Wózek

dziecięcy niklowy, modny sprzedam. Zimniewicz, Wierzbięcice 49, I. ptr. zdw 98 709-10

Pończochy

piękne, dobre, tanie. A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1. — Specjalny skład pończoch. bpw 3738/39

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem Pw 10 144 5 0.4762

Obrazy

kupuje się najtaniej we firmie Witold Leworski, Wrocławska 36. Specjalność oprawa obrazów. Kw 2340/41

Okazyjne kupno

sprzedam z powodu starości parcele 31 mórg, ziemia pszenno-żytnia z pełnem żniwem bez budynków. Cena 9 tys. zł. Zgłoszenia Orędownik zdw 97 983

Drukarnię

w Poznaniu korzystnie sprzedam jak najprędzej. Oferty Kurjer zdw 98 469

Do sprzedania

piękne jasne rogi łosia. Wiadomość Kurjer Poznański zdw 98 454

Majątek

blisko Poznania w kulturze 1.400 mórg uroczo położony, inwentarze żywe i martwe w komplecie za 650 000 zł do sprzedania, wpłaty 350.000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 509

Formy

cementowych wyrobów cegły, dachówki, rury, używane, okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 510

Motocykl

(Deutsches Depradl), zaraz korzystnie na sprzedaż St. Kawczyński, Spokojna 24, IV. p., I. w. zdw 98 527

Mahoniową

sypialnię tanio sprzedam. Stolarnia, Szyperska 3. zdw 98 572

Samochód

dobrze utrzymany 2.500 zł sprzedam. Roemer, Szewska 12. zdw 98 434

Dom

w małem mieście z składem kolonjalnym, piekarnią oraz skład stroju i tow. krótkich z przyległym owocowym ogrodem sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 423

Motocykl

Sarolea 500 kub. rok 1928, prawie nowy, za cenę 1.900 zł na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 424

Zegarek

złoty wartości 500 zł sprzedam okazyjnie. Adres wskaże Kurjer zdwp 98 411

Gospodarstwo

sprzedam lub wydzierżawię z powodu choroby tanio 56 mórg żywym i martwym inwentarzem, budynki masywne, Wincenty Buda, Słonawy, powiat Oborniki. nw 11 036

Brylant

1½ karat sprzedam. Sieroca 8/9, II., prawo. zdw 98 536

Samochód Ford

lekka półciężarówka szybko bieżąca w dobrym stanie tanio sprzedam. Zgłoszenia od godz. 3 pp. A. Kania, Wodna 15. zdw 98 545

Salonik

biały 10 części tanio sprzedam. Wielkie Garbary 33, II. prawo. zdw 98 604

Skład

cygar papieru i galanterji, przyległem mieszk. na sprzedaż. Zgłoszenia skład fryzjerski, ul. 3. Maja 6. zdw 98 595

Tanio

się ubierzesz umeblujesz w Domu Komisowym św Marcin 78a Pw 8928

Kapustę

oraz ogórki kwaszone w każdej ilości towar zdrowy zaraz sprzeda. M. Jabłoński, kwaszarnia kapusty i ogórków, Poznań, ul. Stawna 6, telefon 53-43. zdw 97 919

Plac

żwirowy w okolicy Poznania kupię. Oferty Kurjer zdw 96 984

Majątek

rycerski 2 000 mórg pszennej ziemi w księstwie, zabudowania masywne, pałac 12 pokoi, kompletne inwentarze, blisko kolei i większego miasta. Cena 1 300 000, wpł. 600 000 lub zamienię na kamienice, dopłata konieczna. Zgłoszenia Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 98 593

Gospodarstwo

prywatne 95 mórg pszennej ziemi, zabudow. masywne, dom 4 pokoje, duży ogród owocowy, nad szosą, kolej w miejscu, autobus. Cena 40 000, wpł. 15 000, hip. 12 000 na 30 lat, kupno okazyjne. Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 98 592

Skład

kolonjalny 3 pokoje kuchnia przy ruchliwej ulicy, cena 8 500 sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 98 637

Sprzedam

lub wydzierżawię swoją fabrykę bez konkurencji na Pomorzu z powodu choroby, ewtl. przyjmuję reflektanta do spółki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 96 929

Antyki

wielki wybór Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 2339

Okulary

oraz wszelkiego rodzaju szkła, sprzedaje najtaniej A. Matysiak, św. Marcin 9-10 obok kościoła. bpw 885

2 siodła

dobrze utrzymane z czaprakami i uzdeczkami kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny do ekspedycji Kurjera zdw 98 147

Skład

konfekcji, bławatów przy Starym Rynku i 3 pokojowe mieszkanie zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 98 202

Kiosk

sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 18, Niewiecki. zdw 98 654

Rzeźnictwo

z całkowitem urządzeniem motorowem, przyległe 2 pokoje, kuchnia z powodu stosunków rodzinnych korzystnie wydzierżawię. Kujawa, Leszno, Krasińskiego 17 rw 5368

Pianino koncertowe

światowej sławy przedwojenne sprzedam. Adamska, Marszałka Focha 108, front I. wejście. zdw 98 189

Rower

sprzedam tanio półwyścigowy — Zawadzkiego, Bukowska 7, Stachowiak. zdw 98 384

Parcele

ogrodniczo - budowlane naprzeciw lotniska. Zgłoszenia Matejki 51, parter, prawo, Przybora. Pw 58,364

3 Fordy

samochody nowe, osob. i ciężarowe tanio sprzeda (model 1929), „Komna" Sp. z o. p. Automobile Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85, telefon 77-67 i 54-78 nw 11 014

Skład

(narożnikowy) kolonjalny do którego inne artykuły można dołączyć z mieszkaniem w mniejszem mieście sprzedam z powodu nawału innej pracy. Zgł. do Kurjera Poznańskiego zdw 98 139

Lampa

bronzowa, wisząca, nadająca się do gazu i elektryczności na sprzedaż. Półwiejska 41, I. prawo. zdw 98 016

Drukarka biurowa

z czcionkami i aparatem do składania czcionek okazyjnie do sprzedania. Oferty pod zdw 98 017

Kostjum

suknie sprzedam. Młyńska 3, III. lewo. zdw 97 166

Motory elektryczne

AEG, 220 wolt 4 KM. Bergmann 220 wolt, 3 KM. Bayerische Elektr. Werke, 1½ KM. 220 wolt, Kontz 440 wolt, 5 KM. całkowicie kryty sprzeda bardzo korzystnie udzielając na każdy motor gwarancję Franpol, Grobla 27. zdw 98 699

Pianino

czarne nowe sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 630

Fabryka wód mineralnych

hurtownia piw, w ruchu z powodu ważnej zmiany, korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 98 669

Wózki

sportowy i duży sprzeda. Wodna 10, II. prawo. zdw 98 665

Willa

Poznaniu z ogrodem owocowym, bez długu, cena 43 000 złotych, wolne 7 pokoi z kuchnią. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 189-23,28

Skład

kolonjalno - delikatesowy z urządzeniem i towarem, 2 okna wystawowe, 3 pokojowem mieszkaniem w powiatowem mieście, 30 lat istniejący za 8 500 zł sprzeda Neyman i Spółka, Piekary 5, tel. 39-75. zdw 98 713

Uwaga Sportowcy!

francuskie rowery wyścigowe i turystyczne sprzedaje korzystnie Franpol, Grobla 27. zdw 98 698

Dziewczyny

do sprzedaży lodów ulicznych potrzebne. Wojciechowski, Marsz. Focha 94. zdw 98 673

Okazja

Fortepian koncertowy zagraniczny luksusowe wykonanie. Obraz z 17 wieku szkoła hol. sprzedam tanio, Zabłocka, Aleje Marcinkowskiego 1. Kw 2374

Stół

rozciągany sprzedam. Łąkowa 18a IV. lewo. zdw 98 700

Sklep

Duży sklep przy Rynku w Ostrowie i 2 pokoje z kuchnią zaraz do odstąpienia. Fr. Urbaniec. — Ostrów, Rynek 18. Znaczek na odpowiedź. nw 10 96

Gospodarstwo

podmiejskie 23 mg. z żywym i martwym inwentarzem budynki murowane korzystnie na sprzedaż. Neyman i Ska, Poznań, Piekary 5. zdw 98 712

Skład

cukierków i papieru dobrze zaprowadzony sprzedam korzystnie. Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod „100". Pw 12 023

Samochód

osobowy F. N. K. M. 10/28 nadający się również na ciężarówkę, reklamówkę, maszyna w porządku bardzo tanio sprzedam. Adres wskaże „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 12 028-24,28

Dobrze

zaprowadzony skład kolonjalny w Poznaniu 3 pokojowem mieszkaniem na sprzedaż. Piśmienne zgłoszenia Kurjer zdw 98 774

Dom

piętrowy, 2 składy 17 ubikacyj mieszkaniowych, cały dom wolny zaraz na sprzedaż. Cena 33.000, wpłaty 15—20.000 zł, znajdują się wszelkie wyższe szkoły, gimnazja Miasto liczy 12.000 mieszkańców. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 98 777

Gospodarstwo
36 mórg koło Jarocina budynki murowane, żywy, martwy inwentarz zaraz na sprzedaż. Cena 21 tys., wpłaty 15.000. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 98 780

Piekarnia
połączona cukiernią, mniejszym mieście około 8.000 mieszkańców od Poznania 28 klm. piec patentowy, na dłuższe lata do wydzierżawienia. Objęcie 8.000 zł mieszkanie 6 pokojowe. Zgłoszenia Sowiński, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 98 781

Gościniec
składem kolonjalnym wielkiej wsi kościelnej, dwa dwory 4 morgi ziemi, 6 pokoi, na 5 lat do wydzierżawienia, powiat Poznań. Objęcie 4.500 zł. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcin 22. tel. 18-97. zdw 98 782

Willa
ośmiopokojowa wolna z wszystkiemi wygodami, ładnym ogrodem, blisko tramwaju, potrzebna gotówka 30.000. Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 98 784

Restauracja
miejsce wycieczkowe Poznania za 2 000 złotych odda: „Wielkopolska Centrala", Ślusarska 2, II. zdw 98 718

Folwarczek
prywatny 156 mórg, ziemia pszenna 10 łąki, duży sad, budynki masywne, nowo budowane. Inwentarz żywy, martwy kompletny. Wszystko starannie uprawione i obsiane. Cena 72 000 zł. wpłaty 27 000 złotych. „Wielkopolska Cent.ala", Ślusarska 2, II. zdw 98 719

Koń
roboczy tanio na sprzedaż obejrzeć można wieczorem godz. 7—8 Górna Wilda 139, Ratajczak. zdw 98 752

Gospodarstwo
6 mórg ogrodu, 6 mórg dzierżawy i skład rzeźnicki, sprzedaż piwa i wina, jedna stacja od Poznania cena 30.000 zł, wpłaty 15.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 794

Motocykl
„Indjan" sprzedam. Adres Kurjer zdw 98 795

Samochód
„Berlet" przechodzony, nowoczesny w dobrym stanie; nowe opony, z nasadzką tanio do nabycia. Zgłoszenia od Kurjera zdw 98 808

Zakład
św. Jana w Gnieźnie, dawniejszy Szpital podaje do wiadomości że ma na sprzedaż stół i szafę z instrumentami operacyjnemi. zdw 98 803

Samochód
limuzynkę 4 osobową najnowszy typ sprzedam szybko decydującemu reflektantowi za 6 tysięcy z powodu śmierci ojca. Oferty Kurjer zdw 97 305

1.400 mórg dzierżawa
w województwie warszawskiem, ziemia pszenna. Gorzelnia, objęcie 200.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 197-23.80

Wielkopańska willa
luksusowa, w pięknym parku, ogród owocowy, w mieście powiatowem, wyższe szkoły na miejscu 12 dużych pokoi, garaże i składy, cena 110.000 złotych, wpłaty 50 tys. złotych. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 190-23 25

Dwór
o kilkunastu pokojach w parku, nad wodą i lasem, do tego 90 mórg ziemi buraczanej i łąki do odstąpienia za 40.000 zł reszta renta na kilkadziesiąt lat. Zgłoszenia Kurjer dw 6458

Hotel z rąk niemieckich
wspaniały gmach, pierwszorzędny interes dla Polaka, z pełną koncesją, bardzo dochodowy, w mieście powiatowem, za bezcen na sprzedaż. Cena 95.000, wpłaty najmniej 50.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 195-23.73

Folwark
244 morgi, ziemia dobra, żytnia, w kulturze, dom 7 pokoi w ogrodzie 8 morgowym, piękne położenie, inwentarz żywy i martwy, cena 110.000 złotych, wpłaty 70.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 192-23.31

Folwark
360 mórg, w tem 280 mórg pszenno-buraczanej ziemi, 8 mórg łąk, 40 mórg lasu starodrzew, 20 zagajników, pałac 20 pokoi w parku 8 morgowym, inwentarz żywy i martwy kompletny, ziemia drenowana, w jednym planie, w kulturze, blisko Gdyni, cena 165.000 złotych, hipoteka Banku Rolnego 8 proc. amortyzacyjna 85.000 złotych, reszta gotówką 80.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17. Pw 11.191-23.28

Wózków
dziecięcych wybór. — „Światek dziecięcy", Kraszewskiego 11. zdw 95 887

Dorożkę
samochodową, zegarem i koncesją sprzedam. Ul. Marszałka Focha 55b. III. p., lewo. zdw 97 702

Dla
emeryta lub ogrodowego w Tczewie przy Wiśle na sprzedaż ładny domek jak nowy 4 pokoje kuchnia, sklepy, chlewy, duży ogród ca 2 morgi przeszło 60 drzew owocowych za 16 000 zł Bliższych wiadomości udzieli Stanisław Walczak, Tczew ul Żuławska 2 zdw 96 718

Konia
karą klacz lat 9 nadającą się do wszystkiego sprzedam. Krauthofera 5, (Górczyn). Pw 12 064-55 60

Minerwę
6-osobową w bardzo dobrym stanie na nowych gumach tanio sprzedam, lub zamienię na ciężarowy. St. Krystek Koźmin, tel. 75. zdw 98 122

Kiosk
dobrze zaprowadzony i handel mleka oraz nabiału, z powodu wyjazdu, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 140

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 952

Kupię
rower damski w dobrym stanie Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 97 65€

Samochód
landolet lub limuzynę kupię w bardzo dobrym stanie na weksle. Zgłoszenia pod zdw 97 703

Składu
z 2 pokojami przy ruchliwej ulicy poszukuję. Oferty Kurjer zdw 98 042

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisowy Podgórna 2 P 8929/30

Olejarnię
mechaniczną z prasą gniotownikiem brażnią w dobrym stanie kupię. Łaskawe oferty z podaniem cen skierować do „Par" Toruń, pod nr. 359. Pw 12 018-64.221

Samochód
Ford w zdrowym stanie sprzedam korzystnie. Wejman. Kościelna 24, (Jeżyce). zdw 95 0..

Drukarnię
w powiatowem mieście kompletnie urządzoną kupie Szczegółowe oferty prosi się składać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 97 239

Pianino
kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 97 707

Kupię
akumulator 6 volt do samochodu „Ford" w beznagannym stanie. Zgłoszenia tel. 27-58. zdw 98 421

Szafy
żelaznej, używanej lecz w dobrym stanie poszukuje się natychmiast w celu kupna. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 98 428

Kupię
dom z składem lub willkę, okolica obojętna, wpłata 8—10 tys. zł, mieszkanie zaraz wolne podanie dokładnego opisu do Kurjera zdw 98 443

1—2 wagony
słomy długiej i prasowanej, najchętniej od producenta kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 506

Wyżła
dobrego w drugim polu kupię zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 524

Kupię
ciężarówkę 1½ — 2 tonn. mało używaną. Zgłoszenia Guziński. Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 3755

6 KAMIENICE

Kamienica
w okolicy Parku Wilsona mieszkania 5 i 6 pokojowe, słoneczne z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia poważnych reflektantów z gotówką do Kurjera zdw 98 021

Kupię
dom w centrum miasta, przynoszący około 10.000 dochodu z wolnem 4 pokojowem mieszkaniem przy wpłacie 45 000 reszta hipoteka, wprost od gospodarza Zgłoszenia Kurjer zdw 98 453

Willa
za miastem 5 pokoi, kuchnia, śpiżarka, pokój służącej, łazienka, w ogrodzie 20 drzew owocowych, ślicznem położeniu zaraz do sprzedania. Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer zdw 97 976

Objekt
fabryczny centrum m Poznania 1.000 kwm. powierzchni sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 475

Kamienica
nowoczesna, Jeżyce, większe mieszkania, dochód 7.000 zł rocznie cena 95.000 zł, wpłaty 40—50 000 sprzedam spiesznie. Oferty Kurjer zdw 98 684

½ kamienicy
centrum przy ruchliwej ulicy dochód roczny 8 000 złotych, cena 65 000, wpłaty 35 000, spiesznie sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 98 729

7 PIENIĄDZ

Poszukuję
pożyczki 1.000 złotych na drobne nieruchomości za miesięczna spłata. Kurjer Poznański zdw 98 046

Pożyczki
6—8 tysięcy poszukuje na hipotekę, procent podług umowy budynek, wartości 100.000 zł. Oferty Kurjer zdw 98 415

Poszukuję
2—3.000 zł pod zastaw, wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 98 203

Wspólnika
poszukuje z kapitałem 30—40 tys. zł do 2 dobrze zaprowadzonych interesów detalicznych konfekcji. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 199

Szukam
wspólnika z większem kapitałem do rozszerzenia przedsiębiorstwa jedynego w Polsce. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 405

5.000—8.000 zł
pożyczki z zabezpieczeniem zaciągnie poważne na zdrowych fundamentach stojące przedsiębiorstwo. Zgłoszenia pod zdw 98 103

5.000
do 8.000 zł wypożycze. Podaż zabezpieczenie, procent. Oferty Kurjer zdw 98 439

Która
osoba, nie mająca sposobności obracać pieniądzem przyłączy się z 2—8 tys. zł do ubocznego zarobkowania. Sprawa absolutnie pewna Zyski wysokie. Oferty Kurjer zdw 98 458

Wspólnik
w młodszym wieku do zaprow. fabrykacji masowego artykułu od 4.000 zł potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 482

5.000 zł
oraz żywy i martwy inwentarz. później więcej gotówki włoży dzielny kupiec do jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. — najchętniej młyn, skład paszy, węgla etc. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 98 533

Wspólnika lub wspólniczki
z kapitałem 200.000 zł na czysto roczny dochód 100.000 zł z mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 650

10.000 zł
ulokuję w przedsiębiorstwie samochodowem lub pokrewnem. Oferty Kurjer zdw 97 744

Wspólnika
do hurt. kolonj. który przejmie kierownictwo, poszuk. Zgłoszenia z podaniem posiad. gotówki do Kurjera Pozn. zdw 98 664

Rzutkiego
kupca lub hurtownika do sprzedaży artykułu bezkonkurencyjnego z kapitałem od 10.000—15.000 zł w branży metal poszukuje. Oferty Kurjer zdw 98 678

Kto
pożyczy solidnemu przedsiębiorstwu 15 000 zł zwrotne w ciągu roku 18.000 z równomiernym spłacaniem tygodniowo 345 zł Gwarancja zupełnie pewna. Oferty Kurjer zdw 98 679

Poszukuję
udziałowca z kapitałem około 7 tys. zł na miejsce ustępującego do prosperującej fabryki. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 779

Na
4 miesiące pożyczę od kogo 4.000 zł na 10% miesięcznie. Gwarancja dobry weksel. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 98 785

1.000—2.000
poszukuje. Gwarancja właściciela realności. Oferty Kurjer zdw 98 725

2—3.000
poszukuje. Gwarancja właściciela domu. Oferty Kurjer zdw 98 727

10
do 15 tysięcy zł pożyczki na I. hipotekę na nieruchomość miejską wart. 80 tys. zł poszukuje, dam 12% w stos. rocz. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 98 809

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokoje z meblami II (Jeżyce) korzystnie oddam, zaraz wolne. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 022

5
pokoi I. piętro, kompletna renowacja 6 000 w tem dwa lata dzierżawa, natychmiastowe objęcie. Wszechpolska Agencja, Długa 5. zdw 98 603

3 pokoje
z kuchnią umeblowane na czas wystawy do wynajęcia z używaniem kuchni. Wiadomość ul. Spokojna 15a, II., Łazarz. zdw 98 508

Mieszkanie
komfortowe, 4 pokoje i kuchnia przy ulicy Bukowskiej 43 w podwórzu parter, lewo za zgodą gospodarza natychmiast do oddania. Obejrzeć można pomiędzy 2—5 po południu. zdw 98 520

Mieszkanie
5 pokojowe, komfortowe na parterze z całkowitem umeblowaniem nowem, zaraz odstąpię poważnym reflektantom. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 580

Mieszkanie
komfortowe umebl. 5 pok. centrum I. piętro, odstąpię. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 609

Mieszkanie
5 pokojowe, I. piętro, 6 000 w tem dwuletnia dzierżawa, odda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 98 638

Mieszkanie
pokój i kuchnię odstąpię. Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja. zdw 98 606

Mieszkania
za dzierżawę jeden do czteropokojowych. Adres Kurjer zdw 98 615-6

Mieszkania
poleca „Informator". Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 98 697

Pokój
dla małżeństwa wskaże. Nowość, św. Wojciech 2. zdw 98 635-6

Mieszkanie
dwupokojowe, kuchnia, łazienka w centrum oddam zaraz. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 98 674

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią za roczną dzierżawę. Wielki wybór większych mieszkań. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 98 721

Mieszkania
każdej wielkości za dzierżawę zaraz wolne odda „Komis". Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 98 735

Mieszkania
1, 2 pokojowe z kuchnią wprost od gospodarza odda Jackowiak, Wroniecka 12, od 9—3. zdw 98 755

Mieszkanie
front 3 pokojowe, kuchnia, słoneczne, balkon, łazienka, światło elektryczne, okolica Wielkich Garbar, kompletnie nowocześnie urządzone oddam za zgodą gospodarza 9 500 zł gotówka. Adres wskaże Kurjer zdw 98 762

Mieszkanie
komfortowe 7 pokojowe w śródmieściu do wynajęcia. — Oferty Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6, pod „5353". Kw 2377

9 SZUKA MIESZK

Pokoju
z kuchnią poszukuje młode bezdzietne małżeństwo, wprost od gospodarza. Dzierżawa za rok lub dwa zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 156

Który
z pp. właścicieli domu odstąpi młodemu małżeństwu mieszkanie jedno lub dwupokojowe z kuchnią? Łaskawe oferty proszę do ekspedycji Kurjera pod zdw 98 824

Mieszkania
1—2 pokojowego i kuchnią poszukuje młode małżeństwo wprost od gospodarza Czynsz za 1—2 lat zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 98 467

Mieszkania
3 pokojowego z kuchnią wprost od gospodarza w centrum poszukuje. Czynsz zgóry, Oferty Kurjer zdw 98 492

Pokoju
z kuchnią lub próżnego pokoju poszukuje bezdzietne niemłode małżeństwo. Płacę zgóry. Oferty prosze do Kurjera zdw 98 511

Dwa
lub jeden pokój z kuchnia poszukuje od gospodarza za roczną dzierżawą mała solidna rodzina Oferty Kurjer zdw 98 529

Mieszkania
2 lub 1 pokojowego lub pokoju próżnego z używ. kuchni poszukuję zaraz, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 537

Mieszkanie
3—4 pokojowe poszukiwane w Poznaniu wprost od gospodarza. Dzielnica obojętna. Czynsz za rok zgóry. Oferty do Kurjera zdw 98 553

Młode
małżeństwo poszukuje zaraz mieszkania pokoju z kuchnią wprost od gospodarza, czynsz zgóry rok lub dwa. Oferty Kurjer zdw 98 682

Mieszkania
2 pokojowego z kuchnią poszukuję wprost od gospodarza, płacę czynsz za dwa lata zgóry, dzielnica obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 740

Mieszkania 3—4 pokojowego
z łazienką w Poznaniu poszukuje od 1. 10 29. wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty z warunkami pod litery L. M. Buk, skrzynka pocztowa 18 zdw 98 799

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój i kuchnię z portjerstwem na podobne. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 459

4 pokojowe
mieszkanie zamienię na 3 pokoje, ul. Dąbrowskiego 4 zdw 98 351

Zamienię
wykwintne mieszkanie portjerstwo, na pokój, kuchnię bez portjerstwa, śródmieściu lub Jeżycach. Mylna 15, suterena lewo. zdw 98 499

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznem lepszemu panu do wynajęcia Pościel i bielizna pożądana. Śniadeckich 18, drugie piętro, lewo. zdw 95 950

Pokój
frontowy umeblowany wynajmę. Wielkie Garbary 18, III. lewo. zdw 98 309

Pokój
dla 2 panów. Półwiejska 29, parter, prawo. zdw 98 331

Pokój
ładnie umeblowany u samotnej osoby dla przyjezdnych lub na stałe w pobliżu Wystawy Małeckiego 26, II. zdp 98 549

Pokoje
umeblowane, także dla małżeństwa, stale wynajmuję, także proszę zgłaszać „Pawilon". Marszałka Focha 112a. Kw 2321

Śródmieście
pokój ładny dla dwu (jednego) inteligentnych panów tanio wynajmę, ewentualnie z utrzymaniem. Składowa 1, II. wejście IV. piętro, prawo. zdw 98 426

Pokój
frontowy solidn. panu wynajmę. Plac Nowomiejski 6a, parter. zdw 98 427

Pokój
umeblowany elegancki zaraz lub 15 6. do wynajęcia Matejki 5, III., prawo. zdw 98 43

Pokój
umeblowany z balkonem i elektr. oświetleniem dla solidnego pana do wynajęcia. Wierzbięcice 5. III., lewo. zdw 98 446

Małżeństwu
wynajmie pokój używanie kuchni. „Fragut", Kozia 21. zdw 98 628

Pokój
umeblowany na 2 osoby zaraz do wynajęcia, oświetlenie elektryczne. Pościel pożądana. Woźna 1, I. zdw 98 631

Pokój
ładny tanio wynajmę dla panów, pań zaraz. Szudarek, Dąbrowskiego 35-37. zdw 98 639

Nobliwy
pokój inteligentnej osobie zaraz do wynajęcia. Wały Jagiełły 18, part., lewo. zdw 98 642

Pokój
do wynajęcia zaraz z oddzielnem wejściem w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 98 668

Przyjmę
panów na pokój. Słowackiego 36, wysoki parter, prawo. zdw 98 662

Pokój
umeblowany, balkonowy dla bezdzietnego małżeństwa wynajmę zaraz. Patr. Jackowskiego 35, parter, prawo. jw 1 988

Dwa pokoje
z czterema łóżkami ewentl. i leżanką na I. piętrze, balkon na trzy miesiące tanio wynajmę zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 613

Pokój
umeblowany dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Gen. Prądzyńskiego 55, III. prawo. zdw 98 612

Umeblowany
pokój elegancki, niekrępujący wynajmę. Okolica Kaponiery. Adres Kurjer zdw 98 461

Pokój
z używaniem kuchni dla pań. Żupańskiego 3, I., wprost zdw 98 064

Pokój
umeblowany bezdzietnemu małżeństwu wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 98 471

Pokój
wynajmę. Ozdowska. Zwierzyniecka 8. zdw 98 703

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Jeżycka 2, I. p., prawo. zdw 98 706

Pokój
ładnie umeblowany na czas Wystawy tanio wynajmę. Górna Wilda 44, III. prosto narożnik Szwajcarskiej. zdw 98 708

Słoneczny
balkonowy pokój z utrzymaniem lub bez wynajmę. Dąbrowskiego 23 III. prawo. zdw 98 714

Balkonowy
pokój lepszy najchętniej z utrzymaniem wolny. Mostowa 33, I. prawo. zdw 98 715

Pana
na wspólny pokój Mostowa 5, Lindenberg. zdw 98 691

Frontowy
wspólny pokój z obiadami 75. Św Marcin 29, III. zdw 98 686

Dobrze
umebl. pokój front. z balk. od 15. 6. do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 36, II., prawo. jw 2005

Pokój
umeblowany czysty do wynajęcia. Półwiejska 38, I., prawo. zdw 98 160

Pokój
umeblowany dla pana do wynajęcia. Graniczna 13, II. lewo. zdw 98 570

Pokoje
frontowe z niekrępującem wejściem zaraz. Patrona Jackowskiego 29, II., lewo. zdw 98 478

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Małeckiego 33, I., prawo. zdw 98 480

Pokój
umeblowany lepszemu panu, wynajmę od 15. 6. (Łazarz). Kanałowa 10, wejście Kolejowa I., lewo. Zgłoszenia 11—13. zdw 98 494

Pokój
2 osoby. Plac Asnyka 1, II. zdw 98 488

Balkonowy
pokój elektryczność, łazienka wolny. Ratajczaka 11a, 3 wejście III., lewo. zdw 98 493

Pokój
umeblowany 1—2 lepszych panów wolny. Kanałowa 4, II. Łazarz zdw 98 689

Pokoje
dwa dobrze umeblowane osobne wejście starszemu solidnemu panu zaraz wynajmę Nowy Rynek 5, I. zdw 98 680

Samotna
pani wydzierżawi pokój słoneczny czysty dla 1 lub 2 panów. Oferty Kurjer zdw 98 681

Umebl.
3 pokoje razem lub oddzielnie. Strzelecka 25, III. prawo. zdw 98 670

Frontowy
słoneczny dobrze umeblowany pokój od 15. lub 1. dla dwóch panów. Rybaki 28, Sobierajski. zdw 98 671

Słoneczny
balkonowy miły biały odnowiony pokój, ewtl dla 2 osób wynajmę. Widok na ogródki i ulice. Jeżyce, Poznańska 27a, w podw. prosto II. ptr., prawo. zdw 98 504

Pokój
ładny, słoneczny wynajmę inteligentnemu panu. Czajcza 2a, I. ptr., lewo. zdw 98 505

Pokój
słoneczny czysty wynajmę. 3 Maja 5, III., lewo, front. zdw 98 515

Pokój
na 1—2 osoby z utrzymaniem wynajmę. Fredry 4, III. front. zdw 98 737

Pokój
wynajmę na krótszy lub dłuższy czas. Kraszewskiego 19, III., prawo. zdw 98 540

Pokój
dobrze umeblowany oddam, elektryczność, telefon, Mylna 18. zdw 98 543

Pokój
frontowy umebl. 1 lub 2 osoby zaraz. Półwiejska 3, III. p., lewo. zdw 98 544

„Informator"
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych złotych 3—5 dziennie. Ratajczaka 15, (Pasaż Apollo). Tel. 58-17. zdw 98 695

Pokój
dla 2 panów od 1. 7. Kalkowska, Wierzbięcice 57. zdw 98 789

Pokój
od 15. 6. wolny. Plac Sapieżyński 7, restauracja. zdw 98 716

Dwa
pokoje dla panów lub małżeństwa do wynajęcia od 15. lub 1. 7. Warchlewski, Przecznica 2. zdw 98 720

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 35, II. prawo. zdw 98 731

Pokoje
z front. wynajmę dla 2 panów. Ul. Mostowa 5, III. ptr. zdw 98 732

Pokój
umeblowany dla 2 panów przy Alejach Marcinkowskiego do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 98 736

Frontowy
słoneczny umeblowany wynajmę inteligentnemu panu od 15. 6. Półwiejska 13, II. lewo. zdw 98 562

Sew. Mielżyńskiego
pokój z balkonem na stałe dla dwóch panienek lub jednej zaraz lub od lipca do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 738

Kwatery
na 50 osób. Dąbrowskiego 52. zdw 98 743

Elegancki
słoneczny pokój z wszystkiemi wygodami na stałe lub chwilowo Poznańska 58 a, II. lewo (narożnik Mickiewicza). zdw 98 75

Pokój
niekrępujący 50 zł. Zgłoszenia Chełmońskiego 2, III. zdw 98 761

Pokój
do wynajęcia. Wilda, Dolina 3, II. prawo. zdw 98 765

Panience
z własną pościelą pokój wynajmę Skarbowa 17, podwórze ptr. zdw 98

Przyjmę
2 panów na wspólny pokój Skarbowa 21, 2 wchód, III. ptr. Skowiak. zdw 98 7

Sew. Mielżyńskiego 25 a
II. prawo. 2 umebl. pokoje jeden bez pościeli. zdw 98 746

Śródmieście
pokój 1—2 osoby utrzymaniem po 130.—. Adres wskaże Kurjer zdw 98 747

Czysty
pokój z utrzymaniem solidnemu panu lub pani z własną pościelą i bielizną od 15. 6. do wynajęcia Rattay, ul. Działyńskich 9, I. lewo. zdw 98 548

Pokój
umeblowany przy ul. Grunwaldzkiej dla inteligentnych osób do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 98 550

Pokój
umeblowany wynajmę. Wielkie Garbary 1, Jankowska. zdw 98 555

Pokój
umeblowany. Półwiejska 6, I. Białkowska. zdw 98 564

Pokój
frontowy na 1—2 osoby zaraz wolny. Sarnowski, Ogrodowa 2, I. zdw 98 568

Pokój
panom utrzymaniem zaraz wynajmę. Tafelska, Ratajczaka 33, III. lewo. zdw 98 557

Sympatyczny
pokój z klatki schodowej z 1 lub 2 łóżkami wynajmę od 15. 6. — Chwaliszewo 70, II. p zdw 98 574

Pokój
2 panom od 15. 6. Plac Nowomiejski 5, trzecie wejście, parter, lewo. zdw 98 576

„Informacja"
św. Marcin 11, poleca pokoje od 20 złotych, przyjezdnem 3 złote na dobę. zdw 98 577

Pokój
umeblowany inteligentnemu panu wynajmę. Łąkowa 4 a, II. prawo zdw 98 578

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Samoliński, Żupańskiego 22. zdw 98 579

Krawcową
przyjmę na wspólny pokój tanio. Adres Kurjer zdw 98 581

Wspólny
pokój panu wynajmę. Warczyński, Kozia 15. zdw 98 608

Frontowy
słoneczny czysty pokój wynajmę. Półwiejska 37, III. lewo. zdw 98 605

Solidnego
pana przyjmę na wspólny pokój z synem. Adres wskaże Kurjer zdw 98 864

Umeblowany
pokój wynajmę. Niegolewskich 2, I. lewo. zdw 98 621

Małżeństwu
bezdzietnemu natychmiast pokój do wynajęcia u samotnej wdowy. Kolczyńska, Górna Wilda 111, III. p. zdw 98 623

Pokój
umeblowany dla 2 panów do wynajęcia. Kraszewskiego 19, IV. pr. zdw 98 645

Pokój
duży, ładnie umeblowany 1 lub 2 osobom solidn. wydzierżawi zaraz. Patr. Jackowskiego 31, II. Mroczkiewicz. zdw 98 648

2 pokoje
razem lub pojedyńczo zaraz do wynajęcia w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 98 651

Pokój
do wynajęcia Zielona 2, dom ogrodowy II. prosto. zdw 98 657

Pokój
frontowy, balkonowy, elektryka panu wynajmę. Wielka 18, III. prawo. zdw 98 656

Pokój
ładnie umeblowany z niekrępującem wejściem dla inteligentnego pana. Wodna 11, I. rw 5369

Ratajczaka 10, I.
pokój frontowy z dwoma łóżkami do wynajęcia. zdw 98 522

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
skromnie umebl. poszukuje urzędnik. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 98 410

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje średniego pokoju z używaniem kuchni. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 448

Pokój
Chudzicka, Rzeczypospolitej 2. zdw 98 620

Poszukuje
urzędniczka od gospodarza pokoju z kuchnią lub samego pokoju, płaci 1—2 lat zgóry dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 98 503

Pokoju
poszukuje od 1. 7. panienka, najchętniej w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 98 530

Pokoju
jednego lub dwóch na biuro w śródmieściu poszukuję. Zgłoszenia Kurjer rw 5370

Poszukujemy
umeblowanych pokoi na stałe i dla przyjezdnych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 98 696

Poszukuje się
dla pana pokoju umeblowanego z osobnem wejściem, w śródmieściu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego bpw 3754

Pokoju
umeblowanego bez pościeli w śródmieściu (możliwie z osobnem wejściem) poszukuje młode bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia pod zdw 98 758

Pokoju
próżnego poszukuje pan. Oferty Kurjer zdw 98 418

13 LOKALE

Ubikacyj
około 300 kwmtr. na Łazarzu lub w śródmieściu poszukuję na fabrykację cukierków Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 98 100

Lokal jednopiętrowy
na fabryczny warsztat ewentl. z mieszkaniem zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Szamarzewskiego 11. zdw 98 158

Ubikację
półsuterenową na warsztat, składnicę oddam. Adres wskaże Kurjer zdw 98 507

Poszukuję
zakładu fotograficznego z podaniem warunków objęcia. Wróbel, Poznań, Cieszkowskiego 5. zdw 98 644

Składy
poleca także poszukuje takowych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 98 694

2—3 pokoi
poszukuje na biuro poważna instytucja naukowo-techniczna. — Adresować do Kurjera pod zdw 98 756

Skład paszy
kompletnie urządzony sprzeda. — Deierling, Górna Wilda 160 zdwp 98 757

14 DZIERŻAWY

Składnica
fabryczna. Dąbrowskiego 78a. zdw 97 673

Skład
cztery pokoje i kuchnia w najlepszem położeniu miasta Grodziska od 1 lipca wprost od gospodarza do wynajęcia. Michał Wosiński, Grodzisk, ul. Szeroka. nw 11 023

Willa
w mieście powiatowem, położona w ogrodzie, 10 minut od miasta zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 322

Poszukuję
składnicy wielkości około 200 do 300 kwm. możliwie z wjazdem dla samochodu ciężarowego. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 98 452

Lokal
na warsztat i mieszkanie za tysiąc złotych do nabycia. Dzierżawa tania. Oferty Kurjer zdw 98 468

Wydzierżawię
kiosk na 15 lat dobrze prosperujący z powodu choroby żony do objęcia potrzeba 20 000 zł gotówki. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 513

Skład
z dużemi ubikacjami i wolnem mieszkaniem, nadający się na skład tow. spożywczych natychmiast do wydzierżawienia. Jan Słomiński, Nowy Tomyśl. zdw 98 525

20 mórg
w Górczynie z 2 mieszkaniami a pokój z kuchnią stosowne dla ogrodnika lub furmana, korzystnie do wydzierżawienia i 6.000 mtr. kw. a 3 zł za metr kw. do sprzedania. Zgłoszenia Stary Rynek (Wiankowa) 33 skład cygar. zdw 96 994

Wydzierżawię
plac nadający się na garaże, składnice budowlaną i t. p. położony w górnej części Wildy, wielkości 900 m², 24 m frontu przy ulicy. Oferty Kurjer zdw 98 690

Piekarni
w dobrym położeniu z conajmniej 3 pokojami i kuchnią poszukuję zaraz celem dzierżawy ewentualnie kupna. Zgłoszenia Nowak, p. Spychalski, Złotniki-Kujawskie. zdw 98 802

Gospodarstwo
75 mórg ziemi pszennej z całemi żniwami i inwentarzem kompletnym zaraz do wydzierżawienia. Do objęcia 10.000 zł. Skibiński, Środa, Aleje 4. zdw 98 800

15 LETNISKA

O uzdrowiskach
polskich informuje: Związek Uzdrowisk Polskich, Warszawa Ś-to Krzyska 17, telefon 434-38. nw 10 991

Leśniczówka
przyjmie kilka osób. Sucho. góry, obfite utrzymanie. powiat Ostrzeszów, poczta Siedlików. Leśnictwo Kamola. zdw 98 126

Krynica
Pensjonat Br. Chłapowskiej i T. Sarczyńskiej przyjmuje młode panienki. Opieka rodzicielska i lekarska zapewniona. Cena od 10 zł dziennie. zdw 98 124

Letnisko w Małopolsce
Radłowice od stacji Sambor 2½ km., telefon 23, pokoje duże słoneczne, tennis, kąpiele w Dniestrze, wykwintna kuchnia cena 8.50 od osoby. Otwarte od 15 go czerwca 1929 r. Zgłoszenia Władysław Baranski, Radłowce, — Sambor. zdw 98 129

Gdynia
Pokoje w centrum, trzy minuty do morza. Czerwiec ceny znacznie zniżone. Zgłoszenia: Perfumerja Suwaliński, Skwer Kościuszki. nw 11 019

Hel
Pensjonat „Kujawianka". Pokoje słoneczne. C. Dąbrowskiej. Pp 62.470

Zakopane
ul. Zamojskiego pensjonat „Ruczaj" I. kl. pod kier. M. Sanakowskiej. Dom nowy z komfortem, ładnie położony nad potokiem ,widok na góry, las. Ceny zniżone. nw 11 026

Ośmioklasista
gimn. mat. przyrodn. pragnie spędzić wakacje na wsi wzgl. w leśniczówce w zamian za korepetycje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 96 381

Poszukuję
pokoju w Puszczykowie lub w Puszczykówku dla dwóch osób z utrzymaniem na 3 miesiące. zdw 98 403

Tatarów
nad Prutem „Zofjówka" — pensjonat pierwszorzędny — już otwarty. Pokoje słoneczne z pościelą. Przewyborna kuchnia domowa. Tennis, radjo, dancing. Zgłoszenia na miejscu. nw 10 513

Rabka
Pensjonat „Limba" poleca piękne słoneczne pokoje z utrzymaniem i pościelą. Kuchnia wyborowa. Werandy, tarasy, elektryczność. Na czerwiec jeszcze kilka pokoi. Wiadomość na miejscu. zdw 96 931

Jastarnia
pełne morze Pensjonat „Bałtyk" poleca wygodne słoneczne pokoje, kuchnia doborowa. Zgłoszenia Pensjonat Bałtyk Jastarnia-Hel. zdw 96 930

Morze
pierwszorzędny pensjonat „Morskie Oko" poleca pokoje w jednym gmachu, 2 minuty do morza, las sosnowy. Kuźnica (na Helu) Więckowska. zdp 97 282

Gdynia
Pensjonat Szonertowej obok „Riviery" poleca na sezon: pokoje z widokiem na morze, utrzymanie wykwintne, ceny przystępne. nw 11 028

Kto
chce spędzić przyjemnie miesiące letnie, niech odwiedzi letnisko w pięknej, lesistej okolicy, blisko jezior. Pokoje z utrzymaniem, kuchnia doborowa. Cena przystępna. Promienko, poczta Biskupice, Ziembo. zdw 98 419

Gdynia - Kamienna Góra
poszukuję na lipiec 2 pokoi z prawem używania kuchni. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.52. Pw 12 055-55,53

Letnisko
pokoje wynajmę. Kucharska, Puszczykówko. zdw 98 481

Kapitału
około 15 tys. poszukuje prosperująca fabryka bezkonkurencyjna, zysk i gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 778

16 OSOBISTE

Na bezkrwistość, słabość, wzmocnienie
poleca oryginalne wina najtaniej Sarnowski skład win, Ratusz, (pod filarami). Zaprzysiężony dostawca win mszalnych. rw 5 371

Portret
Józefa Hr. Tyszkiewicza z Litwy wspaniałe dzieło „Męczy Krzesza" sprzedam. Oferty Kurjer zdw 98 474

Za długi
żony mojej Stanisławy z domu Stróżyk, nie odpowiadam. (—) Augustyn Petras, Tarnowo-Podgórne. zdw 98 463/4

Zgadzam się
Ciszak. zdw 98 687

20 LICYTACJE

Sprzedaże
z powodu oddania dzierżawy odbędzie się licytacja inwentarza żywego i martwego w środę 19 czerwca o godz. 10. Gindera, Imielno, poczta Fałkowo stacja Lednogóra. zdw 98 111/12

21 ZGUBY

Zgubiłem
książeczkę wojskową, którą unieważniam. Jan Jankowski. zdw 97 668

Zgubioną
książkę wojskową na nazwisko Piechocki, Władysław unieważniam. zdw 97 672

Zgubione
tymczasowe zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Sosnowiec na nazwisko Jan Pilch unieważniam. zdw 98 130

Tekę
czarną z różnemi drukami, ważne jedynie dla właściciela zgubiono. Uczciwego znalazcę prosi się o oddanie u p. Maciejewskiego, Pocztowa 22. zd 98 559

Zgubiona
w drodze z Czempinia do Poznania kartę azylu na nazwisko Naumenko Dymitr, wyd przez Starostwo powiatu Poznańskiego 3 stycznia 1929 roku unieważniam. zdp 98 414

Zgubiono
książeczkę wojskową na nazwisko Jan Janicki, którą się unieważnia. zdw 98 447

22 ROZMAITE

Smaczne
obiady obywatelskie trzech dań po 1,20 zł poleca Restauracja pod 6-tką. Smoniewski ul. Wroniecka 6. r 5963

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska. Stary Rynek 48. II. bpw 3733

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052,96

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 3747

Fotochemigrafja
wytwórnia klisz drukarskich. — Aleje Marcinkowskiego 1 (pom Królowej Jadwigi). Kw 2366

Pani
dbała o czystość domu każe czyścić na sucho sufity tapety itp jedynie patent masą Renowa' Nie brudzi — bo pochłania kurz i brud Tanio — bo puszka za 4 złote wystarcza na jeden pokój Wytwórnia Laboratorjum Gloria Poznań Półwiejska tel. 28-89 Sprzedawaja drogerje składy farb Gdzie niema drogerja „Gloria" Poznań Półwiejska 8. Pw 9320 15 13

Kto
z naszych gości amerykańskich zechce mi dopomódz do eksperymentalnego leczenia gruźlicy, — własną metodą, w którem z tamtejszych sanatorjów? Adresować Ekspedycja Kurjera Poznańskiego zdpw 97 284

Reparacje futer
solidnie i fachowo wykonuje teraz nadzwyczaj korzystnie. Pospiech pożądany, gdyż w okresie sezonowym panuje nawał pracy. Obecnie korzysta każdy z niskich cen. W. Królikiewicz, Podgórna 6. Pw 11 082-24,93

Farbuję
doskonale obuwie, czapki, walizki, teczki, torebki itp. Pocztowa 16, Sejka. zdw 98 433

Dziewczynkę
1½ roku oddam na własne li tylko porządnej rodzinie. Oferty Kurjer zdw 98 441

Administracje
domów przyjmie długoletni administrator. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 614

Dywany
wszelkie kunsztownie reparujemy. Wytwórnia Dywanów. Oferty rw 5365

Przyjmę
dziecko na wychowanie z lepszych sfer. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 501

Młodszy
urzędnik państw. poszukuje pracy piśmiennej 1—2 godz. po poł. Oferty do Kurjera zdw 98 502

Obiady
kresowe wydaje Karońska, św. Marcin 66/7, 2 podw. I.. lewo. zdw 98 517

Mereżki
maszynowe wykonuje szybko. — Binert, Ratajczaka 11 a, 3 wejście, II. piętro. zdw 98 565

Eleganckie
mody damskie wykonuje prędko i tanio. Słowackiego 39, III. prawo. jw 2 007

Uwaga! Gabinet Leczniczo Kosmetyczny „Halina"
Zawiadamia swoją Szanow. Klijentelę, że zakład został na nowo otwarty od godziny 10—1 i 3—7; niedz. i święta od 11—2. ul. Rzeczypospolitej 4, telefon 22-78. zdw 98 791

Auto
limuzynę, nowe, na dalsze i bliższe tury wypożyczam. Telefon 62-99, 68-93. zdw 98 692

Posłańcy
wszelkie zlecenia listów oraz zwózki załatwia szybko i tanio — „Centrala Ruchu". 3 Maja 3 a telefon 38-00. zdw 98 667

Gospodarzu!
O ile szanujesz swoją kasę, tucz szybko świnie tylko prawdziwą Cetraliną Michałowskiego. Żądaj wszędzie tylko w oryginalnem opakowaniu. rw 5 336-7

Fryzjerka
przyjmuje panie w dom i poza dom. Łąkowa 8, II. pr. front. zdw 98 801

Uwaga Apteki
Magister farmacji, katolik przystąpi do spółki, weźmie dzierżawę lub przyjmie udział z pracą wkładając 15 tysięcy zł. Zorganizuje przy aptece fachowo laboratorjum chemiczno - bakterjologiczne. Zgłoszenia Wilno, Mickiewicza 37, mieszkanie 25. Stefan Oraki. zdw 98 804

Tapicer
naprawia kanapy, leżanki. Goderski u Pokornowskich, Prusa 18. jw 2 008

Wykonuję
elegancką garderobę damską, podług najnowszych żurnali szybko i tanio. Mistrzyni. Wilda, Kilińskiego 12, parter, prawo. zdw 98 538/9

23 OZENKI

Kupiec
kaw. kat. lat 40 pragnie poznać pannę lub wdowę uczciwą, gospodarną z gotówką, aby w przetargu wraz swoją wierzyteln. wspólnie wykupić młyn w mieście pow. z rąk Niemca, albo inną egzyst. założyć i ożenić się. Oferty z fotografją uprasza do Kurjera zdw 98 514

Kawaler
agronom, lat 33, wykształcony, posiadający 100.000 zł gotówki nawiąże korespondencje z inteligentną panią w celu matrymonjalnym Chętnie się ożeni z właścicielką majątku. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 98 569

Uwaga
Biuro „Rekord" największe i najpoważniejsze w Polsce uszczęśliwia ludzi przez umiejętne dobieranie małżeństw. Sprawy prowadzimy honorowo i dyskretnie. Biuro jest w posiadaniu obszernej znajomości z różnych sfer. Tel. 40-18. Skarbowa 15. zdw 98 701

Znajomości
matrymonjalne ułatwia dyskretnie w sferach wyższych, średnich. „Wanda". Fabryczna 35a, dyskrecja zapewniona. zdw 98 733

Dla
kupca przystojnego właściciela składu bławatów poszukuje się odpowiedniej partji, cośkolwiek majątku pożądane, cel matrymonjalny. Zgłoszenia „Wanda", Fabryczna 35a, dyskrecja zapewniona. zdw 98 734

24 NAUKA

Po
wieloletnim pobycie we Francji wróciłam do kraju i udzielam lekcyj francuskiego, oraz konwersacji dorosłym. Zgłaszać się od 4—6 godz. ul. Ułańska 2 Suszyńska. zdw 98 435

Bilans
księgowość załatwiam, lekcyj udzielam. Kurjer zdw 98 491

Lekcyj
niemieckiego resp. konwersacji udzieli w zamian za polskie lekcje. Oferty Kurjer zdw 98 429

25 MUZYKA

Korektor-stroiciel
pianin, fortepianów. Ciechanowski, Poznań Skryta 9, II. piętro. zdw 98 063

Trębacz
może się zgłosić. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28 bpw 3752

Prima wiolonczelista
(Banjo) wolny 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 416

Duet damski
wolny od 1. 7. Dolores Castanello, Inowrocław, ul. Jakóba 16. zdw 96 942

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Maszynistka
znająca prace biurowe także adwokackie, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 811

Bławatnik
poszukuje posady od 15. 6. lub 1. 7. jako młodszy ekspedjent. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Kasprzak, Barcin. zdw 97 187

Cukiernik
samodzielny, starszy poszukuję pracy w cukierni, kawiarni ewtl. piekarni. Oferty Kurjer zdw 96 881

Panienka
z ukończoną szkołą handlową biegła w stenografji i maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 97 592

Starsza
dziewczyna poszukuje posługi na przed południe. Zgłoszenia p. Chwiałkowskich, Fabryczna 35. zdw 97 954

Posługę
z gotowaniem bez prania przyjmę. Oferty Kurjer zdw 96 800

Szofer
kawaler, lat 23, władający językiem polskim, niemieckim, z dłuższą praktyką zmieni posadę na prywatną zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 705

Samodzielna
żeńska siła biurowa z branży drzewnej poszukuje posady. Oferty Kurjer dw 6027 a

Akademik
poszukuje posady na czas wakacyj. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 737

Szofer
kawaler, lat 25, z praktyką, szuka posady prywatnej. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 692

Urzędnik
gospodarczy na wskroś sumienny, pilny nie używający alkoholu przyjmie posadę konduktora na autobus, kontrolera, inkasenta, podróżującego. Łaskawe oferty Kurjer zdw 97 722

Fachowiec
inwalida wojsk., emer., lat 38, pełnemi prawami do wszelkich koncesyj monopolowych, również restauracyjnych, danym razie przyjmie odpowiednia posadę wzl. bufet na własny rachunek. Zgłoszenia „Par", Aleje Maracinkowskiego 11, pod 55.36. Pw 12 002-55.36

Szofer-ślusarz
z 4-letnią praktyką ślusarską, 1½ roczną szoferską szuka posady prywatnej. Ostatnio jeździł samochodem marki Buick Oferty Kurjer zdw 97 990

Techniczka dentystyczna
obeznana w złocie, kauczuku i operatywie szuka posady o ile możności za asystentkę. Oferty Kurjer zdw 98 039

Laborantka
(Niemka) poszukuje posady od 1. lipca rb. u lekarza lub w szpitalu. Oferty Kurjer zdw 98 300

Gospodyni
kucharka, która wydawała 100 obiadów dziennie, pierwszorzędna siła poszukuje zaraz posady. Kasyno, restauracja. Oferty Kurjer zdw 98 065

Ogrodnik
w starszym wieku z dobremi świadectwami poszukuje portjerstwa, stróżostwa wzgl. innego zajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 108

Kupiec
bławatnik z większą kaucją szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 98 109

Ekspedjentka
do cukierni, piekarni lub bufetowej od 15. 6. lub 1. 7. poszukuję posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 237

Bufetowa
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 244

Złoży
5.000 zł kaucji albo pożyczki w pewnem przedsiębiorstwie handl. zbożowem lub młynie, gdy otrzyma posadę biurowego-kasjera, z zawodu urzędnik kasjer w rolnictwie, od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 077

Starszy kupiec
poszukuje posady jako bufetowy w kawiarni lub lepszej restauracji. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 98 143

Panienka
(z prowincji) poszukuje posady do dzieci i zarazem pomaga w lekcjach. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 146

Bufetowa
poszukuje posady zaraz, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 221

Panienka
z ukończoną szkołą wydz., praktykowała w biurze, pisze na maszynie, szuka posady biuralistki lub elewki biurowej. Oferty Kurjer zdw 98 334

Bieliźniarka
poleca się w dom albo do dzieci ze szyciem. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 340

Służący kamerdyner
żonaty lat 35, poszukuję posady, ewentl. jako kasztelan przy zakładzie wychowawczym. Seminarjum 1. t. p. pierwszorzędne świadectwa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 321

Krawcowa
i do wyręczenia pani domu szuka posady. Zgłoszenia Jadwiga Nowakówna, Grzybowo, poczta Września. zdw 98 320

Praktykant rolny
z ukończoną średnią szkołą rolniczą i roczną praktyką poszukuje miejsca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 323

Szofer
kawaler z dobremi świadectwami zna także ogrodnictwo poszukuje posady najchętniej na majątku. Alojzy Henszka, Sękowo, poczta Podrzewie, pow. Szamotuły. rw 5 333

Kucharka
poszukuje posady, najchętniej do pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 408

Osoba
lat 60, uczciwa, inteligentna, poszukuje posady od 15 czerwca do zarządu domem do dwojga starszych państwa. Zna się na kuchni. Dobre referencje posiada. Oferty Kurjer zdw 98 412

Proszę
gorąco o powierzenie reperacji pończoch lub innej pracy, znajduję się w potrzebie. Oferty Kurjer zdw 98 432

Kucharka
z ośmioletniem świadectwem poszukuje posady od 1 lipca do starszego państwa lub do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 98 438

Urzędnik gosp.
żonaty, lat 31, z 10 letnią prakt., wzorowych gospod., specjalista w chowie i leczeniu inwentarza, posiada dyplom szoferski szuka posady. Na życzenie kilka tysięcy kaucji. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 440

Moje

lokale handlowe

przy ul. Jezuickiej 10, w których dotychczas prowadziłem hurt. towarów krótkich i galanteryjnych, składające się z parteru, I piętra i suteren, każda ubikacja po 200 qm., są od października 1929 roku, **do wynajęcia.** zw 16 931

K. Ignatowicz.

Hafciarka
i posługaczka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 442

Poszukuję
posługi z praniem okolicy Chwaliszewo, Śródka, ewentualnie Stary Rynek. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 444

Pani
inteligentna poszukuję zajęcia jako ekspedjentka, kasjerka, lub reprezentantka firmy na Wystawie. Oferty Kurjer zdw 98 455

Posługi
u samotnego pana poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 457

Przyjmę
posługi, dobre świadectwa posiadam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 472

Dziewczyna
silna, pracowita i uczciwa poszukuje pracy w drukarni lub jakiejkolwiek fabryce. Zgłoszenia Filja Kurjera Marszałka Focha 55. zdw 96 139

Szofer
kawaler z praktyką dobrze polecony z polskim i francuskim prawem jazdy poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 479

Nauczycielka
absolwentka Kursu Pedagogicznego, studentka mat. poszukuje posady w Poznaniu, ewtl. okolicy Zgłoszenia pod zdw 98 489

Dziewczyna
samodzielna, uczciwa poszukuje posady do samotnego pana lub dla dwóch osób. Adres wskaże Kurjer zdw 98 495

Dziewczyna
poszukuje posady od 15 czerwca do wszelkich prac z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 98 724

Młoda
panienka poszukuje posady od 1. 7. 29. do starszych dzieci i lekkich prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 739

Panienka
z ukończoną szkołą handlową ze znajomością stenografji polskiej i niemieckiej oraz pisaniem na maszynie poszukuję posady najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 98 759

Gospożyni
samodzielna, sumienna poszukuje posady najchętniej na dominjum Oferty Kurjer zdw 98 760

Ogrodnik
kawaler z 13-letnią praktyką, dobrze polecony, pracował w dużych zakł. handl., ogrodach pałacowych. Specjalność: kwiaciarstwo szklarniowe, wczesne warzywnictwo i szkółkarstwo. Poszukuję posady zaraz, chętnie do dużego dworu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 98 496

Osoba
w średnim wieku, znająca gotowanie szuka posady u bezdzietnego państwa lub samotnego pana, najchętniej w Gdyni od 15 7. Oferty Kurjer zdw 98 518

Panienka
inteligentna, kochająca dzieci, znająca szycie, język polski, niemiecki, francuski, która może dzieciom być pomocną w nauce, poszukuję posady do dzieci. Łaskawe oferty Kurjer zdw 98 764

Szukam
posady reprezentantki. Oferty Kurjer zdw 98 768

Student
poszukuję posady na wystawie w stoisku lub korepetycji na wieś. Chełmońskiego 2, III. zdw 98 769

Panienka
(była fryzjerka) umiejąca dobrze gotować, zapoznana z wszelkiemi pracami domowemi jak i robótkami ręcznemi poszukuje odpowiedniej posady za wzgl wynagrodzeniem do prowadzenia gospodarstwa lub wyręczenia pani domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 771

Wykształcona
inteligentna starsza panna poszukuje stanowiska do zarządu domu samotnej osoby lub wyręczenia pani domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 807

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 98 788

Szofer
z dłuższą praktyką z dobrem poleceniem obeznany dobrze w różnych typach wozów poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 812

Pomocnik
malarski szuka zajęcia w Poznaniu lub na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 484/5

Ogrodnik
żonaty w młodym wieku, obeznany w wszelkich gałęziach ogrodnictwa poszukuje zaraz posady, ewentl. przyjmie posadę jako gajowy lub zarząd nad gospodarstwem. Zgłoszenia prosze do Kurjera Poznańskiego zdw 98 806

Nauczycielka
z pozwoleniem rządowem dobrze polecona poszukuję posady od 1. lub 15 lipca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 805

Dziewczyna
ze wsi do wszystkiego szuka posady z gotowaniem od 15. 6. lub 1 7. Oferty Kurjer zdw 98 744

Szofer
kawaler, z praktyką, trzeźwy, sumienny, pragnie zmienić posadę na ciężarowy lub osobowy. Oferty Kurjer zdw 98 745

Szofer
kawaler, trzeźwy i sumienny z dłuższą praktyką poszukuje posady na żądanie kaucja. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 519

Służąca
do wszystkiego ewtl. do dzieci poszukuje posady od 15. 6 Zgłoszenia Kurjer zdw 98 523

Panienka
szuka posady do szycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 526

Służąca
cośkolwiek gotowaniem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 528

Dziewczyna
mająca praktykę przy chorych dzieciach przyjmie posadę jako nianka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 532

Stenotypistka
początkująca z praktyką szuka posady. Zgłoszenia uprasza Kurjer zdw 98 541.

Mistrz ślusarski
z prawem szkolenia uczni, znający prace tokarskie i kowalskie poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 546

Hafciarka
pierwszorzędna, monogramy, wyjedzie na wieś w zamian za pracę. Oferty Kurjer zdw 98 584

Dziewczyna
poszukuję posługi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 575

Panienka
uczciwa, czysta, znająca szycie przyjmie posadę do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 602

Młody
inteligentny, posiadający sześcioklasowe wykształcenie mężczyzna, przyjmie prywatną posadę biurową. Może udzielać także korepetycji z języka francuskiego, łaciny i innych przedmiotów wchodzących w zakres sześciu klas. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 98 601

Urzędnik
państw. znający dokładnie książkowość, dobrze włada po niemiecku, rosyjsku, ukraińsku w słowie i piśmie szuka popołudniowego zajęcia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 622

Panienka
lat 18 szuka posady w biurze jako początkująca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 98 643

Poszukuję
posady do dzieci lub do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 98 653

Dziewczyna
z dobrej rodziny szuka pracy do starszych dzieci lub jako służąca bez gotowania od 15. lub 1. — Oferty Kurjer zdw 98 685

Dekoracje I
okien wystawowych, blawatów i pokrewnych branż wykonuję tanio. Adres wskaże Kurjer zdw 98 659

Kuchmistrz
pierwszorzędna siła przyjmie posadę w Poznaniu lub na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 98 702

Służąca
bez gotowania poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 634

Poszukuję
posady kierownika w cukierni, kawiarni, restauracji w Poznaniu, dobre referencje, kaucja. Zgoszenia Kurjer zdw 98 693

28 WOLNE MIEJSCA

Posługaczka
młodsza potrzebna zaraz przed południem. Wyspiańskiego 18, III. lewo. zdw 98 554

Blacharzy
2 dzielnych na stałą samodzielną pracę poszukuje zaraz St. Szykowny, Żnin, tel. 81. dw 6 473

Ekspedjentka
z branży obuwia może się zgłosić. Walczak, Pocztowa 3. rw 5 351

Maszynista
do młyna parowego z kaucją potrzebny zaraz. Oferty do Kurjera zdw 98 770

Bieliźniarka
potrzebna w dom. Zgłoszenia F-a Karaś, Pocztowa 3. zlw 98 790

Posługaczka
młoda, czysta, z praniem potrzebna. Ul. Łąkowa 20, I. ptr., prawo. zdw 98 571

Fryzjerski
pomocnik znający ondulację potrzebny zaraz. Rybaki 20a zdw 98 477

Spółdzielnia
szuka handlowców, kasjerkę, wkładu udział 100 złotych Na informacje statut, znaczke Kurjer zdw 98 512

Szofer
na dorożkę może się zgłosić. Lodowa 9, parter, lewo. zdw 98 531

Służąca
z dobrem gotowaniem uczciwa, skromna do małego dobrego domu potrzebna, posada stała, dobra zaraz lub później. Przecznica 1a, parter, prawo. zdw 98 542

Dziewczyna
uczciwa i chętna, znająca się na gospodarstwie wiejskiem oraz na gotowaniu może znaleźć dobre i stałe zajęcie w Poznaniu, przedmieście. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 551

Bufetowa
dzielna w swym zawodzie potrzebna. Restauracja Parkowa, Solacz. zdw 98 610

Toaletowy
potrzebny. Zgłoszenia Restauracja Parkowa, Solacz. zdw 98 611

Syn
uczciwych rodziców, chcący się wyuczyć piekarstwa i cukiernictwa może się zaraz zgłosić St. Łajp, mistrz piekarski, ul. Kościelna 17. jw 2004

Kino „ODEON", ul. 27 Grudnia 14.
dziś i dni następne. Pw 12063-24.131
Najpiękniejsza para amantów **VILMA BANKY** i **RONALD COLMAN** w pięknym fascynującym, erotycznym dramacie p. t.
„Płomień Miłości"

Apteka
w Gdyni poszukuje od 1 lipca drogerzysty obeznanego z pracami w aptece. Zgłoszenia z podaniem referencji i wysokości pensji przy wolnem mieszkaniu. nw 11 029

Kucharka
do kuchni żoln. zaraz potrzebna. Zgłoszenia pod adr: 1 baon C. K. M. Biedrusko, pow. Poznań. zdw 98 224

Freblanka
zdrowa, inteligentna, religijna i akuratna potrzebna z dniem 1-go września do trojga dzieci, w wieku 9, 6 i 2 lata. Reflektowałabym ewentualnie na niefreblankę, o ile byłaby osobą z dobrem obejściem i z zamiłowaniem do wychowywania dzieci. Adwokatowa Borkowska, Rawicz, ul. Polna 5. dw 6455

Ucznia
do drogerji i składu towarów kolonjalnych poszukuję od 15. 6. lub 1. 7. z odpowiednim wykształceniem. M. Stachowiak, Śmigiel. zdw 98 132

Szofer
kawaler starszy z dłuższą praktyką, trzeźwy, znający centralne ogrzewanie oraz prace domowe potrzebny do mego auta marki Protos. W. Teichertowa, Jarocin Dworzec. dw 6454

Chcesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sękulowicza, Warszawa Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. np 10 ...

Chłopiec
sierota 14—16 lat z dobrym charakterem pisma potrzebny na stałe do składu rowerów na prowincji. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 145

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz lub 1. 7. asystenta. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensji do Kurjera Pozn. zdw 97 750

Krawcowa
dzielna potrzebna w dom. Zgłoszenia A. Rosińska, Wielka 18, II. lewo. zdw 98 647

Panienka
z ładnym charakterem pisma potrzebna do składu. Adres wskaże Kurjer zdw 98 649

Pokojowa
siła pierwszorzędna, czysta, uczciwa, która służyła w lepszych domach może się zgłosić Mickiewicza 24, III. lewo, pomiędzy 10—4 po południu zdw 98 462

Szofer
potrzebny zaraz. Warunek kaucja lub pożyczka 3 000 zł. Oferty do Kurjera rw 5362

Potrzebuję
10 zdolnych akwizytorów księgarskich. Płacimy dobrze. Biblioteka Groszowa w W-ie. Oferty Kurjer zdw 98 473

Potrzebny
od 20. bm. samodzielny cukiernik Reflektuję tylko na dobrego pracowitego i pilnego fachowca. Zgłoszenia z podaniem wymagania i odpisem świadectw. Cukiernia Wielkopolanka, Pleszew. dw 6479

Uczenica
do składu papieru na Jeżycach potrzebna zaraz. Osobiste zgłoszenia z życiorysem do składu marmurów ul. Wrocławska 10—11 rano godz. 8—9. zdw 98 ...

Chłopiec
do posyłek, syn porządnych i uczciwych rodziców może się zgłosić. L. Maciejewski, artykuły męskie 27 Grudnia 6. zdw 98 420

Dobry bilansista
do książkowości rolniczej potrzebny na wieś na krótko. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 422

Uczciwa
służąca potrzebna zaraz na wieś na probostwo. Zgłoszenia Łąkowa 12, I. p., prawa strona. zdw 98 445

Stenotypistkę
biegłą w pisaniu na maszynie Remington z dobrym charakterem pisma, znającą pracę biurową, poszukuje się. Jan Domeracki, budowniczy, Wały Jagiełły 4/6 zdw 98 449

Szofer
kowal z zawodu, może się zgłosić Jan Domeracki, budowniczy, Wały Jagiełły 4/6 zdw 98 450

Panna
przystojna na wystawę potrzebna. Pierwszeństwo akademiczkom. Gwarna 18, III., godzina trzecia, Odzikowski. zdw 98 451

Poszukiwany
jest zdolny korespondent w języku polskim, niemieckim i francuskim, z dłuższą praktyką handlową i przemysłową do biura zakupów jednej z fabryk wielkiego przemysłu chemicznego Oferty wraz z referencjami prosimy składać pod dw 6435 do ekspedycji niniejszego pisma.

Biurowej
młodszej z dłuższą praktyką i biegłą poszukuję. Zgłoszenia piśmienne W. Trzeciak, komornik sądowy, Poznań, ul. Młyńska 3. zdw 98 810

Pań
i Panów za prowizję celem sprzedaży losów Loterji P. W. K. na mieście i terenie wystawy poszukuje Fortuna, Aleje Marcinkowskiego 19. zdw 98 753

Chłopców
wysokiego wzrostu do noszenia plakatów poszukuje Fortuna, — Aleje Marcinkowskiego 19. zdw 98 754

Potrzebna
zaraz panienka z ukończoną szkołą handlową, pisząca biegle na maszynie i znająca księgowość. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 767

Zegarmistrzowski
uczeń może się zgłosić. Gąsiorowski i Frankowski, św. Marcin 34. zdw 98 717

Wymowne Panie
do zwiedzania prywatnej klienteli poszukuje Kaźmierczak, Patrona Jackowskiego 25, front, parter, lewo. zdw 98 723

Podróżujący
nie niżej 25 lat na kawę i herbatę, obeznany w cukierniach i lokalach potrzebny. Oferty Kurjer zdw 98 726

Służąca
uczciwa, samodzielna z dobremi świadectwami potrzebna. Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 98 728

Chłopiec
do posyłek. M. Pogorzelski, Wodna 7. zdw 98 730

Pokój
frontowy osobne wejście 2 panom wynajmę. Gwarna 18, III. lewo. zdw 98 711

Potrzebny
pomocnik fryzjerski ul. Kraszewskiego 30. zdw 98 672

Woźny
z kaucją 600—1 000 zł natychmiast potrzebny. Informacja, plac Sapieżyński 7, biuro. zdw 98 704-5

Dziewczyna
najchętniej wiejska, uczciwa, pracowita z dobremi świadectwami znająca dobrze gospodarstwo domowe i gotowanie może się zgłosić. Czerwona Drogerja K. Kornaszewski, Marszałka Focha 64. zdw 98 772

Maszynistka
biegle pisząca na maszynie „Royal" oraz chłopiec do posyłek mogą się zgłosić w biurze adwokata Dembińskiego ul. Gwarna 8. zdw 98 776

Uczenica
do składu i ekspedycji, inteligentna i zręczna, możliwie z szkołą handlową może się zgłosić. Fabryka kolder, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 25. zdw 98 625

Pomocnik
branży materj. budowl. drzewnych z kaucją potrzebny. Oferty Kurjer zdw 98 629

Kucharka
kwalifikowana, posadę od 1 lipca 29. Zgłoszenia zaraz Kasyno podoficerskie 58 p. p., Biedrusko. zdw 98 640

Dziewczyna
zaraz potrzebna. Krausowa, Stroma 27, III. zdw 98 641

Służąca
potrzebna. Jesionek, Skarbowa 20 zdw 98 707

Chłopcy
do sprzedaży oficjalnych wydawnictw na terenach P. W. K. potrzebni. Mała kaucja wzgl. gwarancja pożądana. Zgłoszenia „Par". Al. Marcinkowskiego 11. Pw 12 658/9-24.116/7

2 czeladników
szewckich może się zgłosić na pasową pracę zaraz. E. Lange. Poznań, Wolnica 7, I. ptr. zdw 98 589

Krawcy i Krawczynie
na lepszą konfekcję zaraz potrzebni. Zgłoszenia pomiędzy 5 — 6. W. Konkiewicz, Wielka 26, Fabryka Odzieży Męskiej. rw 5367

Panna
inteligentna i moralna, obeznana wszechstronnie z gospodarstwem domowem, która zajęłaby się 4 dzieci (wzgl. mogłaby zastąpić matkę może się zgłosić pod adresem Augustyn Petras Tarnowo-Podgórne, pow. Poznań. Wynagrodzenie według umowy. Koszta podróży zwracam zdw 98 465/6

Krawcowe samodzielne
znające dokładnie swój zawód są poszukiwane. Zgłoszenia osobiste przyjmuje Farbiarnia Parowa, Pralnia Chemiczna „Barwa", Mosina pod Poznaniem Pw 12 045/46-24.96/7

Uczenica
potrzebna. Hurtownia zabawek. Wodna 8. zdw 98 655

Służąca
uczciwa, czysta i skromna, dobrze polecona, z gotowaniem, praniem i prasowaniem, potrzebna do samotnego państwa. Ostatnio służąca była przeszło cztery lata. Oferty Kurjer pod zdw 98 660

Uczeń
zaraz potrzebny. Piekarnia Grobla 1. rw 5366

15 panienek
do sprzedaży pamiątek mogą się zgłosić, Kopernika 10 a, Cegłowski. zdw 98 566

Dziewczyna
która pracowała w fabryce miękkich odlewów może się zgłosić. Kopernika 10 a, Cegłowski. zdw 98 567

Dziewczyna
skromna, uczciwa do wszystkiego potrzebna zaraz. Nowy Rynek 14/15, IV. ptr., prawo zdw 98 556

Służąca
czysta, uczciwa, z gotowaniem, znająca gospodarstwo domowe, z praniem i prasowaniem bielizny poszukiwana od 15. 6. lub 1. 7. Zgłoszenia Witkowska, Dąbrowskiego 33, II. Pw 12 050-55,59

Dzielna
fryzjerka może się zgłosić. Półwiejska 24, Bęcalski. zdw 98 661

Pomocnik
fryzjerski damski i męski potrzebny zaraz. Balcerzak, ul. Gąsiorowskich nr. 10, Łazarz. zdw 98 583

Czeladnik
szewcki na stałe. Dąbrowskiego 41 a. zdw 98 573

Stenotypistki
początkującej z polskim i niemieckim, stenografującej po polsku poszukuje. Oferty z podaniem żądanej pensji do ekspedycji Kurjera zdw 98 793

Wymownych
pań i panów do sprzedawania bardzo pokupnych artykułów poszukuje F-a „Patria" wytwórnia aparatów i zabawek Królewska Huta, ul. 3 Maja 56. (Janasa 3) zdw 98 796

Doświadczonego szofera
mechanika na autobus na stałą posadę poszukuje zaraz S-ka autobusowa w Kruszwicy. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pretensji przyjmuje J. Czosnowski, Kruszwica. zdw 98 797

Młodszej
książkowej biegłej w polskim i niemieckim poszukuje poważne przedsiębiorstwo w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 749

Kucharz
dobrze polecony albo pierwszorzędna gospodyni kucharka potrzebna na 6 tygodni do pensjonatu nad morzem. Zgłoszenia Wiktorowa Zabłocka Poznań, Aleje Marcinkowskiego 1. Kw 2 373

Humor zagraniczny

Moja żona daje światło, muzykę, napoje, ciasteczka, kwiaty i szampan. A wszystko to razem wzięte — nazywa się ... „przyjmowanie"! (London Opinion) S. F.

Przedpłata na czerwiec 1929 r. za oba wydania z załącznikiem tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.66, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej 60 gr, na stronie ostatniej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do redakcji i administr...: 4461. 1476. ... 3524. 3525. 4072. w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524 — P. K. O. Poznań nr. 200 149.